



ÅRSRAPPORT  
**2017**



**SKUE SPAREBANK**

KORTREIST BANK SIDEN 1842

# Innhold:

<b>4</b>	Innledning ved Hans Kr Glesne, adm. banksjef	<b>Note 1</b>	Finansiell risiko
<b>5</b>	Nøkkeltall - egenkapitalbevis	<b>Note 2</b>	Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger
<b>6</b>	Styrets årsberetning 2017	<b>Note 3</b>	Netto renteinntekter
<b>15</b>	Eierstyring og selskapsledelse i Skue Sparebank	<b>Note 4</b>	Netto provisjonsinntekter og inntekter fra andre banktjenester
<b>22</b>	Informasjon om styret	<b>Note 5</b>	Verdiendringer på finansielle instrumenter
<b>23</b>	Eika Alliansen	<b>Note 6</b>	Andre inntekter
<b>25</b>	Resultatregnskap	<b>Note 7</b>	Lønnskostnader og administrasjonskostnader
<b>26</b>	Balanse	<b>Note 8</b>	Ytelser til ansatte og tillitsmenn
<b>27</b>	Endringer i egenkapital	<b>Note 9</b>	Andre driftskostnader
<b>28</b>	Kontantstrømpoppstilling	<b>Note 10</b>	Tap på utlån og garantier
<b>29</b>	Nøkkeltall	<b>Note 11</b>	Skattekostnad
<b>31</b>	Noter til IFRS årsregnskap for 2017	<b>Note 12</b>	Resultat pr. egenkapitalbevis
<b>90</b>	Erklæring fra styrets medlemmer og adm.dir	<b>Note 13</b>	Kontanter og kontantekvivalenter
<b>91</b>	Revisors beretning	<b>Note 14</b>	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner
<b>96</b>	Bankens tillitsvalgte	<b>Note 15</b>	Utlån til og fordringer på kunder
<b>98</b>	Organisasjonskart	<b>Note 16</b>	Utlån og garantiansvar - risikoklassifisering
		<b>Note 17</b>	Tapsnedskrivninger
		<b>Note 18</b>	Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet
		<b>Note 19</b>	Verdipapirer som holdes til forfall
		<b>Note 20</b>	Verdipapirer tilgjengelig for salg
		<b>Note 21</b>	Utsatt skatt/skattefordel
		<b>Note 22</b>	Immaterielle eiendeler
		<b>Note 23</b>	Varige driftsmidler
		<b>Note 24</b>	Investeringseiendommer
		<b>Note 25</b>	Andre eiendeler
		<b>Note 26</b>	Gjeld til kredittinstitusjoner
		<b>Note 27</b>	Innskudd fra kunder
		<b>Note 28</b>	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
		<b>Note 29</b>	Andre forpliktelser
		<b>Note 30</b>	Pensjonsforpliktelser
		<b>Note 31</b>	Egenkapitalbevis
		<b>Note 32</b>	Egne egenkapitalbevis
		<b>Note 33</b>	Fond for urealiserte gevinster
		<b>Note 34</b>	Garantiansvar
		<b>Note 35</b>	Misligholdte låneengasjementer
		<b>Note 36</b>	Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser
		<b>Note 37</b>	Tidspunkt frem til avtalt/ sannsynlig endring av rentebetingelser
		<b>Note 38</b>	Finansielle instrumenter fordelt på valuta
		<b>Note 39</b>	Restløpetid på balanseposter
		<b>Note 40</b>	Beregning av kapitaldekning
		<b>Note 41</b>	Utbytte pr. egenkapitalbevis
		<b>Note 42</b>	Egenkapitalbevisiere
		<b>Note 43</b>	Nærstående parter
		<b>Note 44</b>	Leieavtaler
		<b>Note 45</b>	Hendelser etter balansedagen

Februar 2018

Forsidebildet:  
Skuelekene blir arrangert hvert år i samarbeid med Team Buskerud Skøyter. Alle 7. klassene i hele Hallingdal blir invitert til Glitre stadion på Gol. I underkant av 300 ungdommer samles for lek og moro på isen. Skue Sparebank sørger for transport til og fra skolene i hele Hallingdal slik at alle kan delta. En fin arena for elevene for å treffe andre på samme alder i Hallingdal. Foto: Christoffer Fagerli Rukke

Layout: Signus AS



Selma Øen Li fikk ungdomsstipendet Opp og Frem i 2017. 17-åringen fra Ål har allerede blitt verdensmester i taekwondo og har en rekke gull og medaljer i både NM, EM og VM.



## Kundens tidsalder

**Året 2017 var et godt år for Skue Sparebank. Året var et jubileumsår for banken. Det var også et år med gode tilbakemeldinger fra kunder og gode resultater, noe som gir bærekraft for fremtiden.**

Den 26. november kunne banken feire 175 år som lokalbank i Hallingdal. 175 år med endring og utvikling i de lokalsamfunnene vi har vært bank, og 175 år med konstant utvikling av banken for å tilpasse oss omgivelsene. Mye er endret i årenes løp, men noe er også likt. Vår virksomhet og eksistens har alltid vært, og fortsatt tuftet på et brennende engasjement for lokalsamfunnet. Det er på dette grunnlaget vi skal skape **gode kundeopplevelser!**

Det finnes i disse dager en rekke eksempler på forretninger og hele bransjer som utkonkurreres av nye konsepter. Varene vi handler, musikken vi lytter til og transporten vi bestiller gjøres tilgjengelig på nye måter. Dette utfordrer store deler av vårt næringsliv. Felles for alle som overlever og driver godt videre, er at de er endringsdyktige og at de skaper gode kundeopplevelser!

Nye typer konkurrenter og endret kundeferd er definitivt utfordringer vi i Skue Sparebank også må ha et aktivt forhold til. På toppen av dette kommer økte krav fra myndighetene, for å sikre at vi i Norge har et robust banksystem til beste for samfunn og næringsliv.

For å sikre at vi i fremtiden skal oppleves som relevant for våre kunder, så jobber vi hardt for å kombinere det beste av det vi har gjort tidligere med løsninger som er tilpasset fremtiden. Vår strategi om å være **en lokalbank fra Hallingdal for alle som ønsker personlig rådgivning og en enkel hverdagsbank** beskriver nettopp denne ambisjonen.

En klar forutsetning for å lykkes med vår strategi om å være en god lokalbank, er nærhet til kundene. Selv om vi vokser, må vi aldri bli så stor at kunden blir liten, ukjent og fremmed.

Dette vet vi er viktig for våre kunder. Kombinasjonen av økte krav fra myndighetene, og kostnaden ved å drifte omfattende kontornett, krever inntjening og sunn drift. Det er derfor avgjørende viktig og hyggelig at bankens drift også i år er på et nivå som gjør det mulig å operasjonalisere vår strategi.

*Hans Kr Glesne  
Adm. banksjef*

# Nøkkeltall Egenkapitalbevis

Nøkkeltall Egenkapitalbevis	2017	2016
Børskurs i kr 31.12 (pr. egenkapitalbevis)	123,50	99,50
Antall utstedte egenkapitalbevis 31.12 (Hele tusen)	1 900	1 900
Beholdning egne egenkapitalbevis 31.12 (Hele tusen)	0	19
Eierandelskapital (Hele tusen)	57 000	55 195
Utjevningsfond 31.12 (Hele tusen)	157 507	136 486
Overkursfond 31.12 (Hele tusen)	117 719	117 643
Eierandelskapital i % av egenkapital	6,0 %	6,2 %
Egenkapitalbevisbrøk 01.01	39,9 %	40,3 %
Egenkapitalbevisbrøk 31.12	39,2 %	39,9 %
Kontantutbytte pr. egenkapitalbevisbevis (kroner)	7,00	5,00
Kontantutbytte pr. egenkapitalbevis i % av børskurs 31.12	5,7 %	5,0 %
Kontantutbytte i % av egenkapitalbeviserens andel av korrigert årsoverskudd	41,5 %	27,0 %
Effektiv avkastning (utbytte pr. egenkapitalbevis pluss kursendring 1.1 - 31.12 i prosent av børskurs 1/1)	31,2 %	14,5 %
Fortjeneste pr. egenkapitalbevis i kr (egenkapitalbeviserens andel av overskuddet dividert på veid gjennomsnitt av antall utestående egenkapitalbevis)	16,94	18,72
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis i kr (eierandelskapital, overkursfond, utjevningsfond 31.12., samt egenkapitalbeviserens andel av ufordelt EK dividert på antall utestående egenkapitalbevis)	182,41	172,15
P/E (Børskurs 31.12. dividert på fortjeneste pr. egenkapitalbevis)	7,29	5,32
P/B (Børskurs 31.12. dividert på bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis)	0,68	0,58

# Styrets årsberetning 2017

## Innledning

Skue Sparebank ble opprettet den 26. november 1842 som Nes Prestegjelds Sparebank. Etter sammenslåing den 2. oktober 2013 er banken en videreføring av Nes Prestegjelds Sparebank og Hol Sparebank. Skue Sparebank skal være en lokalbank fra Hallingdal for alle som ønsker personlig rådgivning og en enkel hverdagsbank. Dette er bankens forretningsidé.

## Visjon og merkeløfte

Skue Sparebank har et mål om å være en ledende lokalbank i Buskerud. Visjonen er at vi skal være markedets beste hovedbank ved å fremstå som en lokal og kompetent sparebank i Buskerud. Som kunde i Skue Sparebank skal du få det beste fra to verdener. En lokal sparebank med lokal kunnskap, lokalt engasjement og tilstedeværelse. Samtidig er banken stor nok til å kunne tilby ekspertise og kompetanse på linje med de større bankene.

## Kjerneverdier

Bankens kjerneverdier er positiv, raus og real. Ved å etterleve disse verdiene, skal det sikres at banken når sine mål og fremstår som lokal og kompetent sparebank.

## ØKONOMISKE MÅL

Skue Sparebank har følgende økonomiske hovedmål:

### Egenkapitalrentabilitet

Bankens egenkapitalrentabilitet, definert som overskudd etter bokførte tap og skatt i prosent av gjennomsnittlig egenkapital, skal minimum være 8 %.

### Soliditet

Bankens kapitaldekning skal være minimum 19,0 %, hvorav kjernekapital skal utgjøre 17,0 % og ren kjernekapital 15,5 %.

### Kostnader

Banken skal drive kostnadseffektivt innenfor det valgte driftskonseptet med en kostnadsprosent på maksimum 53 %.

## Innskuddsdekning

Innskuddsdekningen, definert som samlede innskudd i prosent av totale utlån, skal være i intervallet 75 % - 85 %.

## Tap på utlån

Tap på utlån skal over tid ikke overstige 0,25 % av brutto utlån.

## MARKEDSMÅL OG STRATEGI

### Kunde og marked

Skue Sparebank skal fremstå som en ledende lokalbank i Buskerud. Våre viktigste målgrupper er privatpersoner primært fra Buskerud med totalkundeforhold, samt små og mellomstore bedrifter og virksomheter i Buskerud med finansieringsbehov. Bankens kunder må verdsette lokalbankens fordeler og relasjonen til banken.

### Distribusjon

Bankens primære distribusjonskanaler er kontornettet og digitale kanaler. Distribusjonskanalene skal underbygge lokalbanken og relasjonen til kunden, og vil tilrettelegge for at du som kunde kan velge kanal og kontaktpunkt etter situasjon og behov.

### Produkter og priser

Skue Sparebank skal tilby og yte totalrådgivning overfor sine kunder, og flest mulig av kundene skal benytte seg av en bredde av bankens produkter. Bankens skal ha konkurransedyktige og differensierte priser basert på risiko og servicenivå.

## ORGANISATORISK TILRETTELEGGING

### Organisasjon

Skue Sparebank organiseres med sikte på god risikostyring, kontroll og aktiv kundepleie. Bankens skal ha nærhet til sine kunder. Ansatte skal opptre sosialt og seriøst. Bankens personalpolitikk er å utvikle en omstillingsdyktig, kunde- og salgsrettet organisasjon med tydelig og aktivt lederskap og oppfølging. Ansatte på alle nivåer i organisasjonen skal ha en bevisst holdning til bankens mål, strategier og kjerneverdier.

### **Informasjonsteknologi**

IKT er et viktig virkemiddel for å realisere bankens strategier og de overordnede mål. IKT skal bidra til salg av bankens produkter, effektiv drift, intern og ekstern kommunikasjon samt høy kundetilfredshet.

### **Informasjon**

Banken vektlegger aktiv og åpen informasjon. Banken ønsker å holde et høyt informasjonsnivå overfor både eiere, børs, markedet og media gjennom årsrapport, delårsrapporter, pressemeldinger og presentasjoner av banken. Målsetningen er å øke forståelsen for og kunnskapen om bankens virksomhet og egenkapitalbevis. Dette skal bidra til å skape et effektivt og likvid marked for egenkapitalbevisene. Intern informasjon skal være en prioritert lederoppgave.

### **Utbyttepolitikk**

Skue Sparebank har som mål å skape et overskudd som gir god avkastning på bankens egenkapital og et konkurransedyktig utbytte til eierne. Banken vil balansere hensynet til et konkurransedyktig utbytte med høyt fokus på styrking av egenkapitalen og tilpasning til strengere regulatoriske krav i årene som kommer.

Banken har på denne bakgrunn et langsiktig mål om å dele ut halvparten av egenkapitalbeviser andel av årets overskudd. Dette forutsetter at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. For å etterleve skjerpede krav til egenkapital, vil imidlertid utdelingsgraden i kommende perioder kunne avvike fra den langsiktige målsettingen.

## **KOMMENTARER TIL REGNSKAPET**

### **Driftsresultat**

Skue Sparebank avlegger regnskapet i henhold til de internasjonale regnskapsstandardene International Financial Reporting Standards (IFRS). Regnskapene viser ett års sammenligningstall. Skue Sparebanks regnskap er avlagt etter forutsetning om fortsatt drift, som etter styrets oppfatning, er til stede.

Skue Sparebank fikk i 2017 et resultat før skatt på 105,2 mill. kroner mot 106,6 mill. kroner i 2016, en reduksjon på 1,4 mill. kroner. Resultatet preges av god bankdrift og engangskostnaden i forbindelse med nedbemanningen i første kvartal.

Driftsresultat før tap på utlån, eksklusiv utbytte, verdiendringer på finansielle instrumenter, samt justert for effekten av engangseffektene i 2016 og 2017 ble på 99,0 mill. kroner mot 72,6 mill. kroner i 2016.

### **Netto renteinntekter**

Netto renteinntekter har økt med 17,1 mill. kroner (10,7 %), fra 159,7 mill. kroner i 2016 til 176,9 mill. kroner i 2017. Målt i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital er rentenettoen på 2,00 % i 2017 mot 1,88 % i 2016.

### **Andre inntekter**

Utbytteinntekter var på 10,8 mill. kroner mot 13,7 mill. kroner i 2016. Reduksjonen skyldes primært at banken mottok et vederlag på 4,2 mill. kroner i forbindelse med salget av Visa Europe Ltd. i 2016.

Netto provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester utgjør 43,6 mill. kroner mot 37,3 mill. kroner i 2016. Høyere formidlingsprovisjoner fra Eika Boligkreditt AS er hovedårsaken til økningen, men banken har også økt inntektene fra forsikrings salg, verdipapir salg og betalingsformidling.

Andre inntekter utgjør 2,4 mill. kroner mot 2,3 mill. kroner i 2016.

### **Verdiendringer på finansielle instrumenter**

Verdiendringer på finansielle instrumenter utgjør 7,0 mill. kroner mot en netto gevinst på 23,1 mill. kroner i 2016. Årets netto gevinst består av 2,5 mill. kroner i positiv verdiendring i sertifikat- og obligasjonsporteføljen, samt 1,0 mill. kroner i netto gevinst på verdipapirer med variabel avkastning. Det er videre bokført positiv verdiendring på 3,5 mill. kroner på valuta og derivater.

### **Andre driftskostnader**

Driftskostnadene utgjorde 128,2 mill. kroner i 2017 mot 122,1 mill. kroner i 2016, en økning på 6,1 mill. kroner. Lønns- og administrasjonskostnader utgjorde 94,7 mill. kroner i 2017 mot 87,4 mill. kroner i 2016. Økningen skyldes engangskostnaden banken bokførte i første kvartal i forbindelse med nedbemanningen, samt fraregningen av pensjonsforpliktelse i 2016, jfr note 30. Justert for gjestående forpliktelse, samt tilbakeførte pensjonskostnader i 2016, er det en reell reduksjon i lønns- og administrasjonskostnader på 1,7 mill. kroner.

Avskrivninger mv. utgjorde 6,5 mill. kroner i 2017 mot 6,8 mill. kroner i 2016. Andre driftskostnader var 27,0 mill. kroner i 2017 mot 28,0 mill. kroner året før, en reduksjon på 1,0 mill. kroner.

### Tap på utlån og garantier

Lån og garantier er gjennomgått og vurdert i samsvarende med gjeldende regler. Netto tap på utlån og garantier er på sammenlignbart nivå som i fjor; 7,2 mill. kroner i 2017 og 7,3 mill. kroner i 2016. Av årets resultatførte tap er 4,2 mill. kroner reduksjon i individuelle nedskrivninger. Gruppenedskrivninger på utlån er redusert med 0,2 mill. kroner i 2017. Det er konstaterte tap på 12,3 mill. kroner. 0,7 mill. kroner er amortiserte renter, samt inngått på tidligere konstaterte tap.

Brutto misligholdte og tapsnedskrevne engasjementer over 90 dager er redusert med 35,0 mill. kroner siden utgangen av 2016 og utgjorde 15,3 mill. kroner pr. 31.12.17. Dette utgjør 0,21 % av brutto utlån.

### Disponering av overskudd

Bankens resultat før skattekostnad ble 105,2 mill. kroner for regnskapsåret 2017 mot 106,6 millioner kroner i 2016. Årets skattekostnad utgjør 23,8 millioner kroner, og årets resultat etter skatt er 81,4 millioner kroner. Det er foreslått å dele ut utbytte på kr 7,00 pr egenkapitalbevis for inntektsåret 2017. Andel tilbakeholdt overskudd som tillegges utjevningsfondet er 32,0 millioner kroner, mens 1,0 millioner kroner er tilført fond for urealiserte gevinster. Sparebankens grunnfond blir i 2017 tilført 46,3 millioner kroner, mens 2,0 millioner kroner blir avsatt til gavefondet.

### Kapitaldekning - soliditet

Egenkapitalen var ved årsskiftet 956,0 millioner kroner mot 896,2 millioner kroner ved utgangen av fjoråret. Avsatt utbytte på 13,3 millioner kroner er inkludert i bankens opptjente egenkapital pr. 31.12.2017.

Ved utgangen av året var netto ansvarlig kapital 993,8 millioner kroner, og med et beregningsgrunnlag på 4.881,7 millioner kroner, ble kapitaldekningen ved utgangen av året 19,7 %. Kjernekapitaldekningen utgjør 17,8 %, mens ren kjernekapital er beregnet til 16,3 % ved utgangen av året. Tilsvarende tall i 2016 var på hhv. 18,4 %, 16,7 % og 15,3 %.

### Balansen

Forvaltningskapitalen var 8.988,8 millioner kroner ved årsskiftet. Dette er en økning på 188,3 millioner kroner

eller 2,1 % fra 2016. Økningen skyldes utlånsvekst samt økt beholdning av verdipapirer.

Total forretningskapital inklusive lån formidlet til Eika BoligKreditt AS samt lånegarantier er 10.829,7 millioner kroner pr 31.12.17. Total forretningskapital er økt med 3,0 % i 2017.

### Utlån til kunder

Brutto utlån til kunder var 7.389,3 millioner kroner mot 7.317,5 millioner kroner i 2016. Banken har i 2017 hatt en utlånsvekst tilsvarende 1,0 % på egen balanse. Utlånsvekst inklusive overføringer til Eika BoligKreditt AS (EBK) har vært på 280,0 millioner, tilsvarende 3,2 % i 2017.

Pr. 31.12.2017 har banken en låneportefølje på 1.531,9 millioner kroner i EBK som ikke er balanseført.

Den gjennomsnittlige effektive utlånsrenten pr 31.12.17 til kunder, inklusive kreditt- og provisjonsinntekter, var 3,56 %, en reduksjon på 0,03 prosentpoeng fra 31.12.16.

### Tapsnedskrivninger

Totale tapsnedskrivninger er redusert fra 25,9 millioner kroner i 2016 til 21,4 millioner kroner i 2017. Individuelle nedskrivninger er redusert med 4,2 millioner kroner, mens gruppenedskrivninger er redusert med 0,2 millioner kroner. Etter styrets oppfatning er det gjort tilstrekkelige nedskrivninger i forhold til porteføljens risiko.

### Garantier

Det samlede garantiansvar ved utgangen av 2017 var 408,6 millioner kroner mot 535,2 millioner kroner ved forrige årsskifte. Inkludert i dette er bankens garantiansvar mot EBK, som er redusert fra 61,1 millioner kroner til 17,5 millioner kroner i 2017.

### Innskudd fra kunder

De samlede innskudd fra kunder var 6.570,1 millioner kroner mot 6.428,7 millioner kroner i 2016. Dette er en økning på 141,4 millioner kroner tilsvarende 2,2 % i 2017. I 2016 var veksten i innskudd 4,8 %. Innskuddsdekningen ved utgangen av 2017 var 88,9 % mot 87,9 % ved utgangen av 2016.

Den gjennomsnittlige innskuddsrenten til kunder var 0,99 % ved utgangen av året mot 1,14 % i 2016.



### Liquidity coverage ratio (lcr)

Bankens LCR utgjør 112,6 % og tilfredsstiller kravet pr 31.12.17. Ved utgangen av 2016 var LCR beregnet til 150,2 %.

### Kontantstrømoppstilling

Netto kontantstrømmer fra virksomheten er økt fra -463,7 mill. kroner i 2016 til 196,1 mill. kroner i 2017. Endringen skyldes i hovedsak vesentlig lavere utlånsvekst til kunder. Innskuddsveksten fra kunder er i kroner også lavere enn i 2015. Netto utgjør endringene i disse balansepostene 524,8 mill. kroner.

Bankens netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter er endret fra 297,0 mill. kroner i 2016 til -160,4 mill. kroner i 2017. Banken har økt sine plasseringer av overskuddslikviditet i verdipapirer som et ledd i å styrke sin LCR. I fjor benyttet banken overskuddslikviditet til å finansiere utlånsveksten.

Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter er redusert med 201,5 mill. kroner sammenlignet med 2016. Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter utgjør dermed -33,4 mill. kroner i 2017.

## ORGANISASJON, ARBEIDSMILJØ, LIKESTILLING, DISKRIMINERING

### Organisasjon

Ved utgangen av 2017 sysselsatte Skue Sparebank 70 medarbeidere i hel- eller deltidsstillinger.

Antall årsverk var til sammen 64,7. I 2016 var det 89 medarbeidere og 81,5 årsverk.

Banken ser det som viktig med høy kompetanse og god service, og har et kontinuerlig fokus på kompetanseutvikling på ulike nivåer og områder.

### Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Banken er en IA-bedrift og har samarbeidsavtale med Hallingdal og Valdres Bedriftshelsetjeneste om aktiv bruk av verne- og helsepersonell. Det er det nedfelt en målsetning om å ha et sykefravær på under 5,0 %. Statistikken over sykefravær i 2017 viser et sykefravær på 4,1 %. Dette er økning fra 2016 hvor fraværet var 3,8 %. Langtidsfraværet utgjør 85,4 % av det totale sykefraværet.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) fastsetter årlig mål- og handlingsplan for arbeidet innen helse, miljø og

sikkerhet. Det har i løpet av året ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsulykker eller ulykker som har resultert i personskader eller store materielle skader.

Bankens vurdering er at langtidsfravær i liten grad skyldes forhold på arbeidsplassen. Banken fortsetter prioriteringen av oppfølging av langtidssykemeldte med arbeidsplassvurdering og tilrettelegging. Dette for å få sykmeldte raskere tilbake i arbeid, og ikke minst forebygge nye sykefravær. Styrets vurdering er at arbeidsmiljøet gjennomgående er godt.

### Ytre miljø

Skue Sparebank driver ikke virksomhet som forurenser det ytre miljø utover det som er vanlig for bankdrift. Det vurderes å være ubetydelig.

### Likestilling

Det er bankens holdning at ansatte, uavhengig av kjønn, skal behandles likt og gis like muligheter til utvikling. Banken følger regelverket i finansforetaksloven med henvisning til allmennaksjeloven vedrørende valg av tillitsvalgte til forstanderskapet med komitéer og styret. Banken arbeider aktivt og målrettet for likestilling ved rekruttering, både internt og eksternt. Det prioriteres personlige kvalifikasjoner fremfor kjønn. Det underrepresenterte kjønn vil i større grad bli oppfordret til å søke stillinger i de stillingskategorier hvor denne er særskilt lav.

Bankens forstanderskap hadde ved årsskiftet en kvinneandel på 46 %. Av styrets 6 eksterne styremedlemmer er 3 kvinner. Bankens ledergruppe består ved utgangen av 2017 av 2 kvinner og 3 menn. Av mellomlederne er kvinneandelen 50 %. Blant alle ansatte i hele organisasjonen er andel kvinner 66 %.

### Diskriminering

Banken er en IA-bedrift og har en målsetting om å arbeide for å rekruttere og beholde arbeidstakere med varig eller midlertidig redusert funksjonsevne. For arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne foretas det individuell tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgaver.

Banken arbeider aktivt for å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og derved hindre diskriminering blant selskapets medarbeidere. Vi mener at det ikke gjøres forskjeller på grunn

av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion eller livssyn. Bankens rekrutteringsprosesser skal sikre kvalitet og likebehandling. Banken ønsker på den måten å oppfylle diskrimineringslovens intensjoner og formål så langt banken kan påvirke dette.

## **SAMFUNNSANSVAR, ETISKE RETNINGSLINJER OG TILTAK MOT HVITVASKING OG KORRUPSJON**

Samfunnsansvar er en integrert del av Skue Sparebanks virksomhet og ansvaret uttrykkes gjennom de strategier, tiltak og aktiviteter banken planlegger og gjennomfører. Samfunnsansvaret kommer til uttrykk gjennom hvordan vi forvalter de ressurser vi disponerer og vår dialog med ansatte, eiere, kunder, lokalsamfunn og øvrige interessenter.

Banken skal støtte og respektere vern av internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, og skal på ingen måte medvirke til brudd på menneskerettighetene. Banken har sin virksomhet i Norge og møter ikke store utfordringer knyttet til menneskerettigheter i sin daglige virksomhet.

Gjennom valg av produkter og leverandører ønsker banken å fremme støtte og respekt for anerkjente menneske- og arbeidstakerrettigheter.

Banken ønsker å opptre ansvarlig i forhold til klima og miljø. Banken fremmer bruk av miljøvennlige produkter i egen bedrift så langt det lar seg gjøre. Ved bruk av produkter som kan skade helse og miljø skal banken vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å forebygge og begrense slike skader.

Skue Sparebank har etiske retningslinjer som gjelder for alle ansatte og tillitsvalgte i banken.

Banken har nulltoleranse mot hvitvasking og korrupsjon, og det er utarbeidet egne regler mot hvitvasking. Det gjennomføres løpende kundekontroll, og mistenkelige transaksjoner blir meldt til Økokrim i henhold til retningslinjene. Ovennevnte saksforhold blir jevnlig gjennomgått i styret og integrert i den daglige drift.

### **Risiko og kapitalstyring**

Risiko- og kapitalstyringen i Skue Sparebank skal støtte opp under bankens strategiske utvikling og

måloppnåelse og danne grunnlaget for god virksomhetsstyring. Videre skal den bidra til å sikre finansiell stabilitet og en akseptabel formuesforvaltning. Bankens risikostyring skal ha et helhetsperspektiv, tilpasset størrelse og kompleksitet. Bankens overordnede risikoprofil skal være moderat.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring er rammeverket basert på følgende elementer:

- strategier og retningslinjer
- organisering
- rapportering og oppfølging
- internkontroll og compliance (etterlevelse)

### **Organisering og ansvar**

Ansvaret og gjennomføring av bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelsen og operative enheter.

Styret har det overordnede ansvaret for bankens risikostyring. Styret skal beslutte bankens risikoprofil og vedta rammer og overordnede retningslinjer for risikostyringen.

Administrerende banksjef har ansvaret for å operasjonalisere styrets målsettinger og retningslinjer, og sammen med den øvrige ledelsen etablere, vedlikeholde og utvikle rammeverket for risikostyringen. Rammeverket består av metoder, prosesser, konkrete retningslinjer og rutiner som er innført for å utføre aktivitetene i risikostyringen. Administrerende banksjef skal sørge for at det utarbeides rapporter som gir styret grunnlag for å vurdere om risikoen ligger innenfor godkjent risikoprofil.

Risikokontrollfunksjonen kontrollerer etterlevelsen av styrets beslutninger og utarbeider faste risikorapporter til ledelsen og styret. Risikostyring er en del av bankens løpende internkontrollprosess. Compliancefunksjonen identifiserer og vurderer overholdelse av lover, forskrifter, bransjestandarder mv. og utarbeider rapporter til ledelsen og styret

Alle ledere i Skue Sparebank har ansvar for å styre risiko og sikre god kontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil. For å sikre god økonomisk og administrativ styring, skal den enkelte leder ha nødvendig kunnskap om vesentlige risikoforhold innenfor eget område.

Banken utarbeider kapitalanalyser (ICAAP) etter de forskriftene for kapitaldekning, som kobler faktisk risiko og kapitalbinding. For de største risikogrupperne er det utarbeidet egne retningslinjer som gir mer detaljerte beskrivelser av risikoen og hvordan banken skal opptre for å redusere risikoen. Det rapporteres periodisk til ledelsen og styret for de ulike risikogrupperne.

### **Kredittrisiko**

Kredittrisiko defineres som faren for tap som oppstår som følge av at låntakere ikke har evne eller vilje til å betjene sine forpliktelser overfor banken. Kredittrisikoen i bankens utlånsportefølje representerer den største risikoen i Skue Sparebank

Den overordnede kredittstrategien fastsetter at banken skal ha en moderat risikoprofil.

Kredittrisikoen styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyling. Bankens styre følger løpende opp utlånsporteføljen med det formål å kunne foreta justeringer av bankens retningslinjer for kredittpolicy for å begrense risikoen i porteføljen. Det legges vekt på løpende tilpasning av mål og rammer for økt styring av kredittrisiko.

Bankens bevilgningsreglement og fullmakter er basert på risiko knyttet til sannsynligheten for mislighold og sikkerhetsdekning. Fullmaktstrukturen bygger på rådgivernes kompetanse og risikoklassifiseringsverdiene på kunden.

Banken benytter et risikoklassifiseringssystem for å overvåke kredittrisiko i nærings- og personkundeporteføljen. Systemet er basert på en modell som beregner kundenes sannsynlighet for mislighold (PD) de kommende 12 måneder. Alle kunder med kreditteksponering risikoklassifiseres. Risikoklassen oppdateres månedlig med interne data og månedlig med eksterne data for bedriftskunder. For privatkunder oppdateres risikoklassen med eksterne data ved innhenting av ny kredittvurdering. Risikoklassifiseringen benyttes i banken til beslutningsstøtte på enkeltkunder og til overvåking og rapportering på porteføljenivå. Banken deler engasjementene inn i ti risikoklasser med bakgrunn i kundens PD. I tillegg har banken risikoklasser for misligholdt og tapsutsatte engasjementer.

Risikoklassifiseringssystemet er også grunnlag for gruppenedskrivninger. Prosentvise tap i den en-

kelte klasse er basert på historiske tap i Eika-bankene.

Individuelle nedskrivninger foretas på person- og næringsengasjement som i overensstemmelse med Finanstilsynets forskrifter er identifisert som tapsutsatte. Bankens risikopriser næringsengasjement og personmarkedskunder utfra risikoklasse, betjeningsevne og sikkerhetsdekning.

### **Markedsrisiko**

Markedsrisiko er risiko for tap på poster i og utenfor balansen som følge av svingninger i observerbare markedsvariabler som renter, valuta og verdipapirer. Markedsrisiko oppstår i hovedsak fra bankens investeringer i aksjer, fond, og egenkapitalbevis, plasseringer i sertifikater og obligasjoner, samt kjøp og salg av rentederivater. Hensikten med bankens eksponering i markedsrisiko er i hovedsak å tilfredsstille likviditetskrav og bidra til bankens inn- og utlånsaktivitet. Overskuddslikviditet skal bidra til akseptabel avkastning uten at banken utsettes for risiko som truer dens eksistensverken på kort eller lang sikt. Som følge av alliansetilknytning utsettes banken også for markedsrisiko gjennom plassering i strategiske eierposter. Bankens markedsrisikoprofil skal være lav til moderat.

Markedsrisikoen måles og overvåkes på bakgrunn av rammer fastsatt av styret. Banken benytter ulike porteføljesystemer for å måle markedsrisikoen mot de fastsatte rammene. Rammene revideres årlig, og fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser.

Overvåking av utviklingen i etablerte risikomål skjer løpende både på konsolidert basis og for delporteføljer. Bankens prosedyrer skal sikre konsistens mellom styrets markedsrisikotoleranse og rammenivået. Bankens markedsrisiko rapporteres periodisk til ledelsen og styret. Markedsrisiko består av følgende:

### **Renterisiko**

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Ved overvåking av renterisikoen legger banken til grunn en gap-analyse som viser eksponering for renterelaterte finansielle instrumenter og produkter fordelt på ulike intervaller på rentekurven, målt mot fastsatt ramme for netto renteeksponering. Banken har i hovedsak kort rentebinding på sine instrumenter, og har således lav risiko knyttet til endringer i rentekurven. Uro i

kredittmarkedene påvirker imidlertid investorens marginkrav, og spreadutgang kan medføre betydelige kurstap på sertifikat- og obligasjonsporteføljen. Slike urealiserte kurstap vil reverseres frem mot forfall dersom utstederne er betalingsdyktige.

### **Kursrisiko**

Kursrisiko er risikoen for tap som følge av endringer i kursene på bankens beholdning av verdipapirer. Bankens risikoeksponering mot denne formen for risiko er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene. Banken har lav eksponering mot aksjemarkedet.

### **Valutarisiko**

Valutarisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i valutakursene. Ved overvåking av valutarisikoen måles bankens valutaposisjoner mot fastsatte rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i enkeltvaluta. Banken har lav valutaeksponering.

### **Likviditetsrisiko**

Likviditetsrisiko er risiko for at banken ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser, erstatter uttrukne kundemidler eller finansierer økninger i eiendelene. Konsekvensen kan være vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, manglende evne til å møte forpliktelser eller vesentlig kostbar finansiering av eiendelene. Banken aksepterer inntil moderat nivå på likviditetsrisiko.

Banken søker å minimere likviditetsrisikoen gjennom sin likviditetspolicy fastsatt av styret. Likviditetspolicyen skal sikre at likviditetsrisikoen til enhver tid er under kontroll og danner rammer for bankens finansierings- og plasseringstiltak for alle virksomhetsområder.

Ledelsen er ansvarlig for å gjennomføre likviditetspolicyen og likviditetsstyringen som blant annet innebærer:

- Daglig overvåking av den finansielle situasjonen, vurdere kjente, framtidige kontantstrømmer og rullerende prognoser for å sikre at forpliktelser kan innfris.
- Sikre refinansiering i god tid før forfall på gjeldsinstrumenter, eller ved utlån til kunder, gjennom bruk av kundeinnskudd, penge- og kapitalmarkedene, samt sentralbanken.

- Forvalte bankens rentebærende verdipapirportefølje som del av bankens likviditetsbeholdning.
- Overvåke likviditet i balansen mot interne likviditetsmål og myndighetskrav.
- Styre konsentrasjon og struktur på gjeldsforfall.

Likviditetsrapportering til styret baseres i hovedsak på kjente, framtidige kontantstrømmålinger, rullerende prognoser på daglig, månedlig og årlig basis, interne rammer, stresstester og myndighetskrav.

Banken fordeler finansieringskilder på ulike motparter, finansielle gjeldsinstrumenter og løpetider.

### **Operasjonell risiko**

Operasjonell risiko er risikoen for tap pga. utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller pga. eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter risiko innen personal, økonomi, IT- sikkerhet, fysisk sikkerhet, drift, juridisk sikkerhet, forvaltning, kontroll og daglig drift. I dette inngår risikoen for at banken kan bli påført tap eller kostnader som følge av

- IT-systemer og organisasjon ikke kan behandle transaksjoner på korrekt og tidsriktig måte
- manglende sikring av omdømme, eiendeler og ressurser m.v.
- bevisste handlinger fra egne ansatte og/eller utenforstående med sikte på å oppnå urettmessige fordeler
- manglende sikring av kunders eiendeler eller uaktsomhet ved forvaltning av eiendeler på vegne av andre
- systemtekniske og manuelle kontroller som ikke fungerer

Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentlige av kostnader knyttet til kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet. Den operasjonelle risikoen vil blant annet kunne reduseres gjennom god kvalitetssikring og interne kontrollsystemer. Operasjonell risiko rapporteres periodisk til styret. Den operasjonelle risikoprofilen i Skue Sparebank skal være lav.

### **Strategisk risiko/ forretningsrisiko**

Strategisk risiko/ forretningsrisiko er basert på en skjønnsmessig vurdering av bankens risiko for tap eller bortfall av inntekter som følge av strategiske

valg eller endrede rammebetingelser som ikke dekkes under de øvrige områdene.

Skue Sparebank foretar en løpende vurdering av risikofaktorer som spesielle forretningsområder, strategiske eierposter, bemanning og investeringer i datterselskap. Dette innebærer en gjennomgang av endringer i rammebetingelser, herunder endret kundeadfærd og endringer i konkurransesituasjonen, krav fra offentlige myndigheter og krav til kompetanse og organisering.

### Kapitalstyring

Skue Sparebank skal ha en moderat risikoprofil der ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens mål vedrørende kapitalforvaltning er å trygge fortsatt drift for å sikre egenkapitalbeviserne en god avkastning, samt å opprettholde en optimal kapitalstruktur for å redusere kapitalkostnadene. Videre skal banken ha en tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgt risikoprofil og de til enhver tid gjeldende krav fra myndigheter og markedsaktører.

Det utarbeides årlig en kapitalplan for å sikre en langsiktig og effektiv kapitalstyring (ICAAP). Styret har ansvaret for å initiere ICAAP-prosessen og kapitalplanleggingen, og skal sette mål for et kapitalnivå som er tilpasset bankens risikoprofil og forretningsmessige rammebetingelser. ICAAP-prosessen er en integrert del av bankens samlede risikostyring. Gjennom ICAAP beregnes risikojustert kapital for alle risikoområder, og banken gjennomfører stresstesting for å identifisere forhold som kan påvirke risikobildet og kapitaldekningen i negativ retning. Risikojustert kapital angir hvor stort tap som kan oppstå under ekstreme forhold, og er en sentral størrelse i vurderingen av bankens behov for egenkapital for å drive virksomheten på en forsvarlig måte.

Styret har en målsetting om en kapitaldekning på minimum 19,0 %, en kjernekapitaldekning på 17,0 % og en ren kjernekapitaldekning på 15,5 %. Ved utgangen av 2017 er kapitaldekningen til banken 19,7 %, kjernekapitaldekningen er 17,8 %, mens ren kjernekapitaldekning er på 16,3 %.

Bankens soliditet er styrket, og man er godt rustet for effektene av overgangsregler og konsolidering av eierskap i Eika.

## EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Styrets redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse offentliggjøres i årsrapporten og på bankens nettsider.

### Utviklingen i norsk økonomi i 2017

Norsk økonomi vendte tilbake til normal vekst igjen i 2017, etter svak utvikling i de foregående to år. Veksten skyldes primært økte boliginvesteringer og god vekst i det private konsum. BNP for Fastlands-Norge økte med om lag 2 % i 2017 i henhold til et gjennomsnitt av prognosegivere. Veksten i privat konsum var på hele 2,5 % fra året før. Boliginvesteringene økte markert, drevet av de senere års sterke prisvekst for brukte boliger.

Arbeidsledigheten målt ved arbeidskontorene falt fra 4,4 % i desember 2016 til om lag 4,0 % ved utgangen av 2017. Et strammere arbeidsmarked ser ikke ut til å ha gitt økt lønnspress dette året. For 2017 er lønnsveksten om lag 2,5 %. Konsumprisveksten steg med normale 1,8 % fra 2016 til 2017.

2017 var året da prisene i boligmarkedene i Norge fikk en nedgang i andre halvår etter flere år med sterk prisvekst. Boligprisveksten i hovedstaden fikk den sterkeste nedgangen, men nedgangen var tydelig også i andre storbyer. Statistisk Sentralbyrås bruktboligindeks for Norge i 4. kvartal i 2017 var 4 % lavere enn toppen i 1. kvartal samme år.

Norges Bank holdt rentene uendret gjennom året, med en foliorente på 0,5 %. I løpet av året holdt bankenes utlånsrente for flytende boliglån seg ganske stabil på 2,5 %.

Kredittveksten for husholdninger var på 6,4 % fra november 2016 til samme måned i 2017. Husholdningenes gjeld er nå rekordstor, til tross for at boligprisene har falt tilbake. For å bremse låneveksten innførte Finanstilsynet forsommeren 2017 nye og strengere retningslinjer for forbrukslån. Boliglånsforskriften fra desember 2016 ble videreført, og bankene fikk krav om økt motsyklisk kapitalbuffer, opp fra 1,5 til 2,0 %, fra januar 2018.

Hverken boligprisfall, innstramninger i boliglånsforskriften eller nye retningslinjer for forbrukslån har så langt klart å få ned gjeldsveksten merkbart.

Husholdningenes høye gjeldsbyrde var en sårbarhet i økonomien i 2017. Denne sårbarheten vedvarte inn i 2018. Norske foretak økte sin gjeld med 4,9

% i året til november 2017. Denne gjeldsøkningen var godt hjulpet av en bedring i utsiktene for næringslivet.

Egenkapitalbevis viste en sterk utvikling gjennom 2017. OSEEX, som er delindeksen for egenkapitalbevis på Oslo Børs, steg med 25 % gjennom året.

Kronekursen svekket seg gjennom 2017 med om lag 3 % målt ved den handelsveide indeks i-44. Dette til tross for at oljeprisen løftet seg fra 59 USD per fat for Brent Blend, til 62 USD i løpet av året. En endring som normalt skulle gi styrket kronekurs. Utenrikshandelen ble hjulpet av økte oljepriser. Norge endte med et handelsoverskudd på 160 milliarder kroner for 2017. Det er opp 12,7% fra året før.

I senere år har økt oljepengebruk bidratt til økonomisk vekst. I 2017 økte bruken av oljepenger målt ved det strukturelle oljekorrigerede budsjettunderskuddet med 12 milliarder kroner, -motsvarende 0,4 % av BNP for Fastlands-Norge. Et solid vekst-

bidrag som både ga rom for skattelette og for om lag 10 000 flere offentlige ansatte gjennom året.

Ved utgangen av 2017 var utsiktene for 2018 gode for de fleste næringer med unntak av boligbygging hvor tidene er mer usikre enn de har vært i senere år. Estimer tilsier at vi får en vekst på om lag 2 % i Fastlands-Norges BNP.

### Styret takker

Styret takker kunder og forretningsforbindelser for et godt samarbeid gjennom året. Styret retter en spesiell takk til bankens medarbeidere som i et krevende år har vist stor innsats og positiv endringsevne som har bidratt sterkt til bankens resultat.

Styret mener at Skue Sparebank står godt rustet som en fremtidsrettet og konkurransedyktig sparebank for innbyggere og virksomheter i Buskerud.

Nesbyen, 21. februar 2018

George H. Fulford  
styrets leder

Marit Sand Deinboll  
styrets nestleder

Kristian Haraldset

Ulrikke Ytteborg

Kåre Trillhus

Maria Moe Grevsgård

Per Egil Gauteplass  
ansattes representant

Kine H. Tyribakken  
ansattes representant

Hans Kristian Glesne  
adm. banksjef

# Eierstyring og selskapsledelse i Skue Sparebank

Denne redegjørelsen følger punktene i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse datert 30. oktober 2014 så langt denne er relevant for bankens virksomhet. Anbefalingen er utarbeidet av Oslo Børs med flere.

## Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Skue Sparebank er en lokalbank fra Hallingdal for alle som ønsker personlig rådgivning og en enkel hverdagsbank. Banken har et mål om å være en ledende lokalbank i Buskerud og visjonen er at vi skal være markedets beste hovedbank.

Bankens etiske retningslinjer bygger opp under visjonen og fastslår at medarbeidereskal opptre med respekt og omtanke, og at kommunikasjonen skal være åpen, sannferdig og tydelig. Retningslinjer omhandler habilitet, taushets- og varslingsplikt, interessekonflikter, forhold til kunder og leverandører, forhold til medier, verdipapirhandel, innsiddehandel og relevante privatøkonomiske forhold. De etiske retningslinjene gjelder for alle ansatte og bankens tillitsvalgte.

Ansatte og tillitsvalgte i Skue Sparebank er pålagt taushetsplikt om saker/forhold som de ved sin tilknytning til banken får kjennskap til og som angår banken selv, dens kunder og deres forbindelser, eller annen bank og denne banks kunder og forbindelser. Taushetsplikten gjelder ikke bare utad, men også overfor andre tillitsmenn/-kvinner og ansatte for hvem saken/forholdet må anses som uvedkommende.

Reglene slår fast at en medarbeider straks skal informere sin overordnede dersom han eller hun får kunnskap om forhold som er i strid med gjeldende regelverk fastsatt av myndighetene eller vesentlige brudd på interne bestemmelser. Ansatte som på en forsvarlig måte varsler om kritikkverdige forhold i samsvar med dette punktet, skal ikke utsettes for belastninger som følge av varslingen. Brudd på reglene kan medføre konsekvenser for ansettelsesforholdet.

## Virksomhet

Bankens formål fremkommer av vedtektene. Banken har til formål å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskyttere, levere finansielle tjenester til publikum, næringsliv og offentlig sektor, og å forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker. Sparebanken kan utføre alle vanlige bankforretninger og banktjenester i samsvar med sparebanklovens bestemmelser, samt de investeringstjenester i samsvar med verdipapirhandellovens bestemmelser. Sparebanken til enhver tid har tillatelse til å tilby.

Skue Sparebank er en selveiende institusjon med en allmennyttig virksomhet. Banken har utstedt egenkapitalbevis som er notert på Oslo Børs. Bankens styre og administrasjon har fokus på virksomhetsstyring, med spesiell oppmerksomhet på områdene verdigrunnlag, etikk, styrets arbeid og kompetanse.

I den årlige strategiprosessen behandler styret bankens strategi og fastsetter kortsiktige og langsiktige mål.

## Selskapskapital og utbytte

Styret foretar løpende en vurdering av kapital situasjonen sett i forhold til bankens mål, strategier og ønsket risikoprofil. Styret har definert krav til kapitaldekning som ligger over lovens minimumskrav til kapitaldekning.

For nærmere omtale av reglene om kapitaldekning, hvilke prinsipper banken legger til grunn for å vurdere kapitalbehovet, samt nærmere spesifisering av elementene i konsernets kapitaldekning, vises

til konsernets Pilar 3-rapportering om risiko og kapitalstyring, som er publisert på bankens nettside.

Skue Sparebank er i hovedsak en selveiende institusjon.

Bankens egenkapital består av innskutt egenkapital på 259,7 mill. kroner og opptjent egenkapital på 696,3 mill. kroner. Eierandelskapitalen består av ordinære egenkapitalbevis.

Egenkapitalbevisene gir rett til utbetaling av utbytte av årets overskudd etter eierandelsbrøken, etter at avsetning til fond for urealiserte gevinster. Banken har et langsiktig mål om å dele ut halvparten av egenkapitalbeviser andel av årets overskudd under forutsetning av at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Styret foreslår at det utbetales et kontantutbytte på kr 7,00 pr egenkapitalbevis for inntektsåret 2017.

## Likebehandling av egenkapitalbevisene

Egenkapitalbevisene i Skue Sparebank (SKUE) er notert på Oslo Børs og er fritt omsettelige.

Det er ingen stemmerettsbegrensninger i egenkapitalbeviset ut over det som er lovpålagt. Banken eier ingen egne egenkapitalbevis ved årsskiftet.

Banken har etablert et innsideregister med forpliktende avtaler, slik at alle transaksjoner med egenkapitalbevis til eller fra innsidere meldes til Oslo Børs i henhold til børsreglementet. Banken har retningslinjer som sikrer at styremedlemmer og ledende ansatte melder fra til styret hvis de har vesentlig interesse i en avtale som inngås av banken. I tillegg har banken etiske retningslinjer som inneholder retningslinjer for habilitet.

## Fri omsettelighet

Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs og er fritt omsettelige.

## FORSTANDERSKAPET

### Forstanderskapet

Finansforetaksloven kapittel 8 med forskrift regulerer hvilke styrende organer en sparebank skal ha. Forstanderskapet er bankens øverste organ. Forstanderskapet har representanter fra egenkapitalbevisene, kundene, det offentlige og de ansatte.

Forstanderskapet velger styre, revisor og valgkomité. Forstanderskapets kontroll med virksomheten utøves av statsautorisert revisor. Styret er forstanderskapets organ for å lede og utøve den strategiske og operative driften av banken. Forstanderskapet godkjenner årsregnskap og beslutter honorarer. Forstanderskapet beslutter videre egenkapitalemisjoner, opptak av fondsobligasjonslån og ansvarlig lån. Det avgis egen beretning fra revisor til forstanderskapet i forbindelse med fremlegging og godkjenning av årsregnskapet.

Det avholdes normalt to årlige forstanderskapsmøter. Disse to er regnskapsmøtet hvor årsregnskap med noter godkjennes, og valgmøtet innen utgangen av april hvor valg til styre og valgkomité foretas. Alle forstanderskapsmøter ledes av forstanderskapets leder eller nestleder. Innkalling med sakliste skal i henhold til lovens frister sendes ut minimum 21 dager før møtet.

For perioden fra og med valget våren 2017 har forstanderskapet i Skue Sparebank bestått av 24 medlemmer og 13 varamedlemmer.

Honorering av forstanderskapet fremkommer av note 8 og eierskap til egenkapitalbevis av note 42 i regnskapet.

Forstanderskapet ledes av Kjetil Larsgard, med Rune Ihle som nestleder.

### Valgkomiteén

Valgkomiteen skal bestå av 4 medlemmer og 4 varamedlemmer og ha representanter fra alle grupper som er representert i forstanderskapet. Ved valget skal geografisk fordeling i forhold til bankens forretningsområde hensyntas.



Valgkomiteen skal forberede valg av leder og nestleder i forstanderskapet, styreleder og nestleder og øvrige styremedlemmer.

Ved valg etterleves finansforetaksloven med forskrift, vedtekter og valginstruks.

## Egenkapitalbeviserens valg møte

Egenkapitalbeviserens velgersrepresentanter til forstanderskapet. Hver representant velges for fire år. Disse valgene foregår i et eget egenkapitalbeviserens møte, etter innstilling fra valgkomiteen.

For å sikre best mulig deltakelse legges møtestart til etter normal arbeidstid. Innkallingen, sammen med valgkomiteens innstilling, sendes til samtlige egenkapitalbevisere. Valgmøtet kunngjøres i pressen, på bankens hjemmeside og ved børsmelding.

## Styret, sammensetning og uavhengighet

Styret leder bankens virksomhet etter lover, forskrifter og vedtak i bankens forstanderskap. Organisasjonskartet fremgår i årsrapporten. Styret består av 8 medlemmer og velges av forstanderskapet.

Av de valgte styremedlemmer skal bosted i Sparebankens forretningsområde hensyntas, slik at det til enhver tid skal være 1 styremedlem med bosted i Hol kommune og 2 styremedlemmer med bosted i Nes kommune. Minst 1 medlem skal eie egenkapitalbevis i banken. To av medlemmene velges blant de ansatte.

Styret er sammensatt som følger: George Fulford, styrets leder. Marit Sand Deinboll, styrets nestleder. Øvrige medlemmer er Maria Moe Grevsgård, Kåre Trillhus, Kristian Haraldset, Ulrikke Ytteborg, Kine Hageie Tyriakken og Per Egil Gauteplass.

De enkelte styremedlemmers bakgrunn er beskrevet i presentasjonen av styret i årsrapporten. Alle eksterne styremedlemmer vurderes som uavhengige. Alle styremedlemmene er egnethetsvurdert og styrets kompetanse vurderes samlet.

I kalenderåret 2017 har det vært avholdt 11 styremøter i Skue Sparebank. Av de 8 fast valgte styremedlemmene har 5 styremedlemmer ikke hatt fravær, mens 3 styremedlemmer har vært fraværende på 1 møte.

## Styrets arbeid

Styret har vedtatt en styreinstruks som gir regler for styrets arbeid og saksbehandling.

Styret utarbeider og følger en årsplan for sitt arbeid. Årsplanen tidfester sentrale områder som oppdatering av strategisk plan, nøkkeltallsrapporteringer, børsinformasjon, arbeid med intern kontroll og evaluering av styrets arbeid og kompetanse. Det utarbeides månedlige regnskaper og kvartalsvise delårsregnskaper for presentasjon på Oslo Børs. Styret har i sitt arbeid fokus på at banken organiseres på en forsvarlig måte, bankens økonomiske stilling og formuesforvaltning.

Instruks for banksjef er utarbeidet og vedtatt i styret.

I tillegg påhviler det styret å foreta en egevalue-ring av styrets arbeid og sammensetning.

Det avholdes to styreseminar hvert år hvor styret blant annet fastsetter budsjettforutsetningene, utarbeider arbeidsplanen og evaluerer strategiplanen.

## Revisjons- og risikoutvalg

Banken har et revisjons- og risikoutvalg bestående av 3 medlemmer fra bankens styre. Revisjons- og risikoutvalget skal være et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret. Revisjons- og risikoutvalgets oppgaver er i henhold til finansforetaksloven og bankens vedtekter. Medlemmene i revisjons- og risikoutvalget har i 2017 vært George Fulford, Marit Sand Deinboll og Kine Hageie Tyriakken.

## Risikostyring og intern kontroll

Risikostyring er hva banken gjennom strategi, organisasjon, rutiner og forsvarlig drift gjør for å nå fastsatte mål og sikre sine og kundenes verdier.

Dette omfatter også pålitelig rapportering og etterlevelse av lover og regler. Internkontrollen er en del av bankens risikostyring, og er en prosess utført av styre, ledelse og ansatte, utformet for å gi rimelig grad av sikkerhet for at bankens mål oppnås.

Styrets prinsipper for risikostyring og internkontroll må sees i sammenheng med bankens øvrige strategi, policy for styring og kontroll, risikopolicy, samt policyer for de enkelte risikoområdene. Prinsippene omfatter alle deler av bankens virksomhet.

## Roller og ansvar

Styret har det overordnede ansvaret for bankens risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter mål og strategi for banken, og bestemmer bankens risikoprofil og vedtar rammer og overordnede retningslinjer for risikostyringen. Videre skal styret påse at risikostyring og internkontroll blir etablert i samsvar med offentlige pålegg, lover og forskrifter, samt avgjøre om banken skal ha internrevisjon. Styret overvåker administrasjonen og sikrer at retningslinjer og rammer overholdes.

Administrerende banksjef sørger for å operasjonalisere styrets målsettinger og retningslinjer, og sammen med den øvrige ledelsen etablerer, vedlikeholder og driver rammeverket for bankens risikostyring og internkontroll. Administrerende banksjef har ansvar for å påse at risikostyring og internkontroll blir gjennomført, overvåket og dokumentert på en forsvarlig måte.

Risikokontrollfunksjonen kontrollerer etterlevelsen av styrets beslutninger og utarbeider rapporter til ledelsen og styret.

Compliancefunksjonen identifiserer og vurderer overholdelse av lover, forskrifter, bransjestandarder mv. og utarbeider rapporter til ledelsen og styret.

## Omfang og organisering av risikostyring og internkontroll

Bankens risikostyring og internkontroll er organisert på en slik måte at alle risiki som har vesentlig betydning for bankens måloppnåelse identifiseres, vurderes og kontrolleres. Risikostyring og internkontroll er en integrert del av bankens daglige drift,

og organiseres slik at kontrolloppgavene holdes adskilt fra det praktisk utførende arbeidet, og slik at de ansatte ikke kommer i noen interessekonflikt. Det praktiske arbeidet med bankens internkontroll kan av adm. banksjef delegeres nedover i organisasjonen.

Internkontrollen er konsentrert om vesentlige deler av bankens virksomhet og om produkter og rutiner hvor risikoen for at noe kan gå galt og konsekvensene av at noe går galt er størst. Forutsetning for at det etableres kontroller skal være at kontrollkostnadene er lavere enn en risikoveiet konsekvens av de feilene som søkes forhindre ved kontrollen.

## Informasjon og kommunikasjon

For at risikostyringen og internkontrollen skal være effektiv, forutsettes det at banken til enhver tid sørger for å ha pålitelige informasjons- og datasystemer for alle vesentlige deler av bankens virksomhet. Internt i organisasjonen skal det etableres effektive kommunikasjonskanaler, slik at alle ansatte er informert om og har forståelse for sine arbeidsoppgaver og sitt ansvarsområde.

## Krav til skriftlighet/dokumentasjon i internkontrollen

Kontrollopplegget er lagt slik at det tydelig viser:

- hvilke kontroller som skal gjennomføres innenfor det enkelte risikoområdet
- hvor ofte kontrollene skal gjennomføres
- hvem som skal foreta kontrollhandlingene

All dokumentasjon som vedrører internkontrollen betraktes som regnskapsmaterieell og oppbevares i henhold til de regler som gjelder på dette området.

## Risikovurdering ved innføring av nye produkter og systemer

Banken skal ikke tilby nye vesentlige produkter eller innføre nye systemer uten at det på forhånd er foretatt en vurdering av produktets eller systemets aktuelle risikoer. Rutiner og eventuelle kontrolltiltak skal utarbeides, dokumenteres og godkjennes av administrasjonen før et nytt produkt tilbys eller et nytt system innføres.

## Rapportering og oppfølging av risikostyring og internkontroll

Rapportering og oppfølging av bankens risiki foretas jevnlig etter fastsatte frister. Minst én gang årlig foretas det en gjennomgang av vesentlige risikoer for alle virksomhetsområder i banken. Alle ledere med ansvar for risikotagning skal en gang årlig rapportere til adm. banksjef om vesentlige risiki innenfor sitt respektive ansvarsområde. Det blir for hvert område foretatt en oppsummering av kontrollhandlinger som er gjennomført med kommentarer til avvik, og gitt en vurdering av om internkontrollen har vært gjennomført på en tilfredsstillende måte. I den årlige risikorapporten blir det for hvert risikoområde gitt en samlet vurdering av risikosituasjonen med kommentarer til svakheter i kontrollsystemet og forslag til tiltak/ forbedringer.

Adm. banksjef lager etter hver årlige gjennomgang av vesentlige risikoer en rapport med sine konklusjoner av gjennomgangen til styret. Her fremgår det hvilke tiltak som er iverksatt for å redusere den reelle risiko. Denne rapporten forelegges styret innen januar det påfølgende år.

### Godtgjørelse til styret

Valgkomiteen foreslår godtgjørelsen til styret, som fastsettes av forstandskapet. Godtgjørelsen til styret er ikke resultatavhengig. Styrets godtgjørelse fremgår av note 8 i regnskapet. Godtgjørelse utover dette dekkes eventuelt etter regning.

### Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret har vedtatt retningslinjer for godtgjørelsesordninger i Skue Sparebank. Disse retningslinjene gjelder for fastsettelse av godtgjørelse til adm. banksjef og øvrige ledende ansatte.

Generelle retningslinjer for bankens godtgjørelsesordning:

- Bidra til at banken tiltrekker og beholder den kompetansen banken trenger for å nå sine overordnede mål
- Er i samsvar med bankens langsiktige interesser
- Bidra til å fremme og gi insentiver til god styring og kontroll med bankens risiko

- Motvirke høyere risikotakning enn bankens risikotoleranse definert i risikopolicyer med videre
- Bidra til å unngå interessekonflikter, spesielt mellom risikotakning og kontroll
- Være innenfor lovkravene spesifisert i Forskrift om godtgjørelse i finansinstitusjoner

Retningslinjene omfatter følgende elementer:

- Naturalytelser
- Bonuser
- Tildeling av aksjer, tegningsretter, opsjoner og andre former for godtgjørelse som er knyttet til aksjer/egenkapitalbevis i banken eller datterselskap
- Pensjonsordninger
- Etterlønsordninger

### Spesielle retningslinjer for variabel godtgjørelse

Dersom man tar i bruk en variabel godtgjørelsesordning skal disse følge forskriftens krav:

- Sammensetningen av fast og variabel godtgjørelse skal være balansert. Den faste delen av godtgjørelsen skal være tilstrekkelig høy til at banken kan unnlate å utbetale den variable delen. For adm. banksjef samt medlemmer av ledergruppen skal den variable delen ikke utgjøre mer enn halvparten av den faste godtgjørelsen.
- Den variable godtgjørelsen skal være basert på en kombinert vurdering av oppnådd resultat både for vedkommende person og banken som helhet i tillegg til eventuelt området man har ansvaret for. Ved måling av resultater skal banken hensynta risiko og kostnader knyttet til behov for kapital og likviditet, og grunnlaget skal være risikjusterte resultater over en periode på minst 2 år.
- Minst halvparten av den årlige variable godtgjørelsen skal gis i form av egenkapitalbevis eller av betinget kapital som avspeiler bankens verdiutvikling. Disse midlene skal ikke kunne disponeres tidligere enn jevnt fordelt over en periode på minst 3 år. Slik del av variabel godtgjørelse skal reduseres eller falle helt bort dersom bankens resultatutvikling i etterkant tilsier dette. Det samme gjelder hvis en etterprøving av risikjusteringene som lå til grunn for beregning av den variable godtgjørelsen tilsier dette.
- Samlet variabel godtgjørelse skal ikke begrense bankens evne til å styrke den ansvarlige kapitalen
- Eventuelle sluttvederlag ved opphør av arbeidsforhold skal tilpasses de resultater som er

oppnådd over tid og utformes slik at manglende resultater ikke blir belønnet. Som sluttvederlag regnes også innvilgelse av ikke opptjente førtidspensjonsordninger.

- Det skal ikke gis garantert variabel godtgjørelse. Ledende ansatte skal heller ikke ha avtaler eller forsikringer som sikrer bortfall av prestasjonsbetinget godtgjørelse

### **Ansatte med kontrolloppgaver og øvrige**

Godtgjørelse til ansatte med kontrolloppgaver skal være uavhengig av resultatet til banken.

Banken skal ikke ha variable godtgjørelsesordninger for styret og forstanderskap.

### **Godtgjørelsesutvalg**

Banken har et eget godtgjørelsesutvalg oppnevnt av styret. Utvalget består av samtlige styremedlemmer.

Godtgjørelsesutvalget skal forberede alle saker om godtgjørelsesordninger før sakene behandles og besluttet av styret. Styret er ansvarlig for å godkjenne og vedlikeholde retningslinjene for godtgjøring. Styret skal også godkjenne enhver materiell endring eller unntak fra godtgjørelsesretningslinjene, og vurdere og overvåke effektene.

Hvis banken velger å ha en variabel godtgjørelsesordning som må følge forskriftens krav, skal godtgjørelsesutvalget innhente synspunkter fra bankens kontrollfunksjoner blant annet for å sikre at bankens prosesser for å risikjustere resultatene er tilfredsstillende.

Godtgjørelse til ledende ansatte fremgår under «Generelle regnskapsprinsipper – Ytelser til ansatte» samt i note 8 i regnskapet.

## **Informasjon og kommunikasjon**

Banken rapporterer regnskapsinformasjon gjennom fire delårsrapporter, samt årsrapport med styrets årsberetning. Det vektlegges åpenhet og likebehandling i informasjonshåndteringen.

Banken vil offentliggjøre regnskapsutviklingen gjennom børsmeldinger. Komplette års- og delårsrapporter vil være tilgjengelige på bankens hjemmeside og på Oslo Børs.

I 2018 offentliggjøres delårsrapportene den 9. mai, 14. august og 8. november.

## **Selskapsovertakelse**

Siden banken i hovedsak er en selveiende institusjon, er det ikke aktuelt å nedfelle hovedprinsipper for hvordan styret bør opptre ved eventuelle overtakelsestilbud.

*Lovpålagt eierbegrensning og begrenset eierrepresentasjon gjør det lite relevant med hovedprinsipper for overtakelsestilbud.*

## **Revisor**

Ekstern revisor skal se til at bankens formuesforvaltning og regnskapsføring er ivaretatt på en betryggende måte og i henhold til gjeldende lover og forskrifter.

Den eksterne revisjon utføres av PricewaterhouseCoopers AS ved statsautorisert revisor Magne Sem. Revisjonsberetningen for 2017 er gjengitt i årsrapporten. Revisor deltar i møte i revisjonsutvalget og styret har årlig møte med ekstern revisor. Honorar for revisjon og konsulentbistand fremgår av note 8.

I tillegg til ekstern revisjon gjennomføres et internt kontrollarbeid i samsvar med Forskrift om klargjøring av kontrollansvar, dokumentasjon og bekrefteelse av den interne kontroll med administrativ rapportering til styret.

Nesbyen, 21. februar 2018



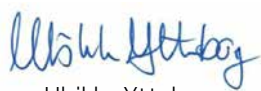
George H. Fulford  
styrets leder



Marit Sand Deinboll  
styrets nestleder



Kristian Haraldset



Ulrikke Ytteborg



Kåre Trillhus



Maria Moe Grevsgård



Per Egil Gauteplass  
ansattes representant



Kine Hagaéie Tyribakken  
ansattes representant



Hans Kristian Glesne  
adm. banksjef

# Informasjon om styret

## Styrets leder

### George H. Fulford, Drammen

(f. 1951) Advokat. Partner i Fulford Pettersen & Co Advokatfirma DA. Styremedlem i Nes Prestegjelds Sparebank siden 2005, styrets leder siden 2006. Har juridisk embedseksamen samt utdannet revisor og bedriftsøkonom fra BI. Har tidligere arbeidet hos Fylkesskattesjefen i Buskerud, Skattedirektoratet samt vært dommerfullmektig ved Eiker, Modum, Sigdal Sorenskriverembede. Var banksjef i Sparebanken Buskerud/Sparebanken NOR fra 1984-94. Siden 1994 har han vært partner i advokatfirmaet Fulford Pettersen & Co DA.

Antall egenkapitalbevis i Skue Sparebank: 12.121

## Styrets nestleder

### Marit Sand Deinboll, Nore og Uvdal

(f. 1969) Jobber som advokat i eget firma (advokat Marit Sand Deinboll). Har vært styremedlem i Nes Prestegjelds Sparebank siden 2005 og nestleder i Skue Sparebank siden 2017. Hun har juridisk embedseksamen og har tidligere jobbet som kunderådgiver i Nes Prestegjelds Sparebank. Hun har også erfaring fra Nore og Uvdal kommune som konsulent, prosjektleder og daglig leder for Nore og Uvdal Næringssselskap SA, rådgiver i Hallingdal økonomiservice AS, advokatfullmektig hos advokat Inge Hetland og selvstendig næringsdrivende i Numedal rettshjelp.

Antall egenkapitalbevis i Skue Sparebank: 0

### Kåre Trillhus, Hol

(f. 1950) Ansatt som daglig leder i Hallingdal Kraftnett fra 1998 til 2015. Oslo Energi Produksjon i perioden 1978-1998. Styreverv i Kittilsviken Kraftverk AS og Flå IT-senter AS. Utdannet ved Norges Tekniske Høyskole (NTNU). Styremedlem i Hol Sparebank siden 2000 og nestleder fra 2010.

Antall egenkapitalbevis i Skue Sparebank: 0

### Kristian Haraldset, Nes

(f. 1969) Ansatt som avdelingsleder/arkitekt hos Årstidene Arkitekter AS - Norge siden 2007. Har vært avdelingsleder hos Roar Jørgensen AS fra 2002 til 2007. Har før det bodd 11 år i Danmark. Jobbet hos Årstidene Arkitekter i Silkeborg/Danmark fra 1996 til 2002. Utdannet fra VIA Universitet Campus - Horsens/Danmark. Styremedlem i Skue Sparebank siden 2014.

Antall egenkapitalbevis i Skue Sparebank: 0

### Ulrikke Ytteborg, Nes

(f. 1974) Jobber i Regionrådet for Hallingdal og har siden 2011 hatt ansvar for bo-lystsatsningen og merkevarebyggingen i Hallingdal. Ansatt i Nes kommune fra 2004-2013 som leder for informasjonsavdeling. Jobbet 1 år i Nes Prestegjelds Sparebank på Nesbyen innen personmarked. Har 6 års erfaring innen organisasjons- og medarbeiderutvikling og ledelse fra SAS. Utdannet Diplommarkedsfører fra BI og Norges Markedshøyskole. Styremedlem i Skue Sparebank siden 2014.

Antall egenkapitalbevis i Skue Sparebank: 0

### Maria Moe Grevsgård, Hol

(f. 1985) Statsviter. Ansatt i Hol kommune siden 2012. Jobbet som flyktningkonsulent, rådgiver i økonomiavdelingen og er nå leder i sentraladministrasjonen. Har vært praktikant i Raftostiftelsen. Utdannet ved University of Colorado og universitetet i Oslo. Styremedlem i Skue Sparebank siden 2016.

Antall egenkapitalbevis i Skue Sparebank: 0

### Kine Hageie Tyribakken, ansattes representant

(f. 1974) Ansatt som regnskapsmedarbeider i Nes Prestegjelds Sparebank siden 1999. Har vært styremedlem i Nes Prestegjelds Sparebank siden 2011 og ansattes varamedlem fra 2007-10.

Hun er utdannet diplomøkonom fra BI, og har tidligere jobbet som kundebehandler i Sparebanken NOR.

Antall egenkapitalbevis i Skue Sparebank: 0

### Per Egil Gauteplass, ansattes representant

(f. 1970) Ansatt som kunderådgiver i Hol Sparebank siden 1992. I tillegg har han vært forsikringsansvarlig i banken siden 1999. Hol Lensmannskontor i 5 år bl.a. med namssaker. Utdanning vgs Handel & Kontor. Styremedlem i Hol Sparebank siden 2009 og ansattes varamedlem fra 2007-09.

Antall egenkapitalbevis i Skue Sparebank: 0

# Eika Alliansen

Skue Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av 69 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 400 milliarder kroner, nær en million kunder og mer enn 3.000 ansatte. Dette gjør Eika Alliansen til en av de største aktørene i det norske bankmarkedet - og en av de viktigste aktørene for norske lokalsamfunn. 9. januar 2018 sa 11 banker opp alle avtalene med Eika Gruppen og datterselskapene. Avtalene opphører når de respektive oppsigelsesfrister utløper, de fleste med tre kalenderårs frist. De 11 uttredende bankene utgjør: Askim og Spydeberg, Aasen, Drangedal, Klæbu, Harstad, Lofoten, Selbu, Sparebanken DIN, Stadsbygd, Tolga-Os og Ørland.

## Lokalbankene ved din side

Lokalbanker har bidratt til økonomisk utvikling og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv i norske lokalsamfunn i snart 200 år. Lokalbankene i Eika Alliansen har full selvstendighet og styring av egen strategi og sin lokale merkevare. Nærhet og personlig engasjement for kundene og lokalsamfunnet, kombinert med inngående kunnskap om kundenes behov og bedriftenes lokale marked, er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn. Lokalbankene i Eika Alliansen er dermed unike og viktige økonomiske bidragsyttere til vekst og utvikling for både privatpersoner og norsk samfunns- og næringsliv. I første rekke gjennom sitt engasjement for lokalsamfunnet og som tilbyder av økonomisk rådgiving, kreditt og finansprodukter tilpasset lokalt næringsliv og folk flest. Lokalbankene i Eika Alliansen har blant landets mest tilfredse kunder både i personmarkedet og bedriftsmarkedet. Med 69 lokalbanker med 200 bankkontorer i 148 kommuner representerer lokalbankene en viktig aktør i norsk finansnæring og bidrar til næringslivets verdiskaping og arbeidsplasser i mange norske lokalsamfunn.

## Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eika Gruppens visjon er «Vi styrker lokalbanken».

Eika Gruppen utgjør finanskonsernet i Eika Alliansen. Konsernets kjernevirksomhet er tjenesteleveranser til lokalbanken og lokalbankens kunder. Eika Gruppen utvikler og leverer tjenester som understøtter stabil og effektiv bankdrift, samt løsninger og kompetanse som skal sikre videre

vekst og utvikling i bankene, lokalsamfunnet og ikke minst for kundene. Konkret innebærer det blant annet å levere en komplett plattform for bankinfrastruktur, inkludert IT, betalingsformidling og digitale tjenester som nett- og mobilbank. Eika Gruppen har et profesjonisert prosjekt- og utviklingsmiljø som investerer store ressurser i utvikling av nye, digitale løsninger for lokalbankene. Produktselskapene i Eika Gruppen - Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling - leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Utover disse leveransene gir Eika Gruppen alliansebankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice. I tillegg arbeider Eika Gruppen innenfor områder som kommunikasjon, marked og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes næringspolitiske interesser på disse områdene.

Eika Gruppens samlede leveranser sikrer lokalbankenes konkurransedyktighet slik at de kan bygge videre på sin sterke, lokale markedsposisjon.

## Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er et kredittforetak som er eid av 67 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. Selskapet har konsesjon som kredittforetak og finansierer sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at Eika Boligkreditt har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene dermed tilgang på svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften i forhold til større norske og internasjonale banker.

Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på om lag 100 milliarder kroner og er følgelig en viktig bidragsyter til at kundene i lokalbankene oppnår konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.



Christian Edelsteen Buyle fra Lier går på Norges Toppidrettsgymnas og satser stort på landeveissykkel. Han fikk Opp og Frem ungdomsstipend i 2017.



# Resultatregnskap

(Tall i hele tusen kroner)	Note	2017	2016
Renteinntekter		278 422	270 497
Rentekostnader		-101 545	-110 764
<b>Netto renteinntekter</b>	<b>3</b>	<b>176 877</b>	<b>159 733</b>
Provisjonsinntekter		52 998	48 060
Provisjonskostnader		-9 399	-10 776
<b>Netto provisjonsinntekter</b>	<b>4</b>	<b>43 599</b>	<b>37 284</b>
Utbytteinntekter		10 785	13 663
Verdiendringer på finansielle instrumenter	5	6 991	23 071
Andre driftsinntekter	6	2 370	2 302
Lønnskostnader	7,8	-66 608	-58 637
Administrasjonskostnader	7	-28 089	-28 740
Avskrivninger	22,23,24	-6 513	-6 774
Andre driftskostnader	9	-27 006	-27 968
Tap på utlån og garantier	10	-7 190	-7 314
<b>Resultat før skatt</b>		<b>105 216</b>	<b>106 620</b>
Skattekostnad	11	-23 846	-19 061
<b>Årsresultat</b>		<b>81 370</b>	<b>87 559</b>
<b>Utvidet resultatregnskap</b>			
<i>Poster som ikke vil bli omklassifisert til resultatet</i>			
Estimatavvik på pensjonsordninger	30	-285	-589
Skatteeffekt poster som ikke vil bli omklassifisert	11	71	147
<i>Poster som kan bli omklassifisert til resultatet</i>			
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	20	-9 158	2 085
Skatteeffekt poster som kan bli omklassifisert	11	0	0
<b>Utvidet resultat etter skatt</b>		<b>-9 372</b>	<b>1 643</b>
<b>Årets totalresultat</b>		<b>71 998</b>	<b>89 202</b>
<b>Resultat pr. egenkapitalbevis for den del av årsresultatet som er tilordnet bankens egenkapitalbevisiere (NOK pr. egenkapitalbevis)</b>			
Resultat pr. egenkapitalbevis	12	16,94	18,72
Det er ingen instrumenter med utvanningseffekt. Utvannet resultat pr bevis er derfor identisk.			

# Balanse

(Tall i hele tusen kroner)	Note	2017	2016
<b>EIENDELER</b>			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	13, 38	88 724	86 458
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	14	293 751	333 081
Netto utlån til og fordringer på kunder	15,16,17,37, 39	7 367 876	7 291 583
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	18,37	934 212	797 015
Verdipapirer som holdes til forfall	19	5 024	5 025
Verdipapirer tilgjengelig for salg	18,20	182 344	174 945
Finansielle derivater	36,37	261	485
Immaterielle eiendeler	22	4 789	5 601
Varige driftsmidler	23	84 061	77 047
Investerings eiendommer	24	16 490	17 106
Andre eiendeler	25	11 301	12 192
<b>SUM EIENDELER</b>		<b>8 988 833</b>	<b>8 800 538</b>
<b>GJELD OG EGENKAPITAL</b>			
Gjeld til kredittinstitusjoner	26,38	1 646	1 655
Innskudd fra kunder	27,37,39	6 570 065	6 428 658
Finansielle derivater	36,37	14 238	17 473
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	28,37,39	1 278 424	1 298 430
Ansvarlig lånekapital	28,37,39	100 592	100 627
Betalbar skatt	11	23 794	16 038
Utsatt skatt	21	2 547	2 551
Andre forpliktelser	29	35 730	31 971
Pensjoner	30	5 750	6 894
<b>SUM GJELD</b>		<b>8 032 786</b>	<b>7 904 297</b>
Innskutt egenkapital	31,32	259 719	257 838
Opptjent egenkapital	33	696 328	638 403
<b>EGENKAPITAL</b>		<b>956 047</b>	<b>896 241</b>
<b>SUM GJELD OG EGENKAPITAL</b>		<b>8 988 833</b>	<b>8 800 538</b>

Nesbyen, 21. februar 2018

George Fulford  
Styrets leder

Marit Sand Deinboll  
Styrets nestleder

Kine Tyribakken

Ulrikke Ytteborg

Kristian Haraldset

Kåre Trillhus

Per Egil Gauteplau

Maria Moe Grevsgård

Hans Kristian Glesne  
Adm. banksjef

# Endringer i egenkapital

	Innskutt egenkapital				Opptjent egenkapital					Sum EK
	Egenkapitalbevis	Overkursfond	Fondsobligasjoner	Sum innskutt EK	Sparebankens grunnfond	Utjevningfond	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Sum opptjent EK	
<b>Egenkapital 31.12.2015</b>	<b>55 195</b>	<b>117 643</b>	<b>50 000</b>	<b>222 838</b>	<b>403 784</b>	<b>110 977</b>	<b>5 671</b>	<b>41 711</b>	<b>562 143</b>	<b>784 981</b>
Årsresultat					50 590	35 210	1 500	259	87 559	87 559
Utvidet resultat					-264	-178		2 085	1 643	1 643
<b>Årets totalresultat 2016</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>50 326</b>	<b>35 032</b>	<b>1 500</b>	<b>2 344</b>	<b>89 202</b>	<b>89 202</b>
Opptak fondsobligasjon			35 000	35 000					0	35 000
Utbetalt utbytte for 2015						-8 464			-8 464	-8 464
Utbetalt kupong fondsobligasjon etter skatt					-1 566	-1 059			-2 625	-2 625
Utbetalt gaver							-1 853		-1 853	-1 853
<b>Sum transaksjoner med eiere</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>35 000</b>	<b>35 000</b>	<b>-1 566</b>	<b>-9 523</b>	<b>-1 853</b>	<b>0</b>	<b>-12 942</b>	<b>22 058</b>
<b>Egenkapital 31.12.2016</b>	<b>55 195</b>	<b>117 643</b>	<b>85 000</b>	<b>257 838</b>	<b>452 544</b>	<b>136 486</b>	<b>5 318</b>	<b>44 055</b>	<b>638 403</b>	<b>896 241</b>
Årsresultat					46 260	32 010	2 000	1 100	81 370	81 370
Utvidet resultat					-129	-85		-9 158	-9 372	-9 372
<b>Årets totalresultat 2017</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>46 131</b>	<b>31 925</b>	<b>2 000</b>	<b>-8 058</b>	<b>71 998</b>	<b>71 998</b>
Salg av egne egenkapitalbevis	1 805	76		1 881					0	1 881
Utbetalt utbytte for 2016						-9 405			-9 405	-9 405
Utbetalt kupong fondsobligasjon etter skatt					-2 260	-1 498			-3 758	-3 758
Utbetalt gaver							-911		-911	-911
<b>Sum transaksjoner med eiere</b>	<b>1 805</b>	<b>76</b>	<b>0</b>	<b>1 881</b>	<b>-2 260</b>	<b>-10 903</b>	<b>-911</b>	<b>0</b>	<b>-14 074</b>	<b>-12 193</b>
<b>Egenkapital 31.12.2017</b>	<b>57 000</b>	<b>117 719</b>	<b>85 000</b>	<b>259 719</b>	<b>496 415</b>	<b>157 508</b>	<b>6 407</b>	<b>35 997</b>	<b>696 327</b>	<b>956 046</b>
<b>Egenkapital 01.01.2018</b>	<b>57 000</b>	<b>117 719</b>	<b>85 000</b>	<b>259 719</b>	<b>496 415</b>	<b>157 508</b>	<b>6 407</b>	<b>35 997</b>	<b>696 327</b>	<b>956 046</b>
Overgang til IFRS 9					-595	-395		244	-746	-746
<b>Omarbeidet egenkapital 01.01.2018</b>	<b>57 000</b>	<b>117 719</b>	<b>85 000</b>	<b>259 719</b>	<b>495 820</b>	<b>157 113</b>	<b>6 407</b>	<b>36 241</b>	<b>695 581</b>	<b>955 300</b>

# Kontantstrømoppstilling

(Tall i hele tusen kroner)	Note	2017	2016
<b>Kontantstrømmer fra virksomheten</b>			
Resultat før skattekostnad		105 216	106 620
Avskrivninger mv av varige driftsmidler	22,23,24	6 513	6 774
Tap/ gevinst ved salg av driftsmidler	23, 24	-133	0
Tap/ gevinst ved salg av verdipapirer		-801	-9 487
Endring pensjonsforpliktelse	30	-1 429	-5 903
Verdiendring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir og ansvarlig lånekapital	28	-41	1 929
Verdiendring aksjer, sertifikater og obligasjoner		-4 525	-9 437
Endring i nedskrivninger på utlån	17	-4 469	-1 764
Betalte skatter	11	-16 023	-16 963
Netto endring utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	14	39 330	-88 715
Netto endring utlån til kunder	15	-71 833	-746 861
Netto innbetalt salg overtatte eiendeler	25	0	7 500
Netto endring finansielle derivater		-3 011	-6 622
Netto endring øvrige fordringer	25	891	4 234
Netto endring gjeld til kredittinstitusjoner	26	0	0
Netto endring innskudd fra kunder	27	141 407	291 660
Netto endring avsetning påløpte kostnader og forpliktelser	29	5 555	1 284
Netto endring annen gjeld	29	-546	2 059
<b>Netto kontantstrøm fra virksomheten</b>		<b>196 101</b>	<b>-463 692</b>
<b>Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter</b>			
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak		-462 720	-159 490
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak		314 293	466 707
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler mv.	22,23,24	-12 450	-10 245
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler mv.		485	0
<b>Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter</b>		<b>-160 392</b>	<b>296 972</b>
<b>Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter</b>			
Innbetalinger ved utstedelse av fondsobligasjon		0	35 000
Utbetalinger ved tilbakebetaling av fondsobligasjon	28	0	-40 000
Innbetalinger ved utstedelse av ansvarlig lånekapital	28	0	100 000
Innbetalinger ved utstedelse av obligasjonsgjeld	28	340 000	785 000
Utbetalinger ved tilbakebetaling av obligasjonsgjeld	28	-360 000	-699 000
Innbetaling ved salg av egne egenkapitalbevis	31	1 881	0
Utbetalinger av utbytte/ gaver		-10 316	-10 317
Utbetalinger av kupong fondsobligasjon		-5 008	-2 625
<b>Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter</b>		<b>-33 443</b>	<b>168 058</b>
<b>Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter</b>		<b>2 266</b>	<b>1 338</b>
<b>Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse</b>	<b>13</b>	<b>86 458</b>	<b>85 120</b>
<b>Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt</b>	<b>13</b>	<b>88 724</b>	<b>86 458</b>

# Nøkkeltall

<b>Resultatsammendrag</b>	<b>2017</b>	<b>2016</b>
Netto renteinntekter	176 877	159 733
Netto andre driftsinntekter ekskl. verdiendringer på finansielle instrumenter	56 754	53 249
Verdiendringer på finansielle instrumenter	6 991	23 071
<b>Netto inntekter</b>	<b>240 622</b>	<b>236 053</b>
Driftskostnader	-128 216	-122 119
Tap på utlån og garantier	-7 190	-7 314
<b>Resultat før skattekostnad</b>	<b>105 216</b>	<b>106 620</b>
Skattekostnad	-23 846	-19 061
<b>Årsresultat</b>	<b>81 370</b>	<b>87 559</b>
<b>Lønnsomhet</b>		
Egenkapitalrentabilitet (årsoverskudd etter skatt i % av gjennomsnittlig egenkapital)	8,8 %	10,4 %
Rentenetto	2,00 %	1,88 %
Kostnadsprosent	53,3 %	51,7 %
Kostnadsprosent korrigert (ekskl. verdiendringer på fin. instrumenter samt utbytte)	57,5 %	61,3 %
<i>Egenkapitalrentabilitet justert*</i>	<i>9,1 %</i>	<i>10,0 %</i>
<i>Kostnadsprosent justert*</i>	<i>51,4 %</i>	<i>53,7 %</i>
<i>Kostnadsprosent korrigert justert*</i>	<i>55,5 %</i>	<i>63,6 %</i>

\* justert for omdanningeffekter pensjoner 2016, samt omstillingskostnader 2017

<b>Nøkkeltall fra balansen</b>	<b>2017</b>	<b>2016</b>
Forvaltningskapital	8 988 833	8 800 538
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	8 822 454	8 516 590
Forretningskapital (Forvaltningskapital, EBK og lånegarantier)	10 829 665	10 516 334
Egenkapital	956 047	896 241
Brutto utlån	7 389 320	7 317 496
Brutto utlån i % av forvaltningskapital	82,2 %	83,1 %
Utlånsvekst (brutto) siste 12 måneder	1,0 %	11,4 %
Innskudd fra kunder	6 570 065	6 428 658
Innskudd fra kunder i % av forvaltningskapital	73,1 %	73,0 %
Innskuddsdekning (innskudd i % av brutto utlån)	88,9 %	87,9 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	2,2 %	4,8 %
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	112,6 %	150,2 %
<b>Tap og mislighold</b>		
Tapsprosent utlån i % av brutto utlån	0,10 %	0,10 %
Misligholdte engasjementer i % av brutto utlån	0,21 %	0,69 %
Tapsutsatte engasjementer i % av brutto utlån	0,27 %	0,34 %
<b>Soliditet</b>		
Netto ansvarlig kapital	963 780	903 451
Beregningsgrunnlag	4 881 739	4 911 735
Ren kjernekapitaldekning i %	16,25 %	15,28 %
Kjernekapitaldekning i %	17,84 %	16,70 %
Kapitaldekning i %	19,74 %	18,39 %
<b>Kontor og bemannig</b>		
Antall årsverk	64,7	81,4
Antall kontorer	9	8

# Noter til IFRS årsregnskap for 2017

## Generelle regnskapsprinsipper

Note 1	Finansiell risiko
Note 2	Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger
Note 3	Netto renteinntekter
Note 4	Netto provisjonsinntekter og inntekter fra andre banktjenester
Note 5	Verdiendringer på finansielle instrumenter
Note 6	Andre inntekter
Note 7	Lønnskostnader og administrasjonskostnader
Note 8	Ytelser til ansatte og tillitsmenn
Note 9	Andre driftskostnader
Note 10	Tap på utlån og garantier
Note 11	Skattekostnad
Note 12	Resultat pr. egenkapitalbevis
Note 13	Kontanter og kontantekvivalenter
Note 14	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner
Note 15	Utlån til og fordringer på kunder
Note 16	Utlån og garantiansvar – risikoklassifisering
Note 17	Tapsnedskrivninger
Note 18	Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet
Note 19	Verdipapirer som holdes til forfall
Note 20	Verdipapirer tilgjengelig for salg
Note 21	Utsatt skatt/skattefordel
Note 22	Immaterielle eiendeler
Note 23	Varige driftsmidler
Note 24	Investeringseiendommer
Note 25	Andre eiendeler
Note 26	Gjeld til kredittinstitusjoner
Note 27	Innskudd fra kunder
Note 28	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
Note 29	Andre forpliktelser
Note 30	Pensjonsforpliktelser
Note 31	Egenkapitalbevis
Note 32	Egne egenkapitalbevis
Note 33	Fond for urealiserte gevinster
Note 34	Garantiansvar
Note 35	Misligholdte låneengasjementer
Note 36	Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser
Note 37	Tidspunkt frem til avtalt/ sannsynlig endring av rentebetingelser
Note 38	Finansielle instrumenter fordelt på valuta
Note 39	Restløpetid på balanseposter
Note 40	Beregning av kapitaldekning
Note 41	Utbytte pr. egenkapitalbevis
Note 42	Egenkapitalbevisiere
Note 43	Nærstående parter
Note 44	Leieavtaler
Note 45	Hendelser etter balansedagen

## Generell informasjon

Skue Sparebank er en selvstendig sparebank som tilbyr finansielle produkter og tjenester innenfor områdene sparing/ plassering, utlån, betalingsformidling, samt liv- og skadeforsikring. Bankens målsetting er å være en fullservicebank med stor grad av nærhet til kundene. De viktigste kundene er personkunder, primærnæringer, små og mellomstore bedrifter, samt offentlig sektor.

Skue Sparebank er registrert og hjemmehørende i Norge, med forretningsadresse på Geilo. Banken har postadresse: Jordeshagen 5, 3540 Nesbyen.

Banken er notert på Oslo Børs med egenkapitalbevis og obligasjonsgjeld.

Regnskapet gjelder for perioden 01.01. til 31.12.2017. Alle tall er presentert i norske kroner og i hele tusen, med mindre annet er spesifisert i note.

Regnskapet ble vedtatt av styret den 21. februar 2018 og forstanderskapet den 15. mars 2018.

## Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Skue Sparebank avlegger regnskapet i henhold til internasjonale regnskapsprinsipper (International Financial Reporting Standards, IFRS) og regnskapsstandarder (International Accounting Standards, IAS) som fastsatt av EU. Resultatregnskap og balanse viser ett års sammenligningstall.

Regnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet, men der følgende poster er målt til virkelig verdi: finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, finansielle derivater og finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultatet. Det er under regnskapsprinsipper eller den enkelte note til regnskapet for øvrig redegjort nærmere for de benyttede prinsipper for de aktuelle regnskapsposter med henvisning til de enkelte regnskapsposter.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av bankens regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 2.

*Nye og endrede standarder som er tatt i bruk av banken i 2017*

### **Endringer i IAS 12 Inntektsskatt**

I januar 2016 utstedte IASB endringer i IAS 12, IASB har avklart den regnskapsmessige behandlingen av utsatt skattefordel på gjeldsinstrumenter til virkelig verdi for regnskapsformål, men målt til amortisert kost for skatteformål. Endringen trådte i kraft fra 1. januar 2017. Endring har ikke innvirkning på bankens regnskap.

### **Endringer i IAS 7 Oppstilling av kontantstrømmer**

I januar 2016 utstedte IASB endringer til IAS 7 Oppstilling av kontantstrømmer med den hensikt å forbedre presentasjon av finansieringsaktiviteter og hjelpe brukeren til å bedre forstå de rapporteringspliktiges likviditetsmessige posisjoner. Under de nye kravene, vil virksomheter måtte presentere endringer i sine finansielle forpliktelser som følge av finansieringsaktiviteter med og uten kontanteffekt (som f.eks. tap og gevinst som følge av valutabevegelser). Endringen trådte i kraft fra 1 januar 2017. Endring er skapt en tabell ekstra.

Standarder som tas i bruk fra og med regnskapsåret 2018

### **IFRS 9 Finansielle instrumenter**

Fra 01.01.2018 implementeres IFRS 9 som erstatte dagens IAS 39.

Regnskapet for 2017 er avlagt iht. IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. Fra 01.01.2018 blir denne standarden erstattet av IFRS 9 Finansielle instrumenter. IFRS 9 introduserer en ny modell for klassifisering og måling av finansielle eiendeler, ny modell for nedskrivning av finansielle eiendeler og nye regler for sikringsbokføring.

#### *Implementering av prosjektet*

Eika-Gruppen startet opp en tverrfaglig prosjektgruppe i 2016 som har forberedt implementeringen av IFRS 9.

Prosjektgruppen har bestått av representanter fra fagområdene kreditt, datavarehus og regnskap/rapportering, samt prosjektleder. Prosjektet har vært ansvarlige for å implementere Eikas PD- og LGD-modeller i den nedskrivningsmodellen som benyttes (utviklet av SDC, Eika-bankenes leverandør av banksystemer). Prosjektet har også



inkludert områdene under IFRS 9 for klassifisering og måling og rapportering. Eika-banker har vært representert som deltakere og i en referansegruppe.

Skue Sparebank var representert i referansegruppen og tok del i validering og testing.

#### *Overgangsregler*

IFRS 9 skal anvendes retrospektivt, med unntak for sikringsbokføring. Retrospektiv anvendelse innebærer at Skue Sparebank skal lage åpningsbalansen 01.01.2018 etter prinsippene i IFRS 9. Det er adgang til å unnlate å utarbeide sammenligningstall for historiske perioder, og banken har valgt ikke å utarbeide sammenligningstall. Det er også anledning til å utsette implementeringen av reglene for sikringsbokføring etter IFRS 9. Banken har ikke sikringsbokføring etter IAS 39.

Effektene av nye prinsipper i åpningsbalansen for 2018 føres mot egenkapitalen.

Informasjon om IFRS 9 er innarbeidet i «Viktigste regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger» under «Finansielle eiendeler» og «Utlån og garantier». Følgende noter omhandler implementering av IFRS 9:

- Oppstilling egenkapital
- Note 40 Kapitaldekning

### **Klassifisering og måling under IFRS 9**

#### **Finansielle eiendeler**

IFRS9 vil innføre nye prinsipper for klassifisering og måling. Målekategoriene for finansielle eiendeler i IAS 39 (virkelig verdi over resultat, tilgjengelig for salg, holde til forfall og utlån og fordringer til amortisert kost) har blitt erstattet av følgende tre målekategorier etter IFRS 9:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)
- Virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat (FVTPL)

Målekategori bestemmes ved førstegangs regnskapsføring av eiendelen.

Definisjonen av et finansielt instrument reguleres i IAS 32 og er ikke endret som følge av IFRS 9. Ved fastsettelse av målekategori skiller IFRS 9 mellom ordinære renteinstrumenter og egenkapitalinstrumenter, herunder derivater. Med ordinære

renteinstrumenter menes det renteinstrumenter der avkastning utgjør kompensasjon for tidsverdi av penger, kredittrisiko og andre relevante risikoer som følger av ordinære renteinstrumenter.

Egenkapitalinstrumenter faller i målekategorien virkelig verdi over resultat. For egenkapitalinstrumenter som ikke er derivater og ikke holdes for handelsformål, er det anledning til å velge å føre disse til virkelig verdi over utvidet resultat.

For ordinære renteinstrumenter bestemmes målekategorien etter formålet med investeringen. Renteinstrumenter som inngår i en portefølje med formål å motta kontraktmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, skal måles til amortisert kost. Renteinstrumenter som inngår i en portefølje med formål om å både motta kontantstrømmer og å foreta salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og nedskrivninger presentert over ordinært resultat. Renteinstrumenter i øvrige forretningsmodeller skal måles til virkelig verdi over resultat. Verdiendringer på ordinære renteinstrumenter ført over utvidet resultat, skal reklassifiseres til ordinært resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene. Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat.

### **Klassifisering av utlån under IFRS 9**

Utlån med flytende rente er klassifisert til amortisert kost. Utlån med fast rente der banken har som formål å motta kontraktmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, er sikret med derivater for å matche finansieringen til flytende rente. Banken benytter derfor fair value option for å unngå accounting mismatch på disse utlånene og de er klassifisert til virkelig verdi over ordinært resultat.

#### **Klassifisering av utlånsportefølje i boligkreditselskap under IFRS 9**

Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt som har belåningsgrad under 60 %. Banken overfører utlån fra egen balanse kun unntaksvis og med volum som banken anser som uvesentlige. Banken har derfor klassifisert utlån som kan overføres til Eika Boligkreditt til amortisert kost.

## Nedskrivninger på finansielle eiendeler under IFRS 9

Etter IAS 39 skal nedskrivninger for tap bare finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs innregning. Under IFRS 9 skal tapsnedskrivningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over ordinært resultatet og fordringer på leieavtaler omfattet.

Ved førstegangs balanseføring skal det avsettes for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen for en eiendel eller gruppe av eiendeler er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning skal, det gjøres en tapsnedskrivning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen. Dersom det oppstår et kredittap skal renteinntekter innregnes basert på bokført beløp etter justering for tapsnedskrivning.

For ytterligere detaljer henvises det til IFRS 9.

### Nedskrivningsmodell

Skue Sparebank benytter nedskrivningsmodellen som er utviklet av Eika-Gruppen.

Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). SDC har videre utviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte. Forventet kredittap (ECL) beregnes som  $EAD \times PD \times LGD$ , neddiskontert med opprinnelig effektiv rente.

### Beskrivelse av PD-modellen

PD-modellen estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. Mislighold

er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i 90 dager sammenhengende, i tillegg til andre kvalitative indikatorer som tilsier at engasjementet har misligholdt, jf. kapitalkravsforskriften § 10-1.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler misligholdssannsynlighet for de neste 12 måneder (PD). Personkundemodellen skiller videre på kunder med og uten boliglån. Bedriftskundemodellen skiller mellom eiendomsselskap, begrenset personlig ansvar og ubegrenset personlig ansvar.

Betalingsadferd krever 6 måneder med historikk før den får påvirkning i modellen. Det betyr at nye kunder vil ha 6 måneder med kun ekstern modell før intern modell blir benyttet.

Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD-liv) benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på utvikling i PD siste 12 måneder (Markovkjede).

Følgende prinsipper er lagt til grunn:

- Beregningen gjøres på gruppenivå og ikke på kundenivå
- Beregningen gjøres med utgangspunkt i mislighold i hver risikoklasse og migrasjon mellom risikoklasser

### Vesentlig økning i kredittrisiko

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. En vesentlig økning i kredittrisiko er definert som en økning i opprinnelig PD ved første gangs innregning (PD-ini) for ulike nivåer for at modellen skal fange opp relativ utvikling i kredittrisiko. For engasjementer som hadde opprinnelig PD mindre enn 1% er vesentlig økning definert som:

$$PD > PD \text{ ini} + 0,5\%, PD \text{ liv} > PD \text{ liv ini} * 2$$

For engasjementer som hadde opprinnelig PD over eller lik 1% er vesentlig økning definert som:

$$PD > PD \text{ ini} + 2\%, PD \text{ liv} > PD \text{ liv ini} * 2$$

### *Beregning av LGD*

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker fra august 2014 til 2017 for intervaller av sikkerhetsdekning. Eika-Gruppen vil kontinuerlig jobbe med utvikling av LGD modellene etter hvert som datagrunnlaget øker med tapshistorikk for nye perioder. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder:

#### Personkunder

- Kunder uten registrerte sikkerheter
- Kunder med sikkerhet i bolig
- Kunder med sikkerhet i annet enn bolig

#### Bedriftsmarked

- Kunder uten registrerte sikkerheter
- Kunder med registrerte sikkerheter

Verdien av sikkerhetene er basert på estimert realisasjonsverdi.

### *EAD*

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede

kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

### *Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden*

Eika vil justere tapsavsetningen med forventet utvikling i ulike makrovariabler som anses å ha påvirkning på forventet tap. Forventninger til fremtiden er utledet av en makromodell der det hensyntas tre scenarioer - base case, best case og worst case - for forventet makroøkonomisk utvikling ett til tre år fram i tid. Scenarioene for base case og worst case er basert på Finanstilsynets verdier for basisscenario og stresstest pr. 30.06.2017. Scenarioet for best case er basert på prognose fra Eika Gruppens makroøkonom. Variablene arbeidsledighet, oljepris, boligpriser, husholdningers gjeld, bankenes utlånsrente og kronekurs inngår i modellen. Variablene er fordelt på fylker for personmarkedet og på bransjer for bedriftsmarkedet. Vekting av scenarioene gjøres etter en ekspertvurdering. Pr. 01.01.2018 er det benyttet følgende vektorer: Base case 2/3, best case 1/6 og worst case 1/6.

Pr. 01.01.2018 har banken følgende forventning til utvikling i makrovariablene:

	2018	2019	2020	2021
<b>Base case</b>				
Arbeidsledighet (nivå)	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,9 %
Boligpris (endring)	3,0 %	5,0 %	4,0 %	3,8 %
Gjeld husholdning (endring)	6,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	2,5 %	2,5 %	3,0 %	3,0 %
Oljepris (USD pr. fat)	52	52	52	52
Kronekurs (endring)	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %
<b>Worst case</b>				
Arbeidsledighet (nivå)	3,5 %	4,0 %	5,0 %	5,5 %
Boligpris (endring)	-5,5 %	-6,5 %	-6,5 %	-6,0 %
Gjeld husholdning (endring)	5,0 %	3,5 %	3,0 %	0,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	2,5 %	3,5 %	5,0 %	5,0 %
Oljepris (USD pr. fat)	51	32	31	35
Kronekurs (endring)	-2,0 %	-2,0 %	-2,0 %	0,0 %
<b>Best case</b>				
Arbeidsledighet (nivå)	3,0 %	2,8 %	2,4 %	2,0 %
Boligpris (endring)	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %
Gjeld husholdning (endring)	6,5 %	7,0 %	7,0 %	7,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	2,5 %	3,0 %	4,0 %	4,0 %
Oljepris (USD pr. fat)	55	63	68	70
Kronekurs (endring)	5,0 %	5,0 %	5,0 %	0,0 %

## Effektene av overgangen til IFRS 9 pr 01.01.18.

### Modell for klassifisering og måling

Banken har klassifisert sine finansielle eiendeler i følgende kategorier etter spesifikasjonene i IFRS 9:

	31.12.2017		01.01.2018	
Finansielle eiendeler	Etter IAS 39		Etter IFRS 9	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	Amortisert kost	293 751	Amortisert kost	293 578
Brutto utlån til og fordringer på kunder	Amortisert kost	7 095 684	Amortisert kost	7 097 437
	Virkelig verdi over resultatet	293 636	Virkelig verdi over resultatet	293 636
	Virkelig verdi over utvidet resultat	-	Virkelig verdi over utvidet resultat	-
Verdipapirer - rentepapirer	Virkelig verdi over resultatet	865 279	Virkelig verdi over resultatet	870 604
	Holde til forfall	5 000	Virkelig verdi over utvidet resultat	-
Verdipapirer - egenkapitalinstrumenter	Virkelig verdi over resultatet	68 957	Virkelig verdi over resultatet	94 601
	Tilgjengelig for salg	182 344	Virkelig verdi over utvidet resultat	156 700
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	261	Virkelig verdi over resultatet	261
<b>Totalt</b>		<b>8 804 912</b>		<b>8 806 817</b>

### Mer om bankens klassifisering etter IFRS 9:

Utlån med fast rente der banken har som formål å motta kontraktmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, er sikret derivater for å matche finansieringen til flytende rente. Banken benytter derfor fair value option for å unngå accounting mismatch på disse utlånene og de er klassifisert til virkelig verdi over resultatet.

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over ordinært resultat, som er i tråd med bankens forretningsmodell om å holde investeringene for å motta kontraktmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, samt å selge. Likviditetsporteføljen består av obligasjoner og sertifikater som fremkommer i note 18, som i ho-

vedsak er plasseringer for etterlevelse av likviditetsforskriften.

Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt som har belåningsgrad under 60 %. Banken overfører utlån fra egen balanse kun unntaksvis og med volum som banken anser som uvesentlig. Banken har derfor klassifisert utlån som kan overføres til Eika Boligkreditt til amortisert kost.

### Overgangseffekter

Banken får følgende endringer i finansielle eiendeler og forpliktelser pr. 01.01.2018 ved overgang til IFRS 9:

	31.12.2017 Etter IAS 39	Re- klassifisering	Verdi- justeringer	01.01.2018 Etter IFRS 9
<b>Amortisert kost</b>				
<b>Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner</b>				
Åpningsbalanse IAS 39	293 751			
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-173	
Sluttbalanse IFRS 9				293 578
<b>Brutto utlån til og fordringer på kunder</b>				
Åpningsbalanse IAS 39	7 095 684			
Reklassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat		-		
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			1 753	
Sluttbalanse IFRS 9				7 097 437
<b>Finansielle eiendeler til amortisert kost</b>	<b>7 389 435</b>	<b>-</b>	<b>1 580</b>	<b>7 391 015</b>
<b>Lånetilsagn</b>				
Åpningsbalanse IAS 39	158 192			
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-171	
Sluttbalanse IFRS 9				158 021
<b>Garantier til kunder</b>				
Åpningsbalanse IAS 39	408 563			
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-2 729	
Sluttbalanse IFRS 9				405 834
<b>Finansielle forpliktelser til amortisert kost</b>	<b>566 755</b>	<b>-</b>	<b>-2 900</b>	<b>563 855</b>

	31.12.2017 Etter IAS 39	Re- klassifisering	Verdi- justeringer	01.01.2018 Etter IFRS 9
<b>Virkelig verdi over ordinært resultat</b>				
<b>Brutto utlån til og fordringer på kunder</b>				
Åpningsbalanse IAS 39 og sluttbalanse IFRS 9	293 636	-	-	293 636
<b>Investeringer i verdipapirer - egenkapitalinstrumenter (obligatorisk)</b>				
Åpningsbalanse IAS 39	68 957			
Reklassifisert fra tilgjengelig for salg		25 644		
Sluttbalanse IFRS 9				94 601
<b>Investeringer i verdipapirer - rentepapirer (valgt)</b>				
Åpningsbalanse IAS 39	865 279			
Reklassifisert fra holde til forfall		5 000	325	
Sluttbalanse IFRS 9				870 604
<b>Derivater</b>				
Åpningsbalanse IAS 39	261			
Reklassifisert fra holde til forfall		-	-	
Sluttbalanse IFRS 9				261
<b>Finansielle eiendeler til virkelig verdi over ordinært resultat</b>	<b>1 228 133</b>	<b>30 644</b>	<b>325</b>	<b>1 259 102</b>
<b>Holde til forfall</b>				
<b>Investeringer i verdipapirer - rentepapirer holdt til forfall</b>				
Åpningsbalanse IAS 39	5 000			
Reklassifisert til virkelig verdi over resultat		-5 000		
Sluttbalanse IFRS 9				
<b>Finansielle eiendeler holde til forfall</b>	<b>5 000</b>	<b>-5 000</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Virkelig verdi over utvidet resultat</b>				
<b>Investeringer i verdipapirer - egenkapitalinstrumenter (valgt)</b>				
Åpningsbalanse IAS 39	182 344			
Reklassifisert fra tilgjengelig for salg		-25 644		
Sluttbalanse IFRS 9				156 700
<b>Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat</b>	<b>182 344</b>	<b>-25 644</b>	<b>-</b>	<b>156 700</b>
<b>Sum finansielle eiendeler</b>	<b>8 804 912</b>	<b>-</b>	<b>1 905</b>	<b>8 806 817</b>
<b>Sum finansielle forpliktelser</b>	<b>566 755</b>	<b>-</b>	<b>-2 900</b>	<b>563 855</b>

Nedskrivninger på finansielle eiendeler, garantier og ubenyttede kredittrammer etter IFRS 9 pr. 01.01.2018 og etter IAS 39 pr. 31.12.2017:

Nedskrivninger etter IFRS 9 og IAS 39	01.01.2018 IFRS 9				Totale nedskrivninger
	31.12.2017 IAS 39	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	173	-	-	173
Brutto utlån til og fordringer på kunder	21 444	2 947	6 743	10 001	19 691
Lånetilsagn	-	171	-	-	171
Garantier til kunder	-	142	2 587	-	2 729
<b>Sum nedskrivninger</b>	<b>21 444</b>	<b>3 433</b>	<b>9 330</b>	<b>10 001</b>	<b>22 764</b>
Bokført som reduksjon av balanseposter	21 444	3 120	6 743	10 001	19 864
Bokført som avsetning på gjeldspost	-	313	2 587	-	2 900

Nedskrivninger på klasse/ målekategori	31.12.2017	01.01.2018		
	Nedskrivning etter IAS 39	Reklassifisering	Verdijustering	Nedskrivning etter IFRS 9
<b>Utlån og fordringer (IAS 39)/Finansielle eiendeler til amortisert kost (IFRS 9)</b>				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	173	173
Brutto utlån til og fordringer på kunder	21 444	-	-1 753	19 691
<b>Sum nedskrivninger</b>	<b>21 444</b>	<b>-</b>	<b>-1 580</b>	<b>19 864</b>
<b>Garantier og lånetilsagn</b>				
Lånetilsagn	-	-	171	171
Garantier til kunder	-	-	2 729	2 729
<b>Sum nedskrivninger</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>2 900</b>	<b>2 900</b>
Bokført som reduksjon av balanseposter	21 444	-	-1 580	19 864
Bokført som avsetning på gjeldspost	-	-	2 900	2 900

Innføring av IFRS 9 pr. 01.01.2018 medfører at «Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner» får en nedskrivning for forventet tap på 0,17 mill. kroner.

Ved overgang til IFRS 9 pr. 01.01.2018 vil ingen klassifisering av «Utlån til og fordringer på kunder» endres. Samlede nedskrivninger på utlån reduseres med 1,75 mill. kroner.

Garantier og lånetilsagn får ved overgang til IFRS 9 økte nedskrivninger på 2,90 mill. kroner.

Som følge av prinsippendringen for overgang til IFRS 9, får banken en reduksjon i egenkapitalen på 0,7 millioner kroner. Se Egenkapitaloppstilling. Effekten på egenkapitalen medfører at ren kjer-

nekapitaldekning reduseres med 0,02 %, kjernekapital med 0,02 % og kapitaldekning med 0,02 %. Se note 40 for kapitaldekning. Banken har ikke benytte gjeldende overgangsregler.

*Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor banken ikke har valgt tidlig anvendelse*

Banken har ikke valgt tidlig anvendelse av følgende nye eller endrede IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger:

#### **IFRS 15 Inntekter fra kontrakter med kunder**

I mai 2014 utstedte IASB IFRS 15 Inntekter fra kontrakter med kunder, gjeldende fra perioden 1. januar 2018, tidlig implementering er tillatt. IFRS

15 definerer prinsippene for å identifisere inntekter og vil være gjeldende for alle kontrakter med kunder. Renteinntekter og gebyrinntekter som er en del av finansielle instrumenter samt leieavtaler vil fortsette å falle utenfor virkeområdet til IFRS 15 og vil bli regulert av de andre gjeldende standarder (IFRS 9 og IFRS 16 Leieavtaler). Inntekter under IFRS 15, som overførsel av varer og tjenester, i den grad at det overdrag, forventer rett til varer og tjenester. Standarden vil også angi et omfattende opplysningskrav når det gjelder art, omfang og tidspunkt samt eventuelle usikkerhet av inntekter og kontantstrømmer. Banken forventer ikke tidlig å vedta IFRS 15 og vurderer at standarden ikke vil noen større innvirkning på regnskapet.

### **IFRS 16 Leiekontrakter**

IASB har utgitt en ny standard for regnskapsføring av leieavtaler - IFRS 16 Leieavtaler i januar 2016. Den nye standarden vil ikke vesentlig endre regnskapsføring av leieavtaler for utleiere, men gjør at leietakere må innregne de aller fleste leieavtaler i balansen. Det balanseføres en leieforpliktelse, med tilsvarende rettighet til å bruke eiendelen. Leietakere må benytte en enkelt modell for alle leieavtaler, men vil ha muligheten til ikke å balanseføre kortsiktige leieavtaler og avtaler av lav verdi. Generelt er resultatet av balanseføring av leieavtaler etter dagens praksis med finansiell leieavtale med renter og avskrivninger presentert separat i oppstillingen av resultatregnskapet.

IFRS 16 gjelder med virkning for regnskapsår som begynner på eller er 1. januar 2019. Tidlig anvendelse er tillatt gitt at den nye IFRS 15, er brukt på samme dato. Leietakere må i overgang til IFRS 16 benytte enten en full retrospektiv metode eller en modifisert retrospektiv tilnærming.

Banken vil ikke vedta tidlig anvendelse av IFRS 16 og foreløpig vurdering er at standarden har begrenset innvirkning på regnskapet.

### **Segmentinformasjon**

Segmenter er definert som virksomhetsområder. Det vurderes ikke å foreligge vesentlige forskjeller på risiko og avkastning knyttet til de produkter, tjenester og geografiske markeder banken opererer i, og banken består således av ett segment. Dette er i samsvar med intern rapportering.

### **Omregning av utenlandsk valuta**

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til norske kroner til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av bankens pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres.

Alle valutagevinster og -tap på pengeposter presenteres på resultatlinjen «verdiendringer på finansielle instrumenter».

Valutavirkningen på ikke-pengeposter (både eiendeler og forpliktelser) inngår som del av vurderingen av virkelig verdi.

Valutadifferanser på ikke-pengeposter, slik som derivater, resultatføres som en del av samlet gevinst og tap.

### **Finansielle eiendeler**

Banken klassifiserer finansielle eiendeler i følgende kategorier: Til virkelig verdi over resultatet, utlån og fordringer, investeringer som holdes til forfall og eiendeler tilgjengelige for salg. Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler ved anskaffelse.

#### **Klassifisering**

*Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet*

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er i hovedsak finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger. Banken har klassifisert enkelte aksjer, fondsandeler og rentepapirer i denne kategorien. Derivater regnes alltid som til virkelig verdi over resultatet, med mindre de er en del av en sikring. I tillegg er en del av fastrente utlån og fastrenteinnskudd frivillig klassifisert til virkelig verdi over resultatet. For fastrente utlån/innskudd er det inngått renteswapper for økonomisk sikring av renterisiko. For å unngå regnskapsmessig misforhold regnskapsføres disse til virkelig verdi over resultatet sammen med verdiendring på renteswappene.

#### *Utlån og fordringer*

Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller bestembare betalinger som ikke omsettes i et aktivt marked.



#### *Investeringer som holdes til forfall*

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller bestembare betalinger som banken har en positiv intensjon om og evne til å holde til forfall. En liten andel obligasjoner er klassifisert i denne kategorien.

#### *Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg*

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. Aksjer og fondsandeler som er anskaffet for annet formål enn å oppnå kortsiktig gevinst er plassert i denne kategorien.

### **Regnskapsføring og måling**

Vanlige kjøp og salg av finansielle eiendeler regnskapsføres på transaksjonstidspunktet, som er den dagen banken forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi pluss transaksjonsutgifter. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og banken i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet vurderes til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Endringer i virkelig verdi fastsettes ved bruk av «clean-price» metode, dvs eksklusive påløpte renter.

Utlån og fordringer med flytende rentebetingelser regnskapsføres til amortisert kost ved bruk av effektiv rente. Banken har også fastrente utlån som vurderes til virkelig verdi med sammenligning av observerbare markedsverdier for rentebytteavtaler med tilsvarende løpetid som de aktuelle utlån. Gevinst og tap som skyldes endringer i virkelig verdi føres i resultatregnskapet som verdiendringer. Fast rente utlån er klassifisert til virkelig verdi over resultatet for å redusere uoverensstemmelse i regnskapsmessig behandling med derivater inngått for å redusere renterisiko på lånene. Opptjente renter og over/underkurs regnskapsføres som renter. Renterisikoen i fastrente utlånene styres med rentebytteavtaler som bokføres til virkelig verdi.

Obligasjoner som klassifiseres som holde til forfall, måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente, jfr. omtale av denne metoden under avsnittet om utlån.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som «finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet», inkludert renteinntekt og utbytte, medtas i resultatregnskapet i den perioden de oppstår. Gevinster og tap presenteres på resultatlinjen «verdiendringer på finansielle instrumenter». Renteinntekt og utbytte presenteres henholdsvis på linjene «renteinntekter» og «utbytteinntekter». Utbytte fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er inkludert i andre inntekter når bankens rett til utbytte er fastslått.

Verdiendringer på egenkapitalinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg føres over utvidet resultat. Når verdipapirer klassifisert som tilgjengelig for salg selges eller nedskrives, reverseres samlet verdiregulering som er ført i utvidet resultat og føres over resultatet som gevinst eller tap fra investeringer i verdipapirer. Dette presenteres i resultatlinjen «verdiendringer på finansielle instrumenter».

Virkelig verdi av børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kjøpskurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt (eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børsnotert), bruker banken verdsettelsesteknikker for å fastsette den virkelige verdien. Disse omfatter nylig gjennomførte transaksjoner til markedsvilkår, henvisning til andre instrumenter som i vesentlig grad er like, bruk av diskontert kontantstrømsanalyse og opsjonsmodeller. Teknikkene vektlegger markedsinformasjon i størst mulig grad og i minst mulig grad selskaps-spesifikk informasjon.

På hver balansedag vurderer banken om det finnes objektive bevis på verdiforringelse av enkelte eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler. For aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg, vil et betydelig (over 20 %) eller langvarig (over 6 mnd) fall i virkelig verdi under anskaffelseskost være et objektive bevis på at aksjen er verdiforringet. Deres slike objektive bevis foreligger for finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, reverseres tap som tidligere er ført over utvidet resultat og føres i resultatet. Verdiforringelse på aksjer og tilsvarende instrumenter ført i resultatregnskapet reverseres ikke gjennom resultatregnskapet.

## Motregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser skal motregnes og presenteres netto i balansen når det er en motregningsrett som kan håndheves og en har til hensikt å gjøre opp netto eller å realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

## Utlån og nedskrivninger på utlån

Utlån med flytende rente er vurdert til amortisert kost. Amortisert kost defineres som balanseført verdi ved første gangs måling, justert for mottatte avdrag, evt. akkumulert periodisering av gebyrer, provisjoner og lignende, samt evt. nedskrivning for tap. Amortiseringen skjer ved bruk av effektiv rente. Effektiv rente er den rente som neddiskonterer den forventede fremtidige kontantstrøm til balanseført verdi av instrumentet

### Individuelle nedskrivninger

Det foretas en individuell tapsnedskrivning hvis det foreligger objektive indikasjoner på en tapshendelse. Lånet nedskrives til verdien av fremtidige estimerte kontantstrømmer diskontert med eiendelenes opprinnelige effektive rente.

### Gruppenedskrivninger

Utlånsporteføljen er inndelt i grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper, og nedskrivning foretas dersom det foreligger objektive bevis for verdifall i utlånsgruppen. Utvikling i økonomi og sikkerheter ligger til grunn for privatkunders risikoklasse. Tilsvarende faktorer vurderes for næringslivskunder i tillegg til bedriftsinterne og -eksterne forhold. Endringer i faktiske forhold som bestemmer kunders risikoklassifisering bidrar til forskyvninger porteføljens risikoklasser og fører til opp- eller nedskrivning på grupper av utlån. Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og amortisert kost.

Lån som er individuelt vurdert og det er foretatt en nedskrivning på er utelatt fra gruppevurderingene.

## Utlånsportefølge i boligkreditselskap

Skue Sparebank har en portefølje av utlån som er plassert i boligkreditselskapet Eika BoligKreditt AS (EBK). Porteføljen bokføres ikke i bankens balanse, og fraregnes etter reglene i IAS 39. Overføring av lån til EBK og regnskapsmessig behandling

av disse lånene kan deles inn i tre kategorier etter partsstatus:

### 1. Nye lån

Når banken etablerer et nytt lån i EBK skjer dette ved opprettelse av en ny låneavtale hvor EBK er eneste långiver og part. Det utstedes nye lånedokumenter hvor det tydelig fremgår at EBK er långiver, og at bankens rolle er å være lokal representant for EBK, herunder å forestå kontakt mellom kunden og EBK. Banken har således ingen partrolle i låneavtalen, og har aldri hatt slik rolle i det låneforholdet som er etablert. Det aktuelle lån har således aldri vært en eiendel i bankens balanse, og fraregning eller ikke er således ikke en problemstilling for bankens regnskapsføring.

### 2. Nye lån som innfrir lån i banken

Banken oppretter et nytt lån i EBK, men hele eller deler av lånet benyttes til å innfri et løpende låneforhold i banken. Det forhold at banken ikke er part i låneavtalen, og heller ikke har vært part i denne låneavtalen, taler for at slike tilfeller ikke behandles annerledes enn lån under kategori 1, og at det lånet som er innfridd i banken fraregnes i bankens balanse på vanlig måte.

### 3. Løpende lån som overføres fra banken balanse til EBK

Dette er tilfeller hvor banken har et løpende låneforhold med en kunde, og overdrar (cesjon) dette låneforholdet til EBK. I disse tilfellene har banken vært part i en låneavtale med kunden, og det er denne avtalen som overdras til EBK. Det blir i disse tilfellene ikke opprettet nye lånedokumenter, og EBK overtar bankens rettigheter og forpliktelser etter den gjeldende låneavtale. Slike låneforhold kan gi grunnlag for en nærmere vurdering mht om lånet kan fraregnes.

Bankens portefølje i EBK består i all hovedsak lån i kategori 1. I tillegg er det overført et mindre volum i kategori 3. For lån som er overført fra bankens til EBK har ny eier (EBK) overtatt alle rettigheter og plikter knyttet til låneforholdet, herunder risiko og fortjenestepotensialet ved eierskapet, og lånene er derfor fraregnet i bankens balanse.

## Økonomisksikring og finansielle derivater

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter

løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument etter IAS 39. Banken holder kun derivater for økonomisk sikring.

Banken benytter økonomisk sikring gjennom bruk av rentebytteavtaler til sikring av renteesponering. Endring i virkelig verdi på øremerkede føres over resultatregnskapet sammen med endringen i virkelig verdi knyttet til den tilhørende sikrede forpliktelsen. Verdiendringer regnskapsføres under «verdiendringer på finansielle instrumenter». Renter fra derivater føres i resultatregnskapet som en justering til bankens øvrige renteinntekter/-kostnader.

## Finansielle garantier

En finansiell garantikontrakt er en kontrakt som krever at utstederen erstatter innehaveren for tap som denne pådrar seg når en bestemt debitor unnlater å betale ved forfall iht vilkårene i et gjeldsinstrument.

Banken måler garantier ved førstegangsinregning til virkelig verdi den dagen garantien gis. Virkelig verdi av garantien er null på avtaletidspunktet fordi alle garantier inngås på forretningsmessig basis og avtalt pris tilsvarer verdien av garantiforpliktelsen. Ved etterfølgende målinger vurderes garantiene til høyeste verdi av opprinnelig verdi fratrukket amortiserte gebyrer og beste estimat av det beløp som kreves for å gjøre opp garantien. Provisjonsinntekter føres over garantiens løpetid under «Provisjonsinntekter».

Bankens garantier er vist i note 34.

## Renteinntekter- og kostnader

Renteinntekter og rentekostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på effektiv rentes metode. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres over forventet løpetid.

Renteinntekter og -kostnader på rentebærende finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi over resultatet klassifiseres som renteinntekt eller -kostnad. Andre verdiendringer inngår i «verdiendringer på finansielle instrumenter».

## Provisjoner og gebyrer

Provisjoner og gebyrer tas inn i resultatet etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader. Etableringsgebyr ved lån blir amortisert over lånets løpetid som en del av effektiv rente.

## Immaterielle eiendeler

### Programvare

Kjøpt programvare balanseføres til anskaffelseskost og avskrives over forventet utnyttbar levetid (5 år). Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utgifter direkte forbundet med utvikling av identifiserbar og unik programvare som eies av banken og hvor det er sannsynlig at økonomiske fordeler er høyere enn utgiftene inklusive neste års forventede utgifter, balanseføres som immateriell eiendel.

### Faste eiendommer og andre varige driftsmidler

Faste eiendommer og andre varige driftsmidler førstegangsinregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte banken, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller verdiregulerte verdi, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er

- Maskiner/ IT utstyr 3-5 år
- Inventar/ Innredninger 5-15 år
- Transportmidler 5 år
- Bankbygg/ Fast eiendom 20-60 år
- Tomter avskrives ikke

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres under «andre tap/gevinster», og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført beløp.

Åretsavskrivninger belastes årets driftskostnader.

## Investerings eiendom

Investerings eiendommer er eiendom som benyttes for å opptjene leieinntekter eller for verdistigning på kapital. Banken benytter prinsippet om avskrevet historisk kost for investerings eiendommer. Investerings eiendommene avskrives etter den lineære metode, slik at eiendommenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er 20-60 år.

## Leieavtaler

Leiebetaling ved operasjonelle leieavtaler kostnadsføres lineært over utleieperioden.

## Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter defineres som kontanter og fordringer på Norges Bank.

## Overtatte eiendeler

Ved behandlingen av misligholdte lån og garantier overtar banken i enkelte tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Overtatte eiendeler måles til den laveste verdien av anskaffelseskost og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter, og presenteres i linjen «andre eiendeler» i balansen.

## Verdipapir gjeld

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lånet til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrukket transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid.

## Ytelser til ansatte

### Pensjonsforpliktelser

Ansatte som tilsettes blir tilbudt innskuddsbasert tjenstepensjonsordning. Banken omdannet 31.12.15 den kollektive ytelsesbaserte ordningen til innskuddsbasert ordning. Banken har for øvrig en tariffestet førtidspensjon (AFP). I tillegg til den kollektive pensjonsordningen, har tidligere adm. banksjef en tilleggspensjon som finansieres over selskapets drift.

Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesplanene er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelsen er beregnet av uavhengig aktuar som bruker den lineære metode ved beregning. Bruttoforpliktelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av renten på høykvalitets foretaksobligasjoner (OMF) med tilnærmet lik løpetid som utbetalingshorisonten av forpliktelsen.

Estimatavvik som skyldes erfaringsavvik og endringer i aktuarmessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår. Virkningen av planendringer resultatføres umiddelbart.

Periodens kostnad ved pensjonsopptjening føres som en lønnskostnad. Denne kostnaden inkluderer økningen i pensjonsforpliktelsen som følge av opptjening i inneværende år, endringer, avkortning og oppgjør.

Netto rentekostnad beregnes ved å benytte diskonteringsrenten på netto pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidler. Denne kostnaden er inkludert i lønnskostnad i resultatregnskapet.

Ved innskuddsordning betaler banken innskudd til privat administrerte forsikringsplaner for pensjon på obligatorisk, avtalemessig eller frivillig basis. Bankens har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene kostnadsføres i takt med at de forfaller. Forskuddsbetalte innskudd føres som en eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger.

Se for øvrig note 30.

### Bonusutbetalinger

Adm. banksjef har en avtale knyttet til måloppnåelse som gir mulighet for utbetaling av 3.000

EK-bevis pr år fra og med 2015 til og med 2018, dersom adm. banksjef jobber i banken 1. januar 2019. Avtalen er i tråd med lovkravene spesifisert i forskrift om godtgjørelse i finansinstitusjoner.

### **Utsatt skatt**

Utsatt skatt beregnes på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattbar inntekt vil foreligge og at de midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten.

### **Avsetninger**

Avsetninger regnskapsføres når det eksisterer en juridisk eller faktisk forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlig at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved en overføring av økonomiske ressurser, og det kan foretas et pålitelig estimat av forpliktelsesbeløpet.

### **Utbytte**

Andelen av bankens overskudd som skal utbetales som utbytte på egenkapitalbevisene klassifiseres som egenkapital inntil det tidspunkt utbyttet er fastsatt av forstandskapet.

## NOTE 1

### Finansiell risiko

Bankvirksomhet innebærer, i all vesentlighet å ta kalkulererte risikoer, å følge opp og styre disse, samt å ta seg betalt for dette. Høy risiko kan innebære høyere inntekter i en periode, men også økt sannsynlighet for problemer og i verste fall konkurs eller offentlige pålegg som fratrar banken dens selvstendighet. På samme måte kan for lav risiko over tid gi for lav inntjening, og redusere bankens evne til vekst, allokering av egenkapital eller å delta i nødvendig strategisk utvikling. God risikostyring er derfor helt essensielt for bankens strategiske utvikling, og kanskje det aller viktigste tema for både styret og administrasjonen i banken. Bankens risikostyring skal ha et helhetsspektiv, tilpasset størrelse og kompleksitet.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring er rammeverket basert på følgende elementer:

- strategier og policies
- organisering
- rapportering og oppfølging
- internkontroll og compliance (etterlevelse)

Risikostyring er sentral i bankens policy for styring og kontroll og er en del av bankens løpende internkontrollprosess. For de største risikogrupperne er det utarbeidet egne retningslinjer/ policies som gir mer detaljerte beskrivelser av risikoen og hvordan banken skal opptre for å redusere risikoen. Det rapporteres periodisk til ledelsen og styret for de ulike risikogrupperne.

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kredittrisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko, samt bruk av finansielle derivater og sikringsaktiviteter.

### Kredittrisiko

Kredittrisikoen i bankens utlånsportefølje defineres som faren for tap som oppstår som følge av at låntakere ikke har evne eller vilje til å betjene sine forpliktelser overfor banken.

Bankens strategi for kredittrisiko er utledet fra bankens hovedstrategi og inneholder retningslinjer for risikoprofil, herunder retningslinjer for porteføljesammensetning mellom personmarked og bedriftsmarked samt bankens retningslinjer for eksponering innenfor spesifikke engasjementstyper eller bransjer. Bankens styre følger løpende opp

utlånsporteføljen med det formål å kunne foreta justeringer av bankens retningslinjer for kredittpolicy for å begrense risikoen i porteføljen. Det legges vekt på løpende tilpasning av mål og rammer for økt styring av kredittrisiko.

Bankens bevilgningsreglement og fullmakter er basert på risiko knyttet til sannsynligheten for mislighold og sikkerhetsdekning. Fullmaktstrukturen bygger på rådgivernes kompetanse og risikoklassifiseringsverdiene på kunden.

### Sikkerheter

Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes i hovedsak:

- pant i fast eiendom
- registrerbart løsøre, landbruksløsøre og driftstilbehør
- fordringer og varelager
- pant i bankinnskudd
- finansiell pant registrert i VPS, aksjer og obligasjoner
- kausjonister

Generelt kreves sikkerhet for alle typer lån, med unntak av lønnskotokreditt.

### Måling og overvåking

Banken benytter et risikoklassifiseringssystem for å overvåke kredittrisiko i nærings- og personkundeporteføljen. Systemet er basert på en modell som beregner kundenes sannsynlighet for mislighold (PD) de kommende 12 måneder. Alle kunder med kreditteksponering risikoklassifiseres. Risikoklassen oppdateres månedlig med interne data og månedlig med eksterne data for bedriftskunder. For privatkunder oppdateres risikoklassen manuelt med eksterne data. Risikoklassifiseringen benyttes i banken til beslutningsstøtte på enkeltkunder og til overvåking og rapportering på porteføljenivå. Banken deler inn engasjementene inn i ti risikoklasser med bakgrunn i kundens PD. I tillegg har banken risikoklasser for misligholdt og tapsutsatte engasjementer.

Risikoklassifiseringssystemet er også grunnlag for gruppenedskrivninger. Prosentvise tap i den enkelte klasse er basert på historiske tap i Eika-bankene.

Individuelle nedskrivninger foretas på person- og næringsengasjement som i overensstemmelse med Finanstilsynets forskrifter er identifisert som

tapsutsatte. Banken risikopriser næringsengasjement og personmarkedskunder utfra risikoklasse, betjeningsevne og sikkerhetsdekning.

For å styrke bankens utlånsportefølje er det i tillegg til kontinuerlig porteføljeovervåkning løpende interne opplæringsprogram for å øke kvaliteten i kredittarbeidet i organisasjonen.

For ytterligere informasjon vises til notene 15, 16, 17, 34, 35, og 36.

### **Markedsrisiko**

Markedsrisiko er risiko for tap på poster i og utenfor balansen som følge av svingninger i observerbare markedsvariabler som aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser. Markedsrisiko oppstår i hovedsak fra bankens investeringer i aksjer, fond, og egenkapitalbevis, plasseringer i sertifikater og obligasjoner, samt kjøp og salg av finansielle derivater, herunder rente- og valutaderivater. Formålet med bankens eksponering i markedsrisiko er å sikre en sunn og langsiktig utvikling og positiv, akseptabel avkastning uten at banken utsettes for risiko som truer dens eksistens på kort eller lang sikt.

#### *Måling og overvåking*

Markedsrisikoen måles og overvåkes på bakgrunn av rammer fastsatt av styret. Banken benytter ulike porteføljesystemer for å måle markedsrisikoen mot de fastsatte rammene. Rammene revideres årlig, og fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser.

Overvåking av utviklingen i etablerte risikomål skjer løpende både på konsolidert basis og for delporteføljer, og bankens prosedyrer skal sikre konsistens mellom styrets markedsrisikotoleranse og rammenivået. Bankens markedsrisiko rapporteres periodisk til ledelsen og styret. Markedsrisiko består av følgende:

#### *Renterisiko*

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Ved overvåking av renterisikoen legger banken til grunn en gap-analyse som viser eksponering for renterelaterte finansielle instrumenter og produkter fordelt på ulike intervaller på rentekurven målt mot fastsatt ramme for netto renteeksponering. Banken har i hovedsak kort rentebinding på sine instrumenter, og har således lav risiko knyttet til endringer i rentekurven. Uro i kredittmarkedene påvirker imidlertid investorens

marginkrav, og spreadutgang kan medføre betydelige kurstap på sertifikat- og obligasjonsporteføljen. Slike urealiserte kurstap vil reverseres frem mot forfall dersom utstederne er betalingsdyktige.

#### *Kursrisiko*

Kursrisiko er risikoen for tap som følge av endringer i kursene på bankens beholdning av verdipapirer. Bankens risikoeksponering mot denne formen for risiko er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene. Banken har lav eksponering mot aksjemarkedet.

#### *Valutarisiko*

Valutarisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i valutakursene. Ved overvåking av valutarisikoen måles bankens valutaposisjoner mot fastsatte rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i enkeltvaluta. Banken har lav valutaeksponering.

For ytterligere informasjon vises til notene 18, 37 og 38.

### **Likviditetsrisiko**

Likviditetsrisiko er risiko for at banken ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser, erstatter uttrukne kundemidler eller finansierer økninger i eiendelene. Konsekvensen kan være vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, manglende evne til å møte forpliktelser eller vesentlig kostbar finansiering av eiendelene.

#### *Likviditetsstyring*

Banken søker å minimere likviditetsrisikoen gjennom sin likviditetspolicy fastsatt av styret. Likviditetspolicy skal sikre at likviditetsrisikoen til enhver tid er under kontroll og danner rammer for bankens finansierings- og plasseringstiltak for alle virksomhetsområder. Likviditetspolicyen inneholder interne mål og rammer for finansiering, løpetider, likviditetsindikatorer, og LCR som rapporteres periodisk til styret. Banken har også sikrede trekkrettheter for å redusere likviditetsrisikoen og for å opprettholde fleksibilitet i likviditetsstyringen. Det gjennomføres stresstester og det utarbeides beredskapsplaner.

#### *Måling og overvåking*

Ledelsen er ansvarlig for å gjennomføre likviditetspolicyen og likviditetsstyringen som blant annet innebærer:

- Daglig overvåking av den finansielle situasjonen, vurdere kjente, framtidige kontantstrømmer og rullerende prognoser for å sikre at forpliktelser kan innfris.
- Sikre refinansiering i god tid før forfall på gjeldsinstrumenter, eller ved utlån til kunder, gjennom bruk av kundeinnskudd, penge- og kapitalmarkedene, samt sentralbanken.
- Forvalte bankens rentebærende verdipapirportefølje som del av bankens likviditetsbeholdning.
- Overvåke likviditet i balansen mot interne likviditetsmål og myndighetskrav.
- Styre konsentrasjon og struktur på gjeldsforfall.

Likviditetsrapportering til styret baseres i hovedsak på kjente, framtidige kontantstrømmålinger, rullerende prognoser på daglig, månedlig og årlig basis, interne rammer, stresstester og myndighetskrav.

#### *Finansieringskilder*

Banken fordeler finansieringskilder på ulike motparter, finansielle gjeldsinstrumenter og løpetider.

For ytterligere informasjon vises til note 39.

#### **Finansielle derivater og sikringsaktiviteter**

Derivater er finansielle instrumenter hvor prisen er avledet fra ett eller flere underliggende instrumenter og gjelder typisk rentevilkår, valutakurser eller verdi av egenkapitalinstrumenter. Skue Sparebank benytter følgende finansielle derivater for sikringsformål:

- Rente- og valutabytteeftavtaler er forpliktelser til å utveksle en kontantstrøm for en annen. Slike bytteeftavtaler medfører utveksling av kontantstrømmer i valuta eller rentebeløp, eksempelvis byttes en kontantstrøm med fast rente mot en kontantstrøm med flytende rente.

#### *Klassifisering*

Hovedstolene på derivatkontraktene er ikke uten videre sammenlignbare med derivatenes fremtidige kontantstrømmer eller virkelige verdi og reflekterer derfor ikke bankens eksponering mot markedsrisiko. Hovedstolene på finansielle derivater bør derfor ikke sammenlignes direkte med balanseførte finansielle instrumenter. Derivatinstrumentene klassifiseres som eiendeler dersom virkelig verdi er positiv, og gjeld dersom virkelig

verdi er negativ på måletidspunktet. Virkelig verdi av bankens derivater påvirkes av variasjoner i markedsrenter eller valutakurser i forhold til derivatkontraktens vilkår, og virkelig verdi av finansielle derivater kan variere vesentlig fra en periode til en annen.

#### *Sikringsaktiviteter*

Skue Sparebank benytter rentebytteeftavtaler til sikring av renteeksponering. Rentebytteeftavtaler benyttes for sikring av lån med fast rente til kunder og bankens innlån. Rentebytteeftavtaler inngått for sikring av fastrente innlån, samt for å redusere rentebinding på flytende innlån, regnskapsføres som virkelig verdisikring etter IAS 39. Øvrige rentebytteeftavtaler inngått for økonomisk sikring av fastrente utlån regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

#### *Verdsettelse og estimer*

Virkelig verdi av finansielle rentederivater fastsettes av bankens motparter som beregner gjeldende markedspris på balansedagen ved hjelp av motpartens interne mark-to-market verdsettelsesmetoder.

For ytterligere informasjon vises til notene 36 og 39.

#### **Kapitalforvaltning**

Bankens mål vedrørende kapitalforvaltning er å trygge fortsatt drift for å sikre egenkapitalbeviserne en god avkastning, samt å opprettholde en optimal kapitalstruktur for å redusere kapitalkostnadene.

Gjennom lovverket er banken underlagt et regelverk for minstekrav til kapitaldekning og soliditet. Det utarbeides årlig en kapitalplan for å sikre en langsiktig og effektiv kapitalstyring (ICAAP). Styret har ansvaret for å initiere ICAAP-prosessen og kapitalplanleggingen, og skal sette mål for et kapitalnivå som er tilpasset bankens risikoprofil og forretningsmessige rammebetingelser. ICAAP-prosessen er en integrert del av bankens samlede risikostyring.

Selv om det prises inn en forventet tapkostnad, må banken ha kapitalreserver for å dekke uventede tap. Gjennom ICAAP beregnes risikostyrt kapital for alle risikoområder, og banken gjennomfører stresstesting for å identifisere forhold som kan påvirke risikobildet og kapitaldekningen i negativ



retning. Risikojustert kapital angir hvor stort tap som kan oppstå under ekstreme forhold, og er en sentral størrelse i vurderingen av bankens behov for egenkapital for å drive virksomheten på en forsvarlig måte. Den risikojusterte kapitalen og lov-messig minstekrav sammenholdes mot bankens faktiske egenkapital.

For ytterligere informasjon vises til note 40.

## NOTE 2

### Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger

Banken utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil pr. definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

#### Tap på lån og garantier

Individuelle og gruppevis tapsnedskrivninger blir foretatt når det foreligger objektive indikasjoner for tap på utlån og garantier. Banken benytter historiske erfaringer, risikoklassifisering, og objektive indikasjoner til å fastsette nedskrivningen. Endringer i estimatene for tap vil slå ut på regnskapslinjen «Tap på utlån og garantier».

#### Nedskrivning av tilgjengelig for salg investeringer

Vurdering av virkelig verdi på tilgjengelig for salg investeringer som ikke handles i et aktivt marked er blant annet basert på investeringsobjektets økonomiske stilling og likviditet, markedsforholdene i den aktuelle bransje og endringer i teknologi. Dersom det foreligger indikatorer på et langvarig (over 6 mnd.) eller betydelig (over 20%) fall i virkelig verdi, skal investeringen nedskrives over ordinært resultat.

#### Virkelig verdi finansielle instrumenter

Ved fastsettelse av virkelig verdi på renteswapper, aksje- og valutaindekserte opsjoner, valutawapper og valutaterminer benyttes teoretisk beregnede markedsverdier som oppgis av de mæglerforetakene som er motpart ved inngåelse av avtalene.

#### Pensjoner

Nåverdien av pensjonsforpliktelsene avhenger av flere ulike faktorer som er bestemt av en rekke aktuariemessige forutsetninger. Forutsetningene som benyttes ved beregning av netto pensjonskostnad (inntekt) inkluderer diskonteringsrenten. Endringer i disse forutsetningene vil påvirke balanseført verdi av pensjonsforpliktelsene. Banken bestemmer egnet diskonteringsrente ved utgangen av hvert år. Dette er renten som skal brukes til å beregne nåverdien av fremtidige estimerte utgående kontantstrømmer som kreves for å gjøre opp pensjonsforpliktelsene. Ved fastsettelse av egnet diskonteringsrente, benytter banken markedsrenten på obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Endringer i forpliktelsen som følge av endringer i forutsetningene som benyttes regnskapsføres over utvidet resultat.

En del andre pensjonsforutsetninger er delvis basert på markedsbetingelser.

Tilleggsinformasjon er gitt i note 30.

## Note 3

### Netto renteinntekter

	2017	2016
Renteinntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	740	1 401
Renteinntekter av utlån til og fordringer på kunder	262 007	252 314
Renteinntekter av rentebærende verdipapirer	12 893	12 949
Renter av derivater	2 782	3 833
<b>Sum renteinntekter</b>	<b>278 422</b>	<b>270 497</b>
Rentekostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	-7 898	-9 482
Rentekostnader på innskudd fra kunder	-63 612	-71 171
Rentekostnader på utstedte verdipapirer	-25 799	-27 408
Rentekostnader på ansvarlig lånekapital	-4 236	-2 703
<b>Sum rentekostnader</b>	<b>-101 545</b>	<b>-110 764</b>
<b>Netto renteinntekter</b>	<b>176 877</b>	<b>159 733</b>

Av netto renteinntekter utgjør renteinntekter på nedskrevne lån 1.019 for 2017 (2016: 2.227).

## Note 4

### Netto provisjonsinntekter og inntekter fra andre banktjenester

	2017	2016
Garantiprovisjon	7 064	7 911
Salg forsikring	13 694	13 258
Verdipapiromsetning og forvaltning	2 189	1 612
Formidlingsprovisjoner EBK	11 425	6 785
Betalingsformidling/ interbankgebyr/ årsgebyr	16 539	16 424
Andre gebyrer og tjenester	2 087	2 070
<b>Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester</b>	<b>52 998</b>	<b>48 060</b>
Andre gebyrer og provisjonskostnader	-9 399	-10 776
<b>Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester</b>	<b>-9 399</b>	<b>-10 776</b>
<b>Netto provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester</b>	<b>43 599</b>	<b>37 284</b>

## Note 5

### Verdiendringer på finansielle instrumenter

	2017	2016
Netto verdiendring på sertifikater og obligasjoner	2 476	4 573
Netto verdiendring på verdipapirer med variabel avkastning	997	13 913
Netto verdiendring på fastrente utlån	3 029	-3 999
Netto verdiendring på finansielle derivater	-1 821	6 520
Netto verdiendring på valuta	2 310	2 064
<b>Sum verdiendringer på finansielle instrumenter</b>	<b>6 991</b>	<b>23 071</b>

Verdiendringer på finansielle instrumenter	2016	2015
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	6 617	9 901
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg (reklassifisert fra utvidet resultat)	374	13 170
<b>Sum verdiendringer på finansielle instrumenter</b>	<b>6 991</b>	<b>23 071</b>

## Note 6

### Spesifikasjon av andre inntekter

	2017	2016
Driftsinntekter faste eiendommer	2 126	2 256
Andre driftsinntekter	244	46
<b>Sum andre driftsinntekter</b>	<b>2 370</b>	<b>2 302</b>

## Note 7

### Lønnskostnader og administrasjonskostnader

	2017	2016
Lønn (note 8)	52 368	49 027
Pensjonskostnader innskuddsbaserte pensjonsordninger	4 314	4 996
Pensjonskostnader ytelsesbaserte pensjonsordninger (note 30)	30	-4 019
Arbeidsgiveravgift	6 497	6 654
Finansskatt	2 526	259
Andre sosiale kostnader	873	1 720
<b>Sum lønnskostnader</b>	<b>66 608</b>	<b>58 637</b>

Antall årsverk i banken var 64,7 (2016: 81,4)

Banken er pliktig til å ha tjenestepensjon etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og banken har pensjonsordninger som oppfyller kravene etter denne lov.

	2017	2016
Ekstern databehandling	21 108	20 955
Telefon, leie av datalinjer, portokostnader	927	1 306
Salg-, reklame- og representasjons kostnader	3 883	3 685
Øvrige administrasjonskostnader	2 171	2 794
<b>Sum administrasjonskostnader</b>	<b>28 089</b>	<b>28 740</b>

## Note 8

### Ytelser til ansatte og tillitsmenn

<b>Godtgjørelse til ledende ansatte m.m.</b>	<b>2017</b>	<b>2016</b>
Godtgjørelse til styret	869	805
Godtgjørelse til kontrollkomiteen		22
Godtgjørelse til forstanderskapet	66	87
Godtgjørelse til valgkomitéer	11	11
Øvrig godtgjørelse	48	47
Ordinær lønn til adm. banksjef Hans Kristian Glesne	2 764	2 734
Pensjonsutgifter adm. banksjef Hans Kristian Glesne	184	181
Andre sk.pl. ytelser adm. banksjef Hans Kristian Glesne	240	237
Ordinær lønn til viseadm. banksjef Trond Erik Birkeland	900	1 563
Pensjonsutgifter viseadm. banksjef Trond Erik Birkeland	140	197
Andre sk.pl. ytelser viseadm. banksjef Trond Erik Birkeland	224	232

Adm. banksjef har en avtale vedrørende sluttvederlag ved oppsigelse fra bankens side før oppnådd pensjonsalder. Sluttvederlaget skal tilsvare en årslønn inkl. verdi av pensjonsordningen.

Lønn og annen godtgjørelse til bankens ansatte og tillitsvalgte er 52.368 (2016: 49.027).  
Av dette utgjorde:

<b>Godtgjørelse til styret:</b>	<b>2017</b>	<b>2016</b>
Styrets leder George Fulford, styrehonorar	217	213
Styrets leder George Fulford, øvrig godtgjørelse	17	17
Styrets nestleder (t.o.m. mai) Lars Terje Slåke, styrehonorar		53
Styrets nestleder Lars Terje Slåke, øvrig godtgjørelse		9
Styrets nestleder (f.o.m. juni) Kåre Trillhus, styrehonorar		75
Styrets nestleder (t.o.m. mars) Kåre Trillhus, styrehonorar	33	
Styrets nestleder (f.o.m. april) Marit Sand Deinboll, styrehonorar	98	
Styremedlem Kåre Trillhus, styrehonorar	65	36
Styremedlem Marit Sand Deinboll, styrehonorar	22	85
Styremedlem Marit Sand Deinboll, øvrig godtgjørelse	17	4
Styremedlem Kristian Haraldset	87	85
Styremedlem Ulrikke Kristine Berg Ytteborg	87	85
Styremedlem Maria Moe Grevsgård	87	25
Styremedlem Per Egil Gauteplass, styrehonorar	87	85
Styremedlem Kine H. Tyribakken, styrehonorar	87	50
Styremedlem Kine H. Tyribakken, øvrig godtgjørelse	13	17
Varamedlem Kine H. Tyribakken, styrehonorar		13
<b>Sum</b>	<b>917</b>	<b>852</b>

<b>Godtgjørelse til forstanderskapet:</b>		
Forstanderskapets leder Kjetil Larsgard	33	32
Medlemmer forstanderskapet	33	55
Medlemmer av valgkomiteen	11	11
<b>Sum</b>	<b>77</b>	<b>98</b>

<b>Lån til tjeneste- og tillitsmenn fordeler seg slik:</b>	<b>2017</b>	<b>2016</b>
Lån til ansatte	157 932	152 512
Lån til tillitsmenn	22 642	19 733

## Note 8

### Forts.

#### Lån til styremedlemmer og ledende ansatte har følgende lånevilkår:

##### 2017

Hans Kristian Glesne	NOK	7 000	Tilbakebetales månedlig over 10 år, rente 1,66 %
Hans Kristian Glesne	NOK	1 254	Tilbakebetales månedlig over 19 år, rente 1,66 %
Trond-Erik Birkeland	NOK	6 750	Tilbakebetales månedlig over 7 år, rente 1,66 %
Trond-Erik Birkeland	NOK	250	Tilbakebetales månedlig over 7 år, rente 2,78 %
George Fulford	NOK	2 990	Tilbakebetales månedlig over 30 år, rente 2,15 %
Kåre Trillhus	NOK	800	Tilbakebetales månedlig over 6 år, rente 3,20 %
Marit Sand Deinboll	NOK	286	Tilbakebetales månedlig over 16 år, rente 3,55 %
Kristian Haraldset	NOK	641	Tilbakebetales månedlig over 18 år, rente 2,85 %
Ulrikke Kristine Berg Ytteborg	NOK	548	Tilbakebetales månedlig over 30 år, rente 2,85 %
Maria Moe Grevsgård	NOK	337	Tilbakebetales månedlig over 3 år, rente 2,20 %
Per Egil Gauteplass	NOK	1 288	Tilbakebetales månedlig over 15 år, rente 1,66 %
Per Egil Gauteplass	NOK	250	Tilbakebetales månedlig over 6 år, rente 1,66 %
Kine H. Tyribakken	NOK	1400	Tilbakebetales månedlig over 1 år, rente 1,66 %
Kine H. Tyribakken	NOK	200	Tilbakebetales månedlig over 6 år, rente 1,66 %

##### 2016

Hans Kristian Glesne	NOK	5 210	Tilbakebetales månedlig over 10 år, rente 1,53 %
Hans Kristian Glesne	NOK	1 311	Tilbakebetales månedlig over 20 år, rente 1,53 %
Trond-Erik Birkeland	NOK	7 000	Tilbakebetales månedlig over 8 år, rente 1,53 %
Kåre Trillhus	NOK	800	Tilbakebetales månedlig over 7 år, rente 2,95 %
Marit Sand Deinboll	NOK	299	Tilbakebetales månedlig over 17 år, rente 3,30 %
Kristian Haraldset	NOK	668	Tilbakebetales månedlig over 19 år, rente 2,60 %
Ulrikke Kristine Berg Ytteborg	NOK	348	Tilbakebetales månedlig over 24 år, rente 2,60 %
Maria Moe Grevsgård	NOK	681	Tilbakebetales månedlig over 6 år, rente 2,15 %
Per Egil Gauteplass	NOK	1 376	Tilbakebetales månedlig over 16 år, rente 1,53 %
Per Egil Gauteplass	NOK	250	Tilbakebetales månedlig over 7 år, rente 1,53 %
Kine H. Tyribakken	NOK	1400	Tilbakebetales månedlig over 2 år, rente 1,53 %
Kine H. Tyribakken	NOK	200	Tilbakebetales månedlig over 7 år, rente 1,53 %

Lånevilkårene til styrets medlemmer er de samme som de generelle vilkårene som benyttes overfor kunder med unntak av ansattes representant.

#### Lån til forstanderskapets leder:

##### 2017

Kjetil Larsgard	NOK	5 937
-----------------	-----	-------

##### 2016

Kjetil Larsgard	NOK	6 331
-----------------	-----	-------

Øvrige medlemmer i styret har ikke lån i banken pr. 31.12.17.

Banken har stilt garantier for 1.600 på vegne av tjeneste- eller tillitsmenn.

Banken vurderer sikkerheten for lånene som god. Lånene er sikret med pant i fast eiendom.

Rentesubsidieringen av lån til ansatte utgjorde 1.412 for 2017. Beregningen har tatt utgangspunkt i differansen mellom beste lånerente til kunder med pant i bolig og gjennomsnittlig rentesats innvilget ansatte.

Subsidiekostnaden er ikke bokført og er med på å redusere bankens renteinntekter.

#### Godtgjørelse til revisor

	2017	2016
Lovpålagt revisjon (inkl. bistand årsregnskap)	405	411
Andre attestasjonstjenester	83	76
Skatterådgivning (inkl. likningspapirer)	13	3
Annen bistand	42	36

Honorar til revisor er oppgitt ekskl. mva.

## Note 9

### Andre driftskostnader

	2017	2016
Driftskostnader faste eiendommer	1 633	1 669
Leie av lokaler (note 44)	2 323	3 051
Driftskostnader leide lokaler	2 552	2 343
Andre tap	494	127
Formuesskatt	1 072	547
Andre driftskostnader	14 239	15 604
Avgift Sikringsfondet	4 693	4 627
<b>Sum andre driftskostnader</b>	<b>27 006</b>	<b>27 968</b>

## Note 10

### Tap på utlån og garantier

Tap på utlån og garantier	2017	2016
Periodens endring i individuelle tapsnedskrivninger (note 17)	-4 234	-3 672
+ Periodens endring i gruppenedskrivninger (note 17)	-235	901
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuell tapsnedskrivning for	12 169	12 323
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuell tapsnedskrivning for	169	2 445
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-398	-3 213
- Amortiserte renter	-281	-1 470
<i>Herav tap på garantier</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<b>Tap på utlån og garantier</b>	<b>7 190</b>	<b>7 314</b>

Tap fordelt på sektor/ næringer	2017	2016
Fordelt etter sektor		
Privatkunder	1 037	4 796
Offentlig sektor	0	0
Andre	0	0
<b>Fordelt etter næring</b>		
Primærnæringer	0	569
Industri og bergverk	4 714	602
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	-557	455
Varehandel, hotell - og restaurantdrift	2 660	0
Transport, post og telekommunikasjon	15	-1 944
Eiendomsforvaltning og -drift	-226	1 623
Tjenesteytende virksomheter ellers	-218	312
<b>Sum tap på utlån fordelt på sektor/næring</b>	<b>7 425</b>	<b>6 413</b>
Endring gruppenedskrivninger	-235	901
<b>Sum netto tap utlån og garantier</b>	<b>7 190</b>	<b>7 314</b>

## Note 11

### Skattekostnad

	2017	2016
Betalbar skatt	23 794	16 914
Endring utsatt skatt (note 21)	67	2 079
For mye/ lite avsatt i fjor	-15	68
Endring ikke balanseført skatt	0	0
<b>Sum skattekostnad</b>	<b>23 846</b>	<b>19 061</b>
<b>Avstemming av skattekostnad</b>		
Resultat før skatt	105 216	106 620
Beregnet skattekostnad 25 %	26 304	26 655
Ikke skattepliktig inntekt	-4 612	-8 409
Ikke fradragsberettiget kostnad	2 169	747
Skattemessig tap hvor det ikke er balanseført utsatt skattefordel	0	0
Feil i tidligere perioder	-15	68
<b>Sum skattekostnad</b>	<b>23 846</b>	<b>19 061</b>
<b>Skatteeffekt utvidet resultat</b>		
Estimatavvik på pensjonsordninger	-71	-147
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	0	0
<b>Sum skatteeffekt</b>	<b>-71</b>	<b>-147</b>

## Note 12

### Resultat pr. egenkapitalbevis

Resultat pr. egenkapitalbevis er beregnet ved å dele den delen av årsresultatet som er tilordnet selskapets egenkapitalbevisiere med et veid gjennomsnitt av antall egenkapitalbevis gjennom året, fratrukket evt. egne egenkapitalbevis.

	2017	2016
Årsresultat som er tilordnet egenkapitalbevisiere	32 010	35 210
Veid gjennomsnitt av antall utestående egenkapitalbevis	1 890	1 881
<b>Resultat pr. egenkapitalbevis</b>	<b>16,94</b>	<b>18,72</b>

Det er ingen instrumenter med utvanningseffekt. Utvannet resultat pr bevis er derfor identisk.

## Note 13

### Kontanter og kontantekvivalenter

	2017	2016
Kontanter	22 898	26 516
Innskudd i Norges Bank	65 826	59 942
<b>Sum kontanter og kontantekvivalenter</b>	<b>88 724</b>	<b>86 458</b>

Effektiv rentesats på kortsiktige plasseringer i Norges Bank var på 0,50 % (2016: 0,55 %). Kontanter og kontantekvivalenter i kontantstrømoppstillingen består av ovennevnte.

## Note 14

### Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

	2017	2016
Plasseringer i kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	293 751	329 081
Utlån til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	4 000
<b>Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner før nedskrivninger</b>	<b>293 751</b>	<b>333 081</b>
Nedskrivninger på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0
<b>Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner</b>	<b>293 751</b>	<b>333 081</b>

Alle utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner har flytende rente.

Utlån til kredittinstitusjoner pålydende 6.580 (2016: 6.566) er brukt som sikkerhetsstillelse for valutalån til kunder pr 31.12.17.

## Note 15

### Utlån til og fordringer på kunder

	2017	2016
Kasse-/drifts- og brukskreditter	988 117	956 772
Byggelån	156 885	156 352
Nedbetalingslån	6 244 318	6 204 372
<b>Brutto utlån</b>	<b>7 389 320</b>	<b>7 317 496</b>
Individuelle tapsnedskrivninger	-10 001	-14 235
Gruppenedskrivninger	-11 443	-11 678
<b>Netto utlån til og fordringer på kunder</b>	<b>7 367 876</b>	<b>7 291 583</b>

Balanseførte opptjente renter på utlån utgjør 8.565 pr. 31.12.2017 (2016: 9.018).

Pr 31.12.2017 har banken en låneportefølje på 1.531.909 (2016: 1.323.703) i Eika BoligKreditt AS (EBK) som ikke er balanseført.

For oversikt over bankens garantiansvar overfor EBK se note 34.

#### Brutto utlån og garantier fordelt etter sektor, næring, geografi, misligholdte- / tapsutsatte engasjementer og individuelle tapsnedskrivninger

Pr. 31.12.2017	Brutto utlån	%	Garantier	%	Ubenyttede trekkrettigh.	Misligh. eng.ment	Tapsuts. eng.ment	Indiv. nedskr.
<b>Fordelt etter sektor</b>								
Privatkunder	5 264 958	71,3	125 849	30,8	435 145	35 945	15 772	8 701
Offentlig sektor	0	0,0	0	0,0	10 000	0	0	0
Andre	27 033	0,4	17 529	4,3	0	0	0	0
<b>Fordelt etter næring</b>								
Primærnæringer	129 987	1,8	1 632	0,4	25 593	1 622	0	0
Industri og bergverk	50 579	0,7	42 994	10,5	21 650	3 388	0	700
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	349 666	4,7	51 179	12,5	85 229	517	0	0
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	185 555	2,5	24 979	6,1	48 324	0	0	0
Transport og telekommunikasjon	26 637	0,4	7 115	1,7	4 512	949	0	0
Eiendomsforvaltning og -drift	1 178 863	16,0	124 004	30,4	60 745	954	3 677	500
Tjenesteytende næringer	176 042	2,4	13 282	3,3	14 606	52	200	100
<b>Sum brutto utlån og garantier</b>	<b>7 389 320</b>	<b>100,00</b>	<b>408 563</b>	<b>100,00</b>	<b>705 804</b>	<b>43 427</b>	<b>19 649</b>	<b>10 001</b>



## Note 15

Forts.

Pr. 31.12.2016	Brutto utlån	%	Garantier	%	Ubenyttede trekkrettigh.	Misligh. eng.ment	Tapsuts. eng.ment	Indiv. nedskr.
<b>Fordelt etter sektor</b>								
Privatkunder	5 175 727	70,7	136 844	25,6	413 588	38 573	9 648	7 669
Offentlig sektor	0	0,0	0	0,0	10 000	0	0	0
Andre	27 119	0,4	61 106	11,4	0	0	0	0
<b>Fordelt etter næring</b>								
Primærnæringer	140 224	1,9	1 509	0,3	19 351	2 573	0	0
Industri og bergverk	63 744	0,9	63 241	11,8	33 152	1 260	860	982
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	373 475	5,1	60 266	11,3	60 830	21 453	3 453	1 994
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	204 410	2,8	30 710	5,7	63 069	4	0	0
Transport og telekommunikasjon	36 740	0,5	8 567	1,6	4 286	5 630	0	90
Eiendomsforvaltning og -drift	1 130 494	15,4	150 678	28,2	20 509	927	9 808	3 200
Tjenesteytende næringer	165 563	2,3	22 235	4,2	16 133	12 043	1 316	300
<b>Sum brutto utlån og garantier</b>	<b>7 317 496</b>	<b>100,00</b>	<b>535 156</b>	<b>100,00</b>	<b>640 918</b>	<b>82 463</b>	<b>25 085</b>	<b>14 235</b>

Gruppenedskrivninger er vurdert i forhold til bankens tapseksponeering totalt, og er ikke tilordnet de enkelte næringer

Utlån og garantier fordelt etter geografi	Brutto utlån		Garantier	
	2017	2016	2017	2016
Drammen kommune	885 390	717 731	10 563	10 403
Flå kommune	262 133	256 320	2 307	2 307
Gol kommune	355 086	320 320	91 240	99 765
Hol kommune	1 017 934	1 078 708	33 712	34 753
Modum kommune	316 371	248 837	860	1 110
Nes kommune	727 155	735 270	119 231	178 153
Nore og Uvdal kommune	441 471	436 333	13 271	13 896
Sigdal kommune	282 971	289 042	1 677	1 361
Buskerud øvrige	1 303 594	1 361 295	86 337	114 525
Oslo og Akershus	1 270 731	1 232 231	40 263	65 312
Andre	508 178	624 009	9 102	13 571
Utlandet	18 306	17 400	0	0
<b>Sum</b>	<b>7 389 320</b>	<b>7 317 496</b>	<b>408 563</b>	<b>535 156</b>

## Note 16

### Utlån og garantiansvar - risikoklassifisering

Banken har interne modeller for risikoklassifisering som beregner kundenes sannsynlighet for mislighold (probabilitet of default, PD) de kommende 12 måneder. Alle kunder med kreditteksponering risikoklassifiseres. Risikoklassen oppdateres månedlig med interne data og månedlig med eksterne data for bedriftskunder. For privatkunder oppdateres risikoklassen manuelt med eksterne data. Risikoklassifiseringen benyttes i banken til beslutningsstøtte på enkeltkunder og til overvåkning og rapportering på porteføljnivå. Banken deler inn engasjementene inn i ti risikoklasser med bakgrunn i kundens PD. I tillegg har banken risikoklasser for misligholdt og tapsutsatte engasjementer.

	Risikoklasse	Misligholds-sannsynlighet i %	
		PD nedre grense	PD øvre grense
Lav risiko	1	0,00 %	0,10 %
	2	0,10 %	0,25 %
	3	0,25 %	0,50 %
Middels risiko	4	0,50 %	0,75 %
	5	0,75 %	1,25 %
	6	1,25 %	2,00 %
	7	2,00 %	3,00 %
Høy risiko	8	3,00 %	5,00 %
	9	5,00 %	8,00 %
	10	8,00 %	100,00 %
Misligholdt	11	Kunder er i mislighold	
Tapsutsatt	12	Manuelt vurdert som tapsutsatt	

#### Basert på totalengasjement har vi følgende risikosammensetning i porteføljen:

Risikoklasse	Andel i %	
	2017	2016
Lav risiko (1 - 3)	66,87 %	64,26 %
Middels risiko (4 - 7)	26,34 %	27,13 %
Høy risiko (8 - 10)	6,16 %	7,51 %
Misligholdte og nedskrevne	0,53 %	1,10 %

#### Pr 31.12.2017 Personkunder

Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede trekkrettigheter	Totalt engasjement	Individuelle tapsnedskrivninger
Lav risiko (1 - 3)	4 400 573	92 723	407 209	4 900 505	
Middels risiko (4 - 7)	655 832	24 088	21 297	701 217	
Høy risiko (8 - 10)	191 329	8 884	6 616	206 829	
Misligholdte engasjement	9 098	0	0	9 098	
Tapsutsatte engasjement	16 980	0	1	16 981	8 701
Uklassifiserte engasjement	6 430	0	39	6 469	
<b>Totalt</b>	<b>5 280 242</b>	<b>125 695</b>	<b>435 162</b>	<b>5 841 099</b>	<b>8 701</b>

#### Pr 31.12.2017 Næringslivskunder

Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede trekkrettigheter	Totalt engasjement	Individuelle tapsnedskrivninger
Lav risiko (1 - 3)	593 752	99 107	75 410	768 269	
Middels risiko (4 - 7)	1 210 673	146 260	175 148	1 532 081	
Høy risiko (8 - 10)	276 842	18 767	19 927	315 536	
Misligholdte engasjement	10 326	1 051	99	11 476	
Tapsutsatte engasjement	7 261	0	3	7 264	1 300
Uklassifiserte engasjement	1 243	0	282	1 525	
<b>Totalt</b>	<b>2 100 097</b>	<b>265 185</b>	<b>270 869</b>	<b>2 636 151</b>	<b>1 300</b>

## Note 16

Forts.

Pr 31.12.2016 Personkunder					
Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede trekkrettigheter	Totalt engasjement	Individuelle tapsnedskrivninger
Lav risiko (1 - 3)	4 376 748	85 867	376 153	4 838 768	
Middels risiko (4 - 7)	598 853	47 399	26 503	672 755	
Høy risiko (8 - 10)	157 131	3 579	8 749	169 459	
Misligholdte engasjement	14 342	0	0	14 342	
Tapsutsatte engasjement	16 289	0	5	16 294	7 669
Uklassifiserte engasjement	4 208	0	2 388	6 596	
<b>Totalt</b>	<b>5 167 571</b>	<b>136 845</b>	<b>413 798</b>	<b>5 718 214</b>	<b>7 669</b>

Pr 31.12.2016 Næringslivskunder					
Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede trekkrettigheter	Totalt engasjement	Individuelle tapsnedskrivninger
Lav risiko (1 - 3)	438 094	99 333	71 430	608 857	
Middels risiko (4 - 7)	1 276 055	212 141	76 127	1 564 323	
Høy risiko (8 - 10)	368 081	23 324	75 573	466 978	
Misligholdte engasjement	15 196	2 039	847	18 082	
Tapsutsatte engasjement	36 312	120	9	36 441	6 566
Uklassifiserte engasjement	1 382	0	292	1 674	
<b>Totalt</b>	<b>2 135 120</b>	<b>336 957</b>	<b>224 278</b>	<b>2 696 355</b>	<b>6 566</b>

## Note 17

### Tapsnedskrivninger

Individuelle tapsnedskrivninger	2017	2016
Individuelle tapsnedskrivninger pr. 01.01	14 235	17 907
- Konstaterte tap i perioden på engasjementer hvor det tidligere er foretatt tapsnedskrivning	-8 902	-14 051
+ Økte individuelle tapsnedskrivninger i perioden	3 468	8 697
+ Nye individuelle tapsnedskrivninger i perioden	6 872	4 558
- Tilbakeføring av individuelle tapsnedskrivninger i perioden	-5 672	-2 876
<b>Individuelle tapsnedskrivninger pr. 31.12.</b>	<b>10 001</b>	<b>14 235</b>

Gruppenedskrivninger	2017	2016
Gruppenedskrivninger pr. 01.01.	11 678	10 777
+/- Periodens gruppenedskrivning	-235	901
<b>Gruppenedskrivninger pr. 31.12.</b>	<b>11 443</b>	<b>11 678</b>

## Note 17

Forts.

Opplysninger om engasjement med individuell nedskrivning	2017		
	PM	BM	Sum
Engasjement med individuell nedskrivning	16 981	7 264	24 245
Virkelig verdi sikkerheter	8 280	5 964	14 244

	2016		
	PM	BM	Sum
Engasjement med individuell nedskrivning	16 294	36 441	52 735
Virkelig verdi sikkerheter	8 625	29 875	38 500

### Opplysninger om overtatte sikkerheter

Det er ikke overtatt sikkerheter i 2017 (2016: 0).

Overtatte sikkerheter selges så snart det er praktisk mulig, og realisert vederlag utover prioriterte krav benyttes til å redusere utlån.

## Note 18

### Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet

	2017	2016
Aksjer	1 494	1 080
Rente- og pengemarkedsfond	67 463	105 599
Obligasjoner og sertifikater	865 255	690 336
<b>Sum verdipapirer til virkelig verdi over resultatet</b>	<b>934 212</b>	<b>797 015</b>

Obligasjoner og sertifikater pålydende 59.000 har fast rente. Øvrige obligasjoner har flytende rente. Balanseførte opptjente renter inngår i obligasjoner og sertifikater og utgjør 1.804 pr. 31.12.2017 (2016: 1.606).

Pr 31.12.17 er pålydende verdi av obligasjoner stilt som sikkerhet for lån i Norges Bank er 583.000 (2016: 135.000).

### Spesifikasjon av plasseringer i aksjer og fondsandeler til virkelig verdi over resultatet pr. 31.12.2017

	Antall	Pålydende verdi	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi
<b>Aksjer til virkelig verdi over resultatet</b>				
Oslo Børs VPS Holding ASA	12 000	2,00	699	1 494
<b>Sum</b>				<b>1 494</b>
<b>Fondsandeler til virkelig verdi over resultatet</b>				
Eika Pengemarked	19 761,90	1,00	20 343	20 440
Eika Sparebank	36 132,99	1,00	36 723	36 954
Pluss Likviditet	9 957,68	100,00	10 000	10 069
<b>Sum</b>				<b>67 463</b>

## Note 18

Forts.

### Spesifikasjon av plasseringer i aksjer og fondsandeler til virkelig verdi over resultatet pr. 31.12 2016

	Antall	Pålydende verdi	Anskaffelses-kost	Balansført verdi
<b>Aksjer til virkelig verdi over resultatet</b>				
Oslo Børs VPS Holding ASA	12 000	2,00	699	1 080
<b>Sum</b>				<b>1 080</b>

### Fondsandeler til virkelig verdi over resultatet

Eika Pengemarked	19 427,36	1,00	20 000	20 068
Eika Sparebank	83 801,34	1,00	85 000	85 531
<b>Sum</b>				<b>105 599</b>

### Sensitivitetsanalyse egenkapitalinstrumenter (etter skatt)

	31.12.2017	Kursendring			
		-20 %	-10 %	10 %	20 %
Aksjer til virkelig verdi over resultatet	1 494	1 195	1 345	1 643	1 793
Fondsandeler til virkelig verdi over resultat	67 463	53 970	60 717	74 209	80 956
Aksjer og andeler tilgjengelig for salg (note 21)	182 344	145 875	164 110	200 578	218 813
<b>Sum balansført verdi</b>	<b>251 301</b>	<b>201 041</b>	<b>226 171</b>	<b>276 431</b>	<b>301 561</b>
herav verdipapirer til virkelig verdi over resultat	68 957	55 166	62 061	75 853	82 748
herav verdipapirer tilgjengelig for salg (note 21)	182 344	145 875	164 110	200 578	218 813
<b>Sum verdiendring</b>		<b>-50 260</b>	<b>-25 130</b>	<b>25 130</b>	<b>50 260</b>
herav verdiendring over resultatet		-30 721	-15 303	6 896	13 791
herav verdiendring utvidet resultat		-19 539	-9 827	18 234	36 469

## Note 18

Forts.

	31.12.2016	Kursendring			
		-20 %	-10 %	10 %	20 %
Aksjer til virkelig verdi over resultatet	1 080	864	972	1 188	1 296
Fondsandeler til virkelig verdi over resultat	105 599	84 479	95 039	116 159	126 719
Aksjer tilgjengelig for salg	174 945	139 956	157 451	192 440	209 934
<b>Sum balanseført verdi</b>	<b>281 624</b>	<b>225 299</b>	<b>253 462</b>	<b>309 786</b>	<b>337 949</b>
herav verdipapirer til virkelig verdi over resultat	106 679	85 343	96 011	117 347	128 015
herav verdipapirer tilgjengelig for salg (note 21)	174 945	139 956	157 451	192 440	209 934
<b>Sum verdiendring</b>		<b>-56 325</b>	<b>-28 162</b>	<b>28 162</b>	<b>56 325</b>
herav verdiendring over resultatet		-32 108	-14 696	10 667	21 336
herav verdiendring utvidet resultat		-24 217	-13 466	17 495	34 989

Kredittkvalitet på obligasjoner og sertifikater	2017	2016
Stat/fylkeskommuner/kommuner	209 756	93 786
Bank/finansinstitusjoner	656 409	588 528
Industri	4 114	13 047
<b>Sum*</b>	<b>870 279</b>	<b>695 361</b>

\* Sum inkludert obligasjoner som holdes til forfall

## Note 19

### Verdipapirer som holdes til forfall

	2017	2016
Obligasjoner	5 024	5 025
<b>Sum verdipapirer som holdes til forfall</b>	<b>5 024</b>	<b>5 025</b>

Obligasjonene som holdes til forfall har flytende rente.  
Balanseførte opptjente renter på obligasjonene utgjør 24 pr. 31.12.2017 (2016: 25).

Virkelig verdi av obligasjoner som holdes til forfall er 5.325 (2016: 5.233).

## Note 20

### Verdipapirer tilgjengelig for salg

	2017	2016
Balanseført verdi 1.1	174 945	175 956
Tilgang	21 089	7 375
Avgang	-4 907	-27 643
Verdiendring på finansielle eiendeler tilgjengelig for salg over resultat	375	17 172
Netto urealisert gevinst ved verdiregulering ført i utvidet resultat før skatt	-9 158	2 085
<b>Balanseført verdi 31.12</b>	<b>182 344</b>	<b>174 945</b>

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg består av:

Unoterte aksjer og egenkapitalbevis	182 344	174 945
Noterte aksjer	0	0
<b>Sum aksjer</b>	<b>182 344</b>	<b>174 945</b>

Det er i 2017 solgt aksjeposter med netto gevinst på 375 som er inntektsført over resultatet (2016: 13.170).

Spesifikasjon av plasseringer i aksjer, andeler og egenkapitalbevis pr. 31.12.2017				
Aksjer tilgjengelig for salg	Antall aksjer	Pålydende verdi	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi
BankID Norge AS	185	100,00	293	293
Dataconsult AS	150	100,00	15	15
EELD Investor AS	200 000	10,00	2 000	612
Eiendomskreditt	5 818	100,00	616	616
Eika BoligKreditt AS	18 598 200	1,00	77 962	77 318
Eika Gruppen AS	648 014	1,00	54 758	79 382
Hallingdal Infosenter AS	1	1 000,00	1	1
Kvinesdal Sparebank	6 964	94,00	2 228	592
Nordsjø ASA	100	1 000,00	100	100
Realia AS	50	20,00	4	4
SDC AS	6 850	1,00	3 135	3 249
Spar Kapital Investor AS	9 512	100,00	3 197	4 450
Sparebankmaterieill AS	250	100,00	25	25
VISA Norge FLI	0	0,00	0	2 000
<b>Sum</b>			<b>144 334</b>	<b>168 657</b>

Portefølje under forvaltning tilgjengelig for salg	Antall aksjer	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi
DE Residential Co-Invest AS	14 037,0000	287	95
FO Distressed 2008 IS	16,0000	442	935
FO Global Infrastruktur 2008 IS	15,0000	1 133	2 158
FO Global Private Equity 2007 IS	1,2000	1 089	2 753
FO Nordic Private Equity 2008 IS	1,3333	1 287	2 627
FO Secondaries Direct III IS	19,0000	1 373	3 210
Nordisk Eiendomsinvest AS	10 000,0000	502	693
NR Kontor og Handelseiendom	21 739,0000	316	919
NR Logistikkbygg III IS	2,2860	488	297
<b>Sum</b>		<b>6 917</b>	<b>13 687</b>

<b>Sum Verdipapirer tilgjengelig for salg</b>	<b>151 251</b>	<b>182 344</b>
---	----------------	----------------

## Note 20

Forts.

### Spesifikasjon av plasseringer i aksjer, andeler og egenkapitalbevis pr. 31.12.2016

Aksjer tilgjengelig for salg	Antall aksjer	Pålydende verdi	Anskaffelses-kost	Balansført verdi
BankID Norge AS	185	100,00	293	293
Dataconsult AS	150	100,00	15	15
EELD Investor AS	200 000	10,00	2 000	612
Eiendomskreditt	5 818	100,00	616	616
Eika BoligKreditt AS	13 649 106	1,00	56 973	59 593
Eika Gruppen AS	648 014	1,00	54 758	87 482
Hallingdal Infosenter AS	1	1 000,00	1	1
Kvinesdal Sparebank	6 964	94,00	2 228	487
Realia AS	50	20,00	4	4
SDC AS	7 983	1,00	3 624	3 718
Spar Kapital Investor AS	9 512	100,00	3 197	4 142
Sparebankmaterieill AS	250	100,00	25	25
VISA Norge FLI	0	0,00	0	1 700
<b>Sum</b>			<b>123 734</b>	<b>158 688</b>

### Portefølje under forvaltning tilgjengelig for salg

DE Residential Co-Invest AS	14 037,0000		287	108
FO Distressed 2008 IS	16,0000		1 155	1 497
FO Global Infrastruktur 2008 IS	15,0000		1 845	2 861
FO Global Private Equity 2007 IS	1,2000		1 860	3 127
FO Nordic Private Equity 2008 IS	1,3333		1 423	2 538
FO Secondaries Direct III IS	19,0000		1 925	3 123
Lagårdsveien Eiendomsinvest AS	20 000,0000		49	140
Nordisk Eiendomsinvest AS	10 000,0000		1 221	1 612
NR Kontor og Handelseiendom	21 739,0000		708	993
NR Logistikkbygg III IS	2,2860		488	258
<b>Sum</b>			<b>10 961</b>	<b>16 257</b>

### Sum Verdipapirer tilgjengelig for salg

**134 695**      **174 945**



## Note 21

### Utsatt skatt/skattefordel

Utsatt skatt/ skattefordel fremkommer slik:

	Eiendeler		Forpliktelser		Netto	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Finansielle instrumenter	3 592	3 893	-2 246	-1 710	1 346	2 183
Varige driftsmidler	0	0	-4 804	-5 056	-4 804	-5 056
Pensjoner	1 437	1 723	-504	-1 373	933	350
Gevinst- og tapskonto	0	0	-22	-28	-22	-28
<b>Utsatt skatt/skattefordel</b>	<b>5 029</b>	<b>5 616</b>	<b>-7 576</b>	<b>-8 167</b>	<b>-2 547</b>	<b>-2 551</b>
Nettoføring utsatt skatt/skattefordel	-5 029	-5 616	5 029	5 616		
<b>Balanseført utsatt skatt/skattefordel</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-2 547</b>	<b>-2 551</b>	<b>-2 547</b>	<b>-2 551</b>

Avstemming av endringer i utsatt skatt gjennom året:

	01.01.2017	Resultatført i året	Over utvidet resultat	31.12.17
Finansielle instrumenter	2 183	-837	0	1 346
Varige driftsmidler	-5 056	252	0	-4 804
Pensjoner	350	512	71	933
Gevinst- og tapskonto	-28	6	0	-22
<b>Utsatt skatt/skattefordel</b>	<b>-2 551</b>	<b>-67</b>	<b>71</b>	<b>-2 547</b>

Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd er balanseført i den grad det er sannsynlig at banken kan anvende dette mot fremtidig skattepliktig overskudd.

## Note 22

### Immaterielle eiendeler

Regnskapsåret 2016	Programvare
Balanseført verdi 01.01.16	5 142
Tilgang	1 236
Avgang	0
Nedskrivninger	0
Årets avskrivninger	-777
<b>Balanseført verdi 31.12.16</b>	<b>5 601</b>
Anskaffelseskost	24 918
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-19 317
<b>Balanseført verdi 31.12.16</b>	<b>5 601</b>
Regnskapsåret 2017	
Balanseført verdi 01.01.17	5 601
Tilgang	0
Avgang	0
Nedskrivninger	0
Årets avskrivninger	-812
<b>Balanseført verdi 31.12.17</b>	<b>4 789</b>
Anskaffelseskost	24 918
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-20 129
<b>Balanseført verdi 31.12.17</b>	<b>4 789</b>

Andre immaterielle eiendeler er aktiverte utviklingskostnader for egenutviklet programvare som avskrives over 5 år.

## Note 23

### Varige driftsmidler

	Maskiner, inventar, transportmidler	Bygninger og tomter	Sum
<b>Regnskapsåret 2016</b>			
Balanseførtverdi 01.01.16	9 377	66 853	76 230
Tilgang 2016	4 143	2 041	6 184
Avgang 2016	0	0	0
Årets avskrivninger	-2 840	-2 527	-5 367
<b>Balanseført verdi 31.12.16</b>	<b>10 680</b>	<b>66 367</b>	<b>77 047</b>
Anskaffelseskost	59 432	81 980	141 412
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-48 752	-15 613	-64 365
<b>Balanseført verdi pr 31.12.16</b>	<b>10 680</b>	<b>66 367</b>	<b>77 047</b>
<b>Regnskapsåret 2017</b>			
Balanseførtverdi 01.01.17	10 680	66 367	77 047
Tilgang 2017	2 182	10 268	12 450
Avgang 2017	-352	0	-352
Årets avskrivninger	-2 668	-2 416	-5 084
<b>Balanseført verdi 31.12.17</b>	<b>9 842</b>	<b>74 219</b>	<b>84 061</b>
Anskaffelseskost	61 262	92 248	89 145
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-51 420	-18 029	-69 449
<b>Balanseført verdi pr 31.12.17</b>	<b>9 842</b>	<b>74 219</b>	<b>84 061</b>

## Note 24

### Investerings eiendommer

	2017	2016
Balanseført verdi 01.01.	17 106	14 911
Tilgang	0	2 825
Avgang	0	0
Avskrivning	-616	-630
<b>Balanseført verdi 31.12.</b>	<b>16 490</b>	<b>17 106</b>

Virkelig verdi av bankens investerings eiendom er 25.000.

Verdivurderingene er basert på takster fra uavhengig takstmann for to av eiendommene samt kjøpesum for de tre andre.

Leieinntekter fra investerings eiendom utgjør for 2017 1.587 (2016: 1.568).

Kostnader til reparasjoner og vedlikehold av investerings eiendom utgjør 329 for 2017 (2016: 273).

Alle lokaler er utleid pr 31.12.17.

## Note 25

### Andre eiendeler

	2017	2016
Overtatte eiendeler	0	0
Andre opptjente ikke mottatte inntekter	5 156	3 609
Andre forskuddbetalte kostnader	3 212	2 105
Premiefond (Note 30)	2 016	5 493
Andre eiendeler	917	985
<b>Sum andre eiendeler</b>	<b>11 301</b>	<b>12 192</b>

Premiefond kan benyttes til betaling av fremtidige fakturerte premier til den innskuddspaserte pensjonsordningen.

## Note 26

### Gjeld til kredittinstitusjoner

	2017	2016
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	14	14
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		
- Løpetid inntil 1 mnd.	1 632	1 641
<b>Sum gjeld til kredittinstitusjoner</b>	<b>1 646</b>	<b>1 655</b>

#### Banken har følgende uutnyttede lånefasiliteter

Flytende rente		
- Utløper innen ett år	170 000	175 000
- Utløper etter mer enn ett år	0	0
	<b>170 000</b>	<b>175 000</b>

Fasilitetene har ett års løpetid, og må fornyes i november 2018.  
All gjeld til kredittinstitusjoner har flytende rente.

## Note 27

### Innskudd fra kunder

	2017	2016
Kortsiktig innlån fra kunder		
Anfordring	1 021 381	561 650
Lønnskonto	463 489	455 712
Utgiftskonto	359 567	311 121
Høyrentekonto	2 299 067	2 184 704
Bundne innskudd	324 332	338 584
Særvilkår	2 102 229	2 576 887
<b>Sum innskudd fra kunder</b>	<b>6 570 065</b>	<b>6 428 658</b>

Innskudd fra kunder på 23.069 er brukt som sikkerhetsstillelse for utlån til kunder (2016: 53.752).

Banken har lite innskudd med fast rente, bindingen på disse er under ett år.  
Øvrige innskudd har flytende rente.

	2017	2016
<b>Fordelt etter sektor</b>		
Person	3 721 142	3 692 445
Finans	152 643	100 254
<b>Fordelt etter næring</b>		
A - Jordbruk, skogbruk og fiske	126 426	127 685
B - Bergverksdrift og utvinning	6 888	9 849
C - Industri	177 206	167 350
D - Elektrisitets-, gass-, damp og vannforsyning	80 130	87 728
E - Vannforsyning, avløps- og renovasjon	3 850	4 175
F - Bygge- og anleggsvirksomhet	401 318	403 630
G - Varehandel, reparasjon av motorvogner	161 480	157 997
H - Transport og lagring	38 048	36 934
I - Overnattings- og serveringsvirksomhet	50 058	52 952
J - Informasjon og kommunikasjon	27 874	45 390
K - Finansierings- og forsikringsvirksomhet	180 829	155 566
L - Omsetning og drift av fast eiendom	425 059	354 865
M - Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	188 122	231 500
N - Forretningsmessig tjenesteyting	32 719	27 095
O - Offentlig administrasjon og offentlig forvaltning	408 547	395 823
P - Undervisning	78 940	94 131
Q - Helse- og sosialtjenester	49 855	42 487
R - Kultur, underholdning og fritidsaktiviteter	99 425	87 580
S - Annen tjenesteyting	158 189	151 417
T - Lønnet arbeid i private husholdninger	1 317	1 805
<b>Sum innskudd fra kunder</b>	<b>6 570 065</b>	<b>6 428 658</b>

## Note 28

### Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Pr. 31.12.2017						
Lånetype/ ISIN nr	Dato for låneopptak	Siste forfall	Amortisering	Rentebetingelser	Pålydende	Bokført verdi
<b>Obligasjonslån</b>						
NO0010756802	28.01.2016	28.01.2019	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+1,26 %	175 000	175 774
NO0010768591	28.06.2016	28.06.2019	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+0,93 %	135 000	135 031
NO0010763295	19.05.2016	19.11.2019	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+1,15 %	200 000	200 919
NO0010739691	03.06.2015	03.06.2020	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+0,69 %	250 000	249 174
NO0010782675	02.02.2017	02.02.2021	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+0,86 %	115 000	115 247
NO0010764715	04.05.2016	04.05.2021	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+1,30 %	200 000	201 595
NO0010790660	06.04.2017	06.04.2022	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+0,87 %	200 000	200 684
<b>Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir</b>					<b>1 275 000</b>	<b>1 278 424</b>

<b>Ansvarlig lån</b>						
NO0010763659	27.04.2016	Evigvarende	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+3,40 %	75 000	75 584
NO0010775547	29.09.2016	Evigvarende	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+2,75 %	25 000	25 008
<b>Sum ansvarlig lånekapital</b>					<b>100 000</b>	<b>100 592</b>

Påløpte renter pr. 31.12.2017 er inkludert i bokført verdi på det enkelte lån.  
Totale påløpte renter på ansvarlig lånekapital og obligasjonslån utgjør 3.771 pr 31.12.2017.

Pr. 31.12.2016						
Lånetype/ ISIN nr	Dato for låneopptak	Siste forfall	Amortisering	Rentebetingelser	Pålydende	Bokført verdi
<b>Obligasjonslån</b>						
NO0010700545	13.01.2014	13.01.2017	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+0,72 %	15 000	15 142
NO0010691199	30.09.2013	30.03.2017	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+0,85 %	20 000	19 811
NO0010719768	08.09.2014	08.09.2017	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+0,40 %	125 000	125 038
NO0010734551	17.04.2015	17.04.2018	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+0,46 %	200 000	200 584
NO0010756802	28.01.2016	28.01.2019	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+1,26 %	175 000	176 001
NO0010768591	28.06.2016	28.06.2019	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+0,93 %	135 000	135 037
NO0010763295	19.05.2016	19.11.2019	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+1,15 %	200 000	201 127
NO0010739691	03.06.2015	03.06.2020	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+0,69 %	225 000	223 740
NO0010764715	04.05.2016	04.05.2021	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+1,30 %	200 000	201 950
<b>Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir</b>					<b>1 295 000</b>	<b>1 298 430</b>

<b>Ansvarliglån</b>						
NO0010763659	27.04.2016	Evigvarende	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+3,40 %	75 000	75 619
NO0010775547	29.09.2016	Evigvarende	Avdragsfritt (bullet)	Flytende, N3+2,75 %	25 000	25 008
<b>Sum ansvarlig lånekapital</b>					<b>100 000</b>	<b>100 627</b>

Påløpte renter pr. 31.12.2016 er inkludert i bokført verdi på det enkelte lån.  
Totale påløpte renter på ansvarlig lånekapital og obligasjonslån utgjør 3.774 pr 31.12.2016.

	2016	Kontantstrøm	Andre endringer	2017
Obligasjonslån	1 295 000	-20 000	0	1 275 000
Ansvarlig lånekapital	100 000	0	0	100 000
<b>Langsiktig gjeld</b>	<b>1 395 000</b>	<b>-20 000</b>	<b>0</b>	<b>1 375 000</b>

## Note 29

### Andre forpliktelser

	2017	2016
Forskuddsbetalte inntekter	1 630	1 909
Skyldig offentlige avgifter, påløpte feriepenge m.v.	10 800	10 325
Påløpte andre kostnader	10 418	4 858
Bankremisser	1 226	979
Annen gjeld	11 656	13 900
<b>Sum andre forpliktelser</b>	<b>35 730</b>	<b>31 971</b>

## Note 30

### Pensjonsforpliktelser

	2017	2016
<b>Balanseført forpliktelse:</b>		
Pensjonsytelser	5 750	6 894
<b>Forpliktelse i balansen</b>	<b>5 750</b>	<b>6 894</b>

	2017	2016
<b>Kostnad belastet resultatregnskapet</b>		
Pensjonsytelser	30	-4 019
<b>Sum pensjonskostnad i ordinært resultat</b>	<b>30</b>	<b>-4 019</b>

<b>Estimatavvik over utvidet resultat (før skattekostnad)</b>	<b>-285</b>	<b>-589</b>
<b>Kumulativt estimatavvik over utvidet resultat (før skattekostnad)</b>	<b>-23 927</b>	<b>-23 642</b>

Estimatavvik tap (gevinst) - endring diskonteringsrente	-177	-110
Estimatavvik tap (gevinst) - endring i de andre økonomiske forutsetningene	-285	2
Estimatavvik tap (gevinst) - endring i dødelighetstabell	0	0
Estimatavvik tap (gevinst) - endring i andre demografiske forutsetninger	0	0
Estimatavvik tap (gevinst) - Endring i andre forhold ved pensjonsforpliktelsen	12	-391
Estimatavvik tap (gevinst) - Endring i andre forhold pensjonsmidler	177	-75
Fonds- og rentegaranti kostnader	-12	-15
<b>Sum estimatavvik i perioden</b>	<b>-285</b>	<b>-589</b>

<b>PENSJONSYTELSE</b>		
<b>Balanseført forpliktelse er fastsatt som følger:</b>	<b>2017</b>	<b>2016</b>
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesbaserte ordninger	1 216	1 046
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-1 108	-922
Arbeidsgiveravgift	289	346
<b>Underdekning i fondsbaserte ordninger</b>	<b>397</b>	<b>470</b>
Nåverdi av forpliktelse for ikke-fondsbaserte ordninger	4 692	5 628
Arbeidsgiveravgift for ikke-fondsbaserte ordninger	661	796
Ikke resultatførte estimatavvik	0	0
<b>Netto pensjonsforpliktelse i balansen</b>	<b>5 750</b>	<b>6 894</b>

## Note 30

### Forts.

<b>Endring i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser i løpet av året</b>	<b>2017</b>	<b>2016</b>
1. januar	7 487	14 075
Nåverdien av årets pensjonsopptjening	-133	381
Rentekostnad	175	252
Omdanning til innskuddsbasert	0	-5 682
Estimatavvik - tap og -gevinst	504	171
Kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening	0	0
Utbetalte ytelser	-1 449	-1 710
<b>31. desember</b>	<b>6 584</b>	<b>7 487</b>

<b>Endring i pensjonsmidlenes virkelige verdi</b>	<b>2017</b>	<b>2016</b>
1. januar	922	1 867
Forventet avkastning på pensjonsmidler	11	51
Omdanning til innskuddsbasert	0	-1 079
Premiefond overføring til innskuddsfond (Note 25)	0	0
Estimatavvik - tap og -gevinst	164	-91
Innbetaling fra arbeidsgiver	64	198
Utbetalte ytelser	-53	-24
<b>31. desember</b>	<b>1 108</b>	<b>922</b>

<b>Samlet resultatført kostnad</b>	<b>2017</b>	<b>2016</b>
Kostnad ved inneværende periodes pensjonsopptjening	-117	334
Netto rentekostnad på netto forpliktelse	143	176
Kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening	0	0
Nettoeffekt ved omdannelse til innskuddsordning	0	-4 603
Administrasjonskostnader	0	2
Arbeidsgiveravgift	4	72
<b>Sum inkludert i lønnskostnader</b>	<b>30</b>	<b>-4 019</b>

<b>Faktisk avkastning på pensjonsmidlene</b>	<b>11</b>	<b>51</b>
--	-----------	-----------

<b>Prosentvis sammensetning av pensjonsmidler</b>	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
Aksjer	9,80 %	6,70 %
Omløpsobligasjoner	14,10 %	12,20 %
Pengemarked	12,00 %	23,60 %
Anleggsobligasjoner	39,60 %	31,70 %
Eiendom	9,50 %	7,40 %
Annet	15,00 %	18,40 %

## Note 30

### Forts.

<b>Følgende økonomiske forutsetninger er lagt til grunn for beregning av pensjonsforpliktelsene:</b>	<b>31.12.17</b>	<b>31.12.16</b>
Diskonteringsrente kollektiv ordning	2,40 %	2,60 %
Diskonteringsrente Top Hat ordning	2,40 %	2,60 %
Diskonteringsrente førtidspensjon tidligere adm. banksjef	2,40 %	2,60 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,40 %	2,60 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,50 %	2,50 %
Årlig forventet G-regulering	2,25 %	2,25 %
Årlig regulering av pensjoner kollektiv ordning og Top Hat ordning	0,50 %	0,00 %
Årlig regulering av førtidspensjon tidligere adm. banksjef	2,50 %	2,50 %

Dødelighetstabell:	K2013 BE
Uføretabell:	IR02

## Note 31

### Egenkapitalbevis

	<b>Antall egenkapitalbevis</b>	<b>Pålydende</b>	<b>Sum</b>
<b>Pr 31.12.2016</b>	<b>1 900 000</b>	<b>kr 30,00</b>	<b>57 000 000</b>
Egne egenkapitalbevis (note 32)	19 000		
<b>Netto utestående egenkapitalbevis (note 12)</b>	<b>1 881 000</b>		
<b>Pr 31.12.2017</b>	<b>1 900 000</b>	<b>kr 30,00</b>	<b>57 000 000</b>
Egne egenkapitalbevis (note 32)	0		
<b>Netto utestående egenkapitalbevis (note 12)</b>	<b>1 900 000</b>		

Banken kjøpte i 2007 19.000 egne egenkapitalbevis gjennom kjøp på Oslo Børs den 5. juni og 5. desember hhv. til kurs NOK 121 og NOK 113 pr. egenkapitalbevis.

Banken solgte alle sine egne egenkapitalbevis i 2017 til kurs NOK 99 (note 32).

Eierandelskapitalen pr 31.12.17 består kun av ordinære egenkapitalbevis.

De ordinære egenkapitalbevisene gir rett til utbetaling av utbytte av årets korrigerede overskudd i henhold til eierbrøken pr 01.01.

## Note 32

### Egne egenkapitalbevis

Ved kjøp av egne egenkapitalbevis blir kjøpesummen ført som reduksjon i egenkapitalen.

Pålydende av egne egenkapitalbevis blir ført til reduksjon av eierandelskapitalen, resten som reduksjon av overkurs.

	<b>2017</b>	<b>2016</b>
Antall egne egenkapitalbevis 01.01	19 000	19 000
Kjøpte egenkapitalbevis	0	0
Solgte egenkapitalbevis	-19 000	0
<b>Antall egne egenkapitalbevis 31.12</b>	<b>0</b>	<b>19 000</b>



## Note 33

### Fond for urealiserte gevinster

	Urealiserte gevinster mot egenkapital	Urealiserte gevinster over resultat	Sum Fond for urealiserte gevinster
<b>Balanse 1. januar 2016</b>	<b>41 463</b>	<b>247</b>	<b>41 710</b>
Endring av virkelig verdi tilgjengelig for salg	2 085	0	2 085
Endring urealisert gevinst på verdipapirer	240	20	260
<b>Balanse 31. desember 2016</b>	<b>43 788</b>	<b>267</b>	<b>44 055</b>
Endring av virkelig verdi tilgjengelig for salg	-9 158	0	-9 158
Endring urealisert gevinst på verdipapirer	513	587	1 100
<b>Balanse 31. desember 2017</b>	<b>35 143</b>	<b>854</b>	<b>35 997</b>

Fond for urealiserte gevinster representerer bundet egenkapital etter lovgivningen, og avsetningskravet begrenser adgangen til å dele ut utbytte.

## Note 34

### Garantiansvar

	2017	2016
Betalingsgarantier	24 927	24 224
Kontraktsgarantier	58 181	82 647
Lånegarantier	308 923	392 093
Annet garantiansvar	16 532	36 193
<b>Sum garantiansvar</b>	<b>408 563</b>	<b>535 157</b>

Inkludert i lånegarantier er bankens garantiansvar overfor Eika BoligKreditt AS (EBK).

Garantiansvar overfor EBK består av følgende:

**- Saksgaranti**

beregnes for hele lånebeløpet i perioden fra banken anmoder om utbetaling til lånets pantsikkerhet har oppnådd rettsvern og bankens depotavdeling har kontrollert dokumentasjonen.

**- Tapsgaranti**

banken har en tapsgaranti ovenfor EBK som utgjør 1 % av bankens til enhver tid samlede låneportefølje i EBK beregnet på en rullerende basis.

Garantiansvar overfor Eika BoligKreditt AS	2017	2016
Saksgaranti	2 210	47 869
Tapsgaranti	15 319	13 237
<b>Sum</b>	<b>17 529</b>	<b>61 106</b>

I tillegg til garantien gjelder i det enkelte låneforhold at EBK har rett til å motregne eventuelle tap i bankens fremtidige provisjoner.

## Note 34

Forts.

### Øvrige utenom-balanse poster

Aldersfordelingen på kontraktsfestede ubenyttede kreditter, samt lånetilsagn som ikke er utbetalt er oppsummert i tabellen under:

Pr. 31.12.2017	Under 1 år	1-5 år	Over 5 år	Sum
Ubenyttede kreditter	139 792	161 411	404 601	705 804
Lånetilsagn, ikke utbetalt	35 568			35 568
<b>Sum</b>	<b>175 360</b>	<b>161 411</b>	<b>404 601</b>	<b>741 372</b>

Pr. 31.12.2016	Under 1 år	1-5 år	Over 5 år	Sum
Ubenyttede kreditter	94 244	178 496	368 168	640 908
Lånetilsagn, ikke utbetalt	19 560	0	0	19 560
<b>Sum</b>	<b>113 804</b>	<b>178 496</b>	<b>368 168</b>	<b>660 468</b>

## Note 35

### Misligholdte engasjement

Misligholdte engasjement	2017	2016	2015	2014	2013
Misligholdte engasjement over 90 dager	15 278	50 271	80 100	110 772	130 294
- Individuelle tapsnedskrivninger	-1 219	-3 514	-12 896	-21 518	-25 301
<b>Netto misligholdte engasjement</b>	<b>14 059</b>	<b>46 757</b>	<b>67 204</b>	<b>89 254</b>	<b>104 993</b>

Tapsutsatte lån	2017	2016	2015	2014	2013
Tapsutsatte lån	19 649	25 085	20 338	27 071	54 151
- Individuelle tapsnedskrivninger	-8 710	-10 631	-5 011	-4 272	-16 472
<b>Netto tapsutsatte lån</b>	<b>10 939</b>	<b>14 454</b>	<b>15 327</b>	<b>22 799</b>	<b>37 679</b>

### Misligholdte engasjement - aldersfordelt

Pr. 31.12.2017	Restgjeld	Taps- nedskrivning	Virkelig verdi av sikkerhet
Misligholdt over 1 år	2 551	519	2 032
Misligholdt 6 - 12 måneder	5 612	0	5 612
Misligholdt 3 - 6 måneder	7 115	700	6 415
Misligholdt 1 - 3 måneder	28 149	72	28 077
<b>Sum</b>	<b>43 427</b>	<b>1 291</b>	<b>42 136</b>

## Note 35

Forts.

Pr. 31.12.2016	Restgjeld	Taps- nedskrivning	Virkelig verdi av sikkerhet
Misligholdt over 1 år	14 409	1 160	13 249
Misligholdt 6 - 12 måneder	22 680	1 424	21 256
Misligholdt 3 - 6 måneder	13 182	930	12 252
Misligholdt 1 - 3 måneder	32 192	90	32 102
<b>Sum</b>	<b>82 463</b>	<b>3 604</b>	<b>78 859</b>

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt innen 30 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er innekket innen 30 dager etter at rammekreditten er overtrukket.

### Opplysninger om reforhandlede engasjement

Inkludert er engasjement med betalingsutsettelse, endringer i betalingsplan og overhopp på lån. Når refinansieringsavtaler er fulgt, settes kundens status til normal. Retningslinjer og praksis for reforhandling er basert på at betalingen mest sannsynlig, etter bankens skjønn, vil skje som forutsatt fremover.

Reforhandlede engasjement som ellers ville vært misligholdt	2017	2016
Sum lån og kreditter	37 502	43 060

## Note 36

### Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser

31.12.2017	Balanseført verdi	Virkelig verdi
<b>FINANSIELLE EIENDELER</b>		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	293 751	293 751
<b>UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER</b>		
Brutto utlån før nedskrivninger	7 389 320	7 389 320
Individuelle nedskrivninger	-10 001	-10 001
Nedskrivninger på grupper av utlån	-11 443	-11 443
<b>Netto utlån og fordringer på kunder</b>	<b>7 367 876</b>	<b>7 367 876</b>
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	934 212	934 212
Verdipapirer som holdes til forfall	5 024	5 325
Finansielle derivater	261	261
Verdipapirer tilgjengelig for salg	182 344	182 344
<b>FINANSIELLE FORPLIKTELSER</b>		
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 646	1 646
Innskudd fra kunder	6 570 065	6 570 066
Finansielle derivater	14 238	14 238
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	1 278 424	1 267 586
Ansvarlig lånekapital	100 592	90 915

## Note 36

Forts.

31.12.2016	Balanseført verdi	Virkelig verdi
<b>FINANSIELLE EIENDELER</b>		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	333 081	333 081
<b>UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER</b>		
Brutto utlån før nedskrivninger	7 317 496	7 317 496
Individuelle nedskrivninger	-14 235	-14 235
Nedskrivninger på grupper av utlån	-11 678	-11 678
<b>Netto utlån og fordringer på kunder</b>	<b>7 291 583</b>	<b>7 291 583</b>
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	797 015	797 015
Verdipapirer som holdes til forfall	5 025	5 233
Finansielle derivater	485	485
Verdipapirer tilgjengelig for salg	174 975	174 975
<b>FINANSIELLE FORPLIKTELSE</b>		
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 655	1 655
Innskudd fra kunder	6 428 658	6 428 711
Finansielle derivater	17 473	17 473
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	1 298 430	1 293 149
Ansvarlig lånekapital	100 627	97 882

For finansielle eiendeler bokført til amortisert kost tilsvarer dette virkelig verdi.

For virkelig verdi måling av utlån til kunder med fast rente benyttes sammenligning av observerbare MTM verdier for rentebytteavtaler med tilsvarende løpetid som de aktuelle utlån.

For beregning av virkelig verdi av innskudd med fast rente benyttes interpolering av observerbare NIBOR markedsrenter på balansedagen for restløpetiden for det aktuelle innskudd.

Risikofri rente i form av statspapirer benyttes som diskonteringsrenter ved beregning av virkelig verdi.

For beregning av kontantstrømmer på flytende innlån benyttes NIBOR etter angitt rentekurve med påslag av aktuell margin ifølge låneavtalen. For beregning av kontantstrømmer på innlån med fast rente benyttes låneavtalens rentesats.

Følgende annualiserte marginpåslag, eventuelt angitt med løpetider, er benyttet i diskonteringsrenter ved beregning av virkelig verdi av innlån og gjeld til kredittinstitusjoner:

Obligasjons- og sertifikatlån: 1 år: 0,34 %, 2 år: 0,50 %, 3 år: 0,62 %, 4 år: 0,73 %, 5 år: 0,83 %

Ansvarlig lån: 1,75 %

Fondsobligasjoner: 3,45 %

### VURDERING AV VIRKELIG VERDI

Under vises en tabell med virkelig verdimålinger for finansielle instrumenter på balansedagen.

Etter IFRS 7 er følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi benyttet:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse

- Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen.

- Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger).

Virkelig verdi for bruttoutlån før nedskrivninger gjelder engasjement med fast rente.

31.12.2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum virkelig verdi
<b>FINANSIELLE EIENDELER</b>				
Brutto utlån før nedskrivninger	0	293 636	0	293 636
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	896 107	38 105	0	934 212
Finansielle derivater	0	261	0	261
Verdipapirer tilgjengelig for salg	0	0	182 344	182 344
<b>FINANSIELLE FORPLIKTELSE</b>				
Innskudd fra kunder	0	2 595	0	2 595
Finansielle derivater	0	14 238	0	14 238

Det er ingen overføringer mellom nivå 1 og 2 i løpet av året.

## Note 36

Forts.

31.12.2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum virkelig verdi
<b>FINANSIELLE EIENDELER</b>				
Brutto utlån før nedskrivninger	0	276 845	0	276 845
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	780 999	16 016	0	797 015
Finansielle derivater	0	485	0	485
Verdipapirer tilgjengelig for salg	0	0	174 945	174 945
<b>FINANSIELLE FORPLIKTELSE</b>				
Innskudd fra kunder	0	6 083	0	6 083
Finansielle derivater	0	17 473	0	17 473

Det er ingen overføringer mellom nivå 1 og 2 i løpet av året.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1 og omfatter børsnoterte aksjer, egenkapitalinstrumenter, børsnoterte obligasjoner og ansvarlige lån, aksje- og pengemarkedsfond klassifisert som verdipapir til virkelig verdi over resultatet eller tilgjengelig for salg.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og baseres minst mulig på bankens egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3. Inkludert i investeringsportefølje tilgjengelig for salg nivå 3 er verdien av bankens aksjer i Eika Gruppen AS. Benyttet kurs på aksjen stammer fra nylig gjennomført verdsettelse av selskapet pr. desember 2017.

Spesielle verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer:

- Notert markedspris eller handelspris for tilsvarende instrumenter
- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve.
- Virkelig verdi av valutaterminkontrakter er bestemt ved å benytte terminkursen for valutaen på balansedagen, med resultatverdi diskontert til nåverdi.
- Andre teknikker, slik som diskonterte kontantstrømmer, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

### Avstemming av nivå 3 elementer

31.12.2017	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet			Sum eiendeler	Finansielle forpliktelser holdt for handelsformål	Sum forpliktelser
	Verdipapir til virkelig verdi over resultatet		Verdipapirer tilgjengelig for salg			
	Obligasjoner, sertifikater og rentepapirer	Egenkapital-instrumenter	Egenkapital-instrumenter			
Virkelig verdi 1.1.	0	0	174 945	174 945	0	0
Tilgang	0	0	21 089	21 089	0	0
Avgang	0	0	-4 907	-4 907	0	0
Netto verdiendring på finansielle eiendeler	0	0	-8 783	-8 783	0	0
Endringer inn/ut av nivå 3	0	0	0	0	0	0
<b>Virkelig verdi 31.12.</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>182 344</b>	<b>182 344</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Avstemming av nivå 3 elementer

31.12.2016	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet			Sum eiendeler	Finansielle forpliktelser holdt for handelsformål	Sum forpliktelser
	Verdipapir til virkelig verdi over resultatet		Verdipapirer tilgjengelig for salg			
	Obligasjoner, sertifikater og rentepapirer	Egenkapital-instrumenter	Egenkapital-instrumenter			
Virkelig verdi 1.1.	0	0	175 956	175 956	0	0
Tilgang	0	0	7 375	7 375	0	0
Avgang	0	0	-27 643	-27 643	0	0
Netto verdiendring på finansielle eiendeler	0	0	19 257	19 257	0	0
Endringer inn/ut av nivå 3	0	0	0	0	0	0
<b>Virkelig verdi 31.12.</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>174 945</b>	<b>174 945</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## Note 36

Forts.

### Sensitivitetsanalyse egenkapitalinstrumenter (etter skatt)

	31.12.17	-20 %	Kursendring		
			-10 %	10 %	20 %
Aksjer og andeler tilgjengelig for salg nivå 3	<b>182 344</b>	145 875	164 110	200 578	218 813

Sum verdiendring					
herav verdiendring over resultatet		-16 929	-8 408	0	0
herav verdiendring utvidet resultat		-19 539	-9 827	18 234	36 469

	31.12.2016	-20 %	Kursendring		
			-10 %	10 %	20 %
Aksjer og andeler tilgjengelig for salg nivå 3	<b>174 945</b>	139 956	157 451	192 440	209 934

Sum verdiendring					
herav verdiendring over resultatet		-10 772	-4 029	0	0
herav verdiendring utvidet resultat		-24 217	-13 466	17 495	34 989

### FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

31.12.2017	Til virkelig verdi over resultatet	Tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer til amortisert kost	Holde til forfall	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	293 751	0	<b>293 751</b>
Brutto utlån til og fordringer på kunder	293 636	0	7 095 684	0	<b>7 389 320</b>
Obligasjoner/ sertifikater	865 279	0	0	5 000	<b>870 279</b>
Aksjer/ andeler / egenkapitalbevis	68 957	182 344	0	0	<b>251 301</b>
Finansielle derivater	261	0	0	0	<b>261</b>
<b>Sum finansielle eiendeler</b>	<b>1 228 133</b>	<b>182 344</b>	<b>7 389 435</b>	<b>5 000</b>	<b>8 804 912</b>
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	1 646	0	<b>1 646</b>
Innskudd fra kunder	0	0	6 570 065	0	<b>6 570 065</b>
Finansielle derivater	14 238	0	0	0	<b>14 238</b>
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	1 278 424	0	<b>1 278 424</b>
Ansvarlig lånekapital	0	0	100 592	0	<b>100 592</b>
<b>Sum finansielle forpliktelser</b>	<b>14 238</b>	<b>0</b>	<b>7 950 727</b>	<b>0</b>	<b>7 964 965</b>

## Note 36

Forts.

31.12.2016	Til virkelig verdi over resultatet	Tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer til amortisert kost	Holde til forfall	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	333 081	0	333 081
Brutto utlån til og fordringer på kunder	276 845	0	7 040 651	0	7 317 496
Obligasjoner/ sertifikater	690 361	0	0	5 000	695 361
Aksjer/ andeler / egenkapitalbevis	106 679	174 945	0	0	281 624
Finansielle derivater	485	0	0	0	485
<b>Sum finansielle eiendeler</b>	<b>1 074 370</b>	<b>174 945</b>	<b>7 373 732</b>	<b>5 000</b>	<b>8 628 047</b>
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	1 655	0	1 655
Innskudd fra kunder	0	0	6 428 658	0	6 428 658
Finansielle derivater	17 473	0	0	0	17 473
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	1 298 430	0	1 298 430
Ansvarlig lånekapital	0	0	100 627	0	100 627
<b>Sum finansielle forpliktelser</b>	<b>17 473</b>	<b>0</b>	<b>7 829 370</b>	<b>0</b>	<b>7 846 843</b>

### NETTO PRESENTASJON AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Eiendeler	Relaterte beløp som ikke er presentert netto					
	Brutto balanseførte finansielle eiendeler	Brutto gjeld som er presentert netto	Netto finansielle eiendeler i balansen	Fansielle instrumenter	Sikkerheter (mottatt)	Netto beløp
31.12.2017						
Derivater	1	0	1	-1	0	0
<b>Sum</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>-1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Forpliktelser	Relaterte beløp som ikke er presentert netto					
	Brutto balanseførte finansielle eiendeler	Brutto gjeld som er presentert netto	Netto finansielle forpliktelser i balansen	Fansielle instrumenter	Sikkerheter (avgitt)	Netto beløp
Derivater	13 978	0	13 978	-1	0	13 977
<b>Sum</b>	<b>13 978</b>	<b>0</b>	<b>13 978</b>	<b>-1</b>	<b>0</b>	<b>13 977</b>

Eiendeler	Relaterte beløp som ikke er presentert netto					
	Brutto balanseførte finansielle eiendeler	Brutto gjeld som er presentert netto	Netto finansielle eiendeler i balansen	Fansielle instrumenter	Sikkerheter (mottatt)	Netto beløp
31.12.2016						
Derivater	93	0	93	-93	0	0
<b>Sum</b>	<b>93</b>	<b>0</b>	<b>93</b>	<b>-93</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Forpliktelser	Relaterte beløp som ikke er presentert netto					
	Brutto balanseførte finansielle eiendeler	Brutto gjeld som er presentert netto	Netto finansielle forpliktelser i balansen	Fansielle instrumenter	Sikkerheter (avgitt)	Netto beløp
Derivater	17 081	0	17 081	-93	0	16 988
<b>Sum</b>	<b>17 081</b>	<b>0</b>	<b>17 081</b>	<b>-93</b>	<b>0</b>	<b>16 988</b>

De finansielle eiendeler og forpliktelser ovenfor som er omfattet av nettooppgjøringsordning eller lignende, kan gjøres opp netto om begge parter i avtalen ønsker dette. I motsatt fall blir eiendelene og forpliktelsene gjort opp brutto. Hver av partene kan kreve netto oppgjør ved mislighold fra den andre part.

Det er ikke stilt sikkerheter for negative posisjoner.

## Note 37

### Tidspunkt fram til avtalt/ sannsynlig endring av rentebetingelser

31.12.2017	Inntil 1 mnd.	1 mnd. til 3 mnd.	3 mnd. til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Ikke rentebærende	Sum
<b>EIENDELER</b>							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	88 724	0	0	0	0	0	88 724
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	293 751	0	0	0	0	0	293 751
Brutto utlån til og fordringer på kunder	7 101 879	4 697	7 918	213 450	61 376	0	7 389 320
Obligasjoner/ sertifikater	78 294	749 573	15 979	26 433	0	0	870 279
Aksjer/ andeler / egenkapitalbevis	67 463	0	0	0	0	183 838	251 301
Finansielle derivater	261	0	0	0	0	0	261
<b>Sum eiendeler</b>	<b>7 630 372</b>	<b>754 270</b>	<b>23 897</b>	<b>239 883</b>	<b>61 376</b>	<b>183 838</b>	<b>8 893 636</b>
<b>GJELD</b>							
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 632	0	0	0	0	0	1 632
Innskudd fra kredittinstitusjoner	14	0	0	0	0	0	14
Innskudd fra kunder	6 401 574	159 754	8 737	0	0	0	6 570 065
Finansielle derivater	14 238	0	0	0	0	0	14 238
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	376 458	901 966	0	0	0	0	1 278 424
Ansvarlig lånekapital	75 584	25 008	0	0	0	0	100 592
Annen gjeld	0	0	0	0	0	35 730	35 730
<b>Sum gjeld</b>	<b>6 869 500</b>	<b>1 086 728</b>	<b>8 737</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>35 730</b>	<b>8 000 695</b>
<b>Netto renteesponering på balanseposter</b>	<b>760 872</b>	<b>-332 458</b>	<b>15 160</b>	<b>239 883</b>	<b>61 376</b>	<b>148 108</b>	<b>892 941</b>
Årlig effekt av 1% renteendring (etter skatt)	231	-404	83	3 502	2 240	0	5 652
<b>31.12.2016</b>							
<b>EIENDELER</b>							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	86 458	0	0	0	0	0	86 458
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	333 081	0	0	0	0	0	333 081
Brutto utlån til og fordringer på kunder	7 028 137	5 484	17 235	163 578	103 062	0	7 317 496
Obligasjoner/ sertifikater	43 783	620 495	2 000	29 083	0	0	695 361
Aksjer/ andeler / egenkapitalbevis	105 599	0	0	0	0	176 025	281 624
Finansielle derivater	485	0	0	0	0	0	485
<b>Sum eiendeler</b>	<b>7 597 543</b>	<b>625 979</b>	<b>19 235</b>	<b>192 661</b>	<b>103 062</b>	<b>176 025</b>	<b>8 714 505</b>
<b>GJELD</b>							
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 641	0	0	0	0	0	1 641
Innskudd fra kredittinstitusjoner	14	0	0	0	0	0	14
Innskudd fra kunder	6 133 681	285 194	9 783	0	0	0	6 428 658
Finansielle derivater	17 473	0	0	0	0	0	17 473
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	391 726	906 704	0	0	0	0	1 298 430
Ansvarlig lånekapital	75 619	25 008	0	0	0	0	100 627
Annen gjeld	0	0	0	0	0	31 971	31 971
<b>Sum gjeld</b>	<b>6 620 154</b>	<b>1 216 906</b>	<b>9 783</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>31 971</b>	<b>7 878 814</b>
<b>Netto renteesponering på balanseposter</b>	<b>977 389</b>	<b>-590 927</b>	<b>9 452</b>	<b>192 661</b>	<b>103 062</b>	<b>144 054</b>	<b>835 691</b>
Årlig effekt av 1% renteendring (etter skatt)	297	-719	52	2 813	3 762	0	6 205



## Note 38

### Finansielle instrumenter fordelt på utenlandsk valuta

31.12.2017	NOK	EUR	CHF	JPY	USD	Andre	Sum
<b>EIENDELER</b>							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	88 213	505	0	0	2	4	<b>88 724</b>
Brutto utlån til og fordringer på kunder	7 387 688	0	1 632	0	0	0	<b>7 389 320</b>
<b>Sum eiendeler</b>	<b>7 475 901</b>	<b>505</b>	<b>1 632</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>7 478 044</b>
<b>GJELD</b>							
Gjeld til kredittinstitusjoner	14	0	1 632	0	0	0	<b>1 646</b>
<b>Sum gjeld</b>	<b>14</b>	<b>0</b>	<b>1 632</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1 646</b>
<b>Netto balanseposter</b>	<b>7 475 887</b>	<b>505</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>7 476 398</b>
Garantier	88 896	20 245	252 367	46 556	0	499	<b>408 563</b>
31.12.2016	NOK	EUR	CHF	JPY	USD	Andre	Sum
<b>EIENDELER</b>							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	85 321	467	260	0	51	359	<b>86 458</b>
Brutto utlån til og fordringer på kunder	7 315 855	0	1 641	0	0	0	<b>7 317 496</b>
<b>Sum eiendeler</b>	<b>7 401 176</b>	<b>467</b>	<b>1 901</b>	<b>0</b>	<b>51</b>	<b>359</b>	<b>7 403 954</b>
<b>GJELD</b>							
Gjeld til kredittinstitusjoner	14	0	1 641	0	0	0	<b>1 655</b>
<b>Sum gjeld</b>	<b>14</b>	<b>0</b>	<b>1 641</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1 655</b>
<b>Netto balanseposter</b>	<b>7 401 162</b>	<b>467</b>	<b>260</b>	<b>0</b>	<b>51</b>	<b>359</b>	<b>7 402 299</b>
Garantier	155 661	54 656	250 117	74 173	0	550	<b>535 157</b>

## Note 39

### Restløpetid på balanseposter eksklusiv derivater

Tabellen viser kontraktmessige udiskonterte kontantstrømmer relatert til finansielle forpliktelser, eksklusiv derivater, fordelt på gjenværende løpetid på balansedagen.

Pr. 31.12.2017	Inntil 1 mnd.	1 mnd. til 3 mnd.	3 mnd. til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
<b>GJELD</b>						
Gjeld til kredittinstitusjoner	14	1 633	6	16	39	<b>1 708</b>
Renter	0	1	6	16	39	
Avdrag	14	1 632	0	0	0	
Innskudd fra kunder	6 401 575	170 317	56 269	126 751	316 878	<b>7 071 789</b>
Renter		10 563	47 532	126 751	316 878	
Avdrag	6 401 575	159 754	8 737	0	0	
Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	1 618	3 488	16 971	1 364 089	0	<b>1 386 166</b>
Renter	1 618	3 488	16 971	44 089		
Avdrag	0	0	0	1 320 000	0	
Ansvarlig lånekapital	717	1 473	6 827	128 794	50 789	<b>188 600</b>
Renter	717	1 473	6 827	28 794	789	
Avdrag				100 000	50 000	
<b>Sum gjeld</b>	<b>6 403 924</b>	<b>176 911</b>	<b>80 073</b>	<b>1 619 650</b>	<b>367 706</b>	<b>8 648 263</b>

<b>EIENDELER</b>						
<b>Sum eiendeler</b>	<b>1 790 515</b>	<b>81 880</b>	<b>309 287</b>	<b>2 604 269</b>	<b>4 639 816</b>	<b>9 425 767</b>
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	4 086	46 307	264 519	142 364	370 648	<b>827 924</b>

Pr. 31.12.2016	Inntil 1 mnd.	1 mnd. til 3 mnd.	3 mnd. til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
<b>GJELD</b>						
Gjeld til kredittinstitusjoner	14	1 644	14	36	90	<b>1 798</b>
Renter	0	3	14	36	90	
Avdrag	14	1 641	0	0	0	
Innskudd fra kunder	6 140 891	294 868	59 795	145 956	364 890	<b>7 006 400</b>
Renter		12 163	54 733	145 956	364 890	
Avdrag	6 140 891	282 705	5 062	0	0	
Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	17 388	24 307	144 661	1 183 624	0	<b>1 369 980</b>
Renter	2 105	4 307	19 661	48 624		
Avdrag	15 283	20 000	125 000	1 135 000		
Ansvarlig lånekapital	360	731	3 398	115 893	0	<b>120 382</b>
Renter	360	731	3 398	15 893	0	
Avdrag				100 000		
<b>Sum gjeld</b>	<b>6 158 653</b>	<b>321 550</b>	<b>207 868</b>	<b>1 445 509</b>	<b>364 980</b>	<b>8 498 560</b>

<b>EIENDELER</b>						
<b>Sum eiendeler</b>	<b>1 496 194</b>	<b>89 116</b>	<b>332 739</b>	<b>1 874 995</b>	<b>4 548 728</b>	<b>8 341 772</b>
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	19 560	0	94 244	178 496	368 168	<b>660 468</b>

## Note 39

### Forts.

#### Restløpetid på derivater

##### a) Derivater med netto oppgjør

Derivater med netto oppgjør:

Rentederivater: Rentebytteavtaler og rentegulvavtaler

Valutaderivater: Valutaterminkontrakter, valutabytteavtaler og valutaopsjoner

Tabellen viser derivatforpliktelse med netto oppgjør fordelt på gjenværende løpetid på balansedagen.

Beløpene viser udiskonterte kontraktsfestede kontantstrømmer.

Banken har ingen derivater med netto oppgjør.

#### Restløpetid på derivater

##### b) Derivater med brutto oppgjør

Derivater med brutto oppgjør:

Rentederivater: Rentebytteavtaler og rentegulvavtaler

Valutaderivater: Valutaterminer, valutabytteavtaler og valutaopsjoner

Tabellen viser derivatforpliktelse med brutto oppgjør fordelt på gjenværende løpetid på balansedagen.

Beløpene viser udiskonterte kontraktsfestede kontantstrømmer.

Pr. 31.12.2017	Inntil 1 mnd.	1 mnd. til 3 mnd.	3 mnd. til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
<b>DERIVATER TIL HANDELSFORMÅL</b>						
Rentederivater						
Utbetalinger	0	0	0	0	0	0
Innbetalinger	0	0	0	0	0	0
Valutaderivater						
Utbetalinger	0	0	0	0	0	0
Innbetalinger	0	0	0	0	0	0
<b>DERIVATER TIL SIKRINGSFORMÅL</b>						
Rentederivater						
Utbetalinger	-614	-1 228	-5 676	-22 554	-4 608	<b>-34 680</b>
Innbetalinger	187	396	1 991	10 196	2 825	<b>15 594</b>
Valutaderivater						
Utbetalinger	0	0	0	0	0	0
Innbetalinger	0	0	0	0	0	0
<b>Sum utbetalinger</b>	<b>-614</b>	<b>-1 228</b>	<b>-5 676</b>	<b>-22 554</b>	<b>-4 608</b>	<b>-34 680</b>
<b>Sum innbetalinger</b>	<b>187</b>	<b>396</b>	<b>1 991</b>	<b>10 196</b>	<b>2 825</b>	<b>15 594</b>

Pr. 31.12.2016	Inntil 1 mnd.	1 mnd. til 3 mnd.	3 mnd. til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
<b>DERIVATER TIL HANDELSFORMÅL</b>						
Rentederivater						
Utbetalinger	0	0	0	0	0	0
Innbetalinger	0	0	0	0	0	0
Valutaderivater						
Utbetalinger	0	0	0	0	0	0
Innbetalinger	0	0	0	0	0	0
<b>DERIVATER TIL SIKRINGSFORMÅL</b>						
Rentederivater						
Utbetalinger	-649	-1 298	-6 063	-23 089	-4 690	<b>-35 789</b>
Innbetalinger	280	587	2 886	11 664	2 936	<b>18 352</b>
Valutaderivater						
Utbetalinger	0	0	0	0	0	0
Innbetalinger	0	0	0	0	0	0
<b>Sum utbetalinger</b>	<b>-649</b>	<b>-1 298</b>	<b>-6 063</b>	<b>-23 089</b>	<b>-4 690</b>	<b>-35 789</b>
<b>Sum innbetalinger</b>	<b>280</b>	<b>587</b>	<b>2 886</b>	<b>11 664</b>	<b>2 936</b>	<b>18 352</b>

## Note 40

### Kapitaldekning

<b>Ansvarlig kapital</b>	<b>2017</b>	<b>2016</b>
Eierandelskapital	57 000	55 195
Overkursfond	117 719	117 643
Sparebankens grunnfond	496 415	452 542
Utjevningfond	157 508	136 486
Gavefond	6 407	5 318
Fond for urealiserte gevinster	35 997	44 056
- fradrag for beholdning av ren kjernekapital i andre selskaper	-73 043	-74 734
- fradrag for forsvarlig verdsettelse	-1 135	-991
- fradrag for andre immaterielle eiendeler	-4 789	-5 601
- fradrag for utbytte avsatt til utdeling	-13 300	-9 500
+ Overgangsbestemmelser knyttet til frarag i ren kjernekapital	14 609	29 894
<b>Sum ren kjernekapital</b>	<b>793 388</b>	<b>750 308</b>
Innbetalt fondsobligasjoner	85 000	85 000
- fradrag for beholdning av fondsobligasjoner i andre selskaper	-7 304	-14 947
<b>Sum kjernekapital</b>	<b>871 084</b>	<b>820 361</b>
Ansvarlig lånekapital	100 000	100 000
- fradrag for beholdning av ansvarlig lån i andre selskaper	0	-1 963
- investeringer som kommer til fradrag som følge av overgangsregler	-7 304	-14 947
<b>Sum netto ansvarlig kapital</b>	<b>963 780</b>	<b>903 451</b>

## Note 40

Forts.

<b>Kapitalkrav</b>	<b>2017</b>	<b>2016</b>
<b>Kreditrisiko</b>		
Stater og sentralbanker	0	0
Lokale og regionale myndigheter	786	208
Multilaterale utviklingsbanker	0	0
Institusjoner	1 746	4 266
Foretak	45 467	72 943
Massemarked	10 199	20 280
Pantsikkerhet i eiendom	259 453	220 307
Forfalte engasjementer	1 169	3 927
Høyrisiko-engasjement	1 642	1 951
Obligasjoner med fortrinnsrett	4 751	3 319
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	4 495	2 944
Andeler i veripapirfond	1 372	1 846
Egenkapitalposisjoner	7 769	6 803
Øvrige engasjementer	22 835	28 933
<b>Operasjonell risiko</b>	<b>28 785</b>	<b>25 091</b>
<b>Motpartsrisiko (CVA-risiko)</b>	<b>70</b>	<b>121</b>
<b>Sum kapitalkrav</b>	<b>390 539</b>	<b>392 939</b>
Bevaringsbuffer	122 043	122 793
Systemrisikobuffer	146 452	147 352
Motsyklisk buffer	97 635	73 676
<b>Totalt kapitalkrav</b>	<b>756 669</b>	<b>736 761</b>
Ren kjernekapitaldekning	16,3 %	15,3 %
Kjernekapitaldekning	17,8 %	16,7 %
Kapitaldekning	19,7 %	18,4 %

## Note 40

### Forts.

<b>Omarbeiding av kapitaldekning pr. 01.01.2018 ved implementering av IFRS 9</b>	
Ren kjernekapital pr. 31.12.2017	793 388
Endring i egenkapital fra overgang til IFRS 9	-806
Økt fradrag for forsiktig verdsetting	
<b>Ren kjernekapital pr. 01.01.2018</b>	<b>792 582</b>
Kjernekapital pr. 31.12.2017	871 084
Endrede justeringer ifm. overgang til IFRS 9	-814
<b>Kjernekapital pr. 01.01.2018</b>	<b>870 270</b>
Ansvarlig kapital pr. 31.12.2017	963 780
Endrede justeringer ifm. overgang til IFRS 9	-822
<b>Ansvarlig kapital pr. 01.01.2018</b>	<b>962 958</b>
Beregningsgrunnlag pr. 31.12.2017	390 539
Endrede nedskrivninger ifm. overgang til IFRS 9	45
Andre endringer i balanseverdier ifm. overgang til IFRS 9	20
<b>Beregningsgrunnlag pr. 01.01.2018</b>	<b>390 604</b>
Ren kjernekapitaldekning	16,2 %
Kjernekapitaldekning	17,8 %
Kapitaldekning	19,7 %

## Note 41

### Utbytte pr. egenkapitalbevis

Utbetalt utbytte for regnskapsåret 2016 var kr 5,00 pr egenkapitalbevis, totalt 9.500. Foreslått utbetaling av utbytte for regnskapsåret 2017 er kr 7,00 pr egenkapitalbevis, totalt 13.300.

Vedtak om utbetaling av utbytte fattes på forstanderskapsmøte den 15. mars 2018. Det foreslåtte utbyttet er ikke medtatt i årsregnskapet.

## Note 42

### Egenkapitalbevisiere

#### Egenkapitalbevisiere

Totalt antall egenkapitalbevisiere pr 31.12.2017 var 893.

De 20 største egenkapitalbevisiere:	Antall	%
1. Eika Egenkapitalbevis	163 907	8,63
2. MP Pensjon	139 050	7,32
3. Børge Døskeland	94 000	4,95
4. Nordic Private Equity AS	80 000	4,21
5. Merrill Lynch Prof. Clearing Corp	77 788	4,09
6. Espedal & Co AS	70 100	3,69
7. Salt Value AS	60 449	3,18
8. Margaret Nilsen	59 800	3,15
9. Jan Erik Alm	52 921	2,79
10. Gunnar Horten	25 000	1,32
11. Alm Eiendom AS	20 600	1,08
12. Svein Thorsen	20 005	1,05
13. Directmarketing Invest AS	20 000	1,05
14. HHG Invest AS	18 000	0,95
15. Solveig Fossly	17 859	0,94
16. Allumgården	16 600	0,87
17. Werpen Eiendom AS	16 076	0,85
18. Katfos Fabrikker AS	15 450	0,81
19. Bessie Gadborg Nedberg	15 000	0,79
20. Drangedal Sparebank	14 940	0,79
<b>Sum 20 største egenkapitalbevisiere</b>	<b>997 545</b>	<b>52,50</b>
<b>Øvrige egenkapitalbevisiere</b>	<b>902 455</b>	<b>47,50</b>
<b>Totalt antall egenkapitalbevis</b>	<b>1 900 000</b>	<b>100,00</b>

#### Egenkapitalbevis eiet av styre- og forstanderskapets medlemmer samt primærinnsidere:

	Antall
Svein Thorsen	20 005
George H. Fulford	12 121
Nils Halvard Bråten	3 100
Ola J. Aarset	2 400
Liv Fossgård Christensen	1 450
Erling Bjørkheim	1 000
Elin Røe Gullingsrud	1 000
Inger Glesne	850
Gerd Oddveig Ryen	300
Torun Kristiansen	200
Randi Jorde	100
Erik Kaupang	100
Oline Skriudalen	100
Wenche Whiting	60

Det er tatt med egenkapitalbevis tilhørende ektefelle og mindreårige barn, og andre selskaper der vedkommende har avgjørende innflytelse, jfr. Aksjeloven § 1-5

## Note 42

Forts.

Spredning av egenkapitalbevis pr. 31.12.2017:				
	Antall eiere	%	Antall bevis	%
1 – 100	261	29,2 %	22 196	1,2 %
101 – 1.000	414	46,4 %	183 611	9,7 %
1.001 – 10.000	187	20,9 %	569 307	30,0 %
10.001 – 100.000	29	3,2 %	821 929	43,3 %
Over 100.000	2	0,2 %	302 957	15,9 %
<b>Totalt</b>	<b>893</b>	<b>100,0 %</b>	<b>1 900 000</b>	<b>100,0 %</b>

Egenkapitalbevisiere fordelt på kommuner pr. 31.12.2017:				
	Antall eiere	%	Antall bevis	%
Drammen	25	2,80 %	90 137	4,74 %
Flå	24	2,69 %	4 845	0,26 %
Gol	7	0,78 %	5 375	0,28 %
Hol	96	10,75 %	138 774	7,30 %
Modum	6	0,67 %	657	0,03 %
Nes	134	15,01 %	134 569	7,08 %
Nore og Uvdal	23	2,58 %	30 386	1,60 %
Sigdal	17	1,90 %	30 983	1,63 %
Oslo	130	14,56 %	468 375	24,65 %
Øvrige	431	48,26 %	995 899	52,42 %
<b>Totalt</b>	<b>893</b>	<b>100,00 %</b>	<b>1 900 000</b>	<b>100,00 %</b>

## Note 43

### Nærstående parter

Banken har vært involvert i følgende transaksjoner med nærstående parter:

	2017	2016
<b>Lån til nærstående parter:</b>		
<i>Lån til styremedlemmer og ledende ansatte:</i>		
Balanseført verdi 01.01	16 664	17 266
Endring i sammensetning	0	2 192
Lån gitt i løpet av året	5 019	-60
Lån tilbakebetalt i løpet av året	1 758	2 734
Belastede renter	323	269
Innbetalte renter	323	269
<b>Balanseført 31.12</b>	<b>19 925</b>	<b>16 664</b>



## Note 44

### Leieavtaler

Banken har en leieavtale for filialen beliggende i Veksthuset i Flå kommune. Leieavtalen løper til 2024. Årlig leiebeløp utgjør kr 486.372,-. Det totale fremtidige leiebeløpet i perioden frem til leieforholdet utløper er kr 3.119.344,-. I tillegg har avdelingen en leieavtale med Modum, Sigdal og Krødsherad Gjensidige brannkasse på Noresund. Årlig leie utgjør 50.280,-.

Banken har også en leieavtale for filialen beliggende på Rødberg i Nore og Uvdal kommune. Leieforholdet løper med 1 års gjensidig oppsigelse. Årlig leiebeløp utgjør kr 258.156,-.

For filialen i Sigdal kommune, foreligger det leieavtale med Sigdal Handelslag om leie av lokaler. Leieforholdet ble endret i 2017 med mindre leieareal. Avtalen løper videre med 9 måneders oppsigelse. Årlig leiebeløp utgjør kr 121.692,-.

Avdelingen i Vikersund har en leieavtale med Brogården vedrørende leie av lokaler. Månedlig leie utgjør kr 7.626,-. Avtalen utløper i 2020.

For rådgivningskontoret i Drammen foreligger det en leieavtale med Origo Utleie AS. Avtalen løper til 2025. Årlig leiebeløp utgjør for 2017 kr 925.536,-. Det totale fremtidige leiebeløpet i perioden frem til 2025 utgjør 7,5 mill.

Banken har en leieavtale med De Geus Eiendom AS. Årlig leiebeløp er kr 306.300,- og avtalen utløper i 2021.

	Inntil 1 år	1 til 5 år	Over 5 år	Totalt
Leieavtaler	2 213	6 621	3 550	12 384

## Note 45

### Hendelser etter balansedagen

Det har ikke oppstått forhold etter avslutningen av regnskapsåret som har innvirkning på bedømmelsen og vurderingen av regnskapet for 2017.

## Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende banksjef

Styret og administrerende banksjef har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2017 inklusive sammenligningstall.

Etter styrets og administrerende banksjefs beste overbevisning er årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2017 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet pr. 31. desember 2017.

Etter styrets og administrerende banksjefs beste overbevisning gir årsberetningen en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet. Beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode gir også en rettviseende oversikt.

Nesbyen, 21. februar 2018

  
George H. Fulford  
styrets leder

  
Marit Sand Deinboll  
styrets nestleder

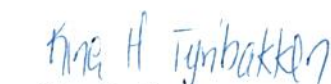
  
Kristian Haraldset

  
Ulrikke Ytteborg

  
Kåre Trillhus

  
Maria Moe Grevsgård

  
Per Egil Gauteplass  
ansattes representant

  
Kine Tyribakken  
ansattes representant

  
Hans Kristian Glesne  
adm. banksjef

Til forstanderskapet i Skue Sparebank

## Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

### Konklusjon

Vi har revidert Skue Sparebanks årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

### Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

### Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2017. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten i banken har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning for årsregnskapet 2017. I lys av dette har fokusområdene i revisjonen vært de samme i 2017 som for fjoråret.

#### Sentrale forhold ved revisjonen

#### Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

##### Verdien av utlån til kunder

Vi har fokusert på verdien av utlån til kunder fordi ledelsen i stor grad benytter skjønn i vurderingen av nedskrivningsbehov. I tillegg utgjør utlån en betydelig andel av verdien av eiendeler i balansen.

Bankens rutiner og systemer for oppfølging av utlån og identifisering av utlån med nedskrivningsbehov samt vurderingen av disse utlånene er sentrale. Bruken av skjønn kan påvirke årets regnskapsmessige resultat og ha betydning for overholdelse av

Vi har gjennomgått og testet kontroller knyttet til nedskrivning av utlån til kunder. Dette var kontroller som var rettet mot identifisering av utlån til kunder som har objektive bevis på verdifall og kontroller for hvordan nedskrivningsbeløpet blir beregnet når objektive bevis foreligger. Vi konkluderte med at vi kunne basere oss på disse kontrollene i vår revisjon.

Vi har testet et utvalg utlån til kunder som ikke var identifisert av ledelsen som utlån med objektive indikasjoner på verdifall. For disse utlånene gjorde vi oss opp vår egen oppfatning om utlånene hadde objektive indikasjoner på verdifall og sammenlignet med ledelsens



kapitaldekningsregelverket.

Etter regnskapsreglene skal banken på slutten av hver rapporteringsperiode vurdere om det finnes objektive indikasjoner på at et utlån har falt i verdi. Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall på utlån har inntruffet, skal nedskrivningsbeløpet beregnes som forskjellen mellom utlånets balanseførte verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. Begge vurderingene involverer stor grad av skjønn.

Vi har i revisjonen særlig fokusert på:

Ledelsens prosess for identifikasjon av utlån med objektive indikasjoner på verdifall

De forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån som har objektive indikasjoner på verdifall

De prosesser og beregninger ledelsen har igangsatt i forbindelse med klargjøring for IFRS 9 implementering

Se note 1, note 2, 10 og note 15 til 17 i årsregnskapet for en beskrivelse av konsernets kredittrisiko og nedskrivning av utlån til kunder. Se note 1 for beskrivelse av forventede effekter av implementeringen av IFRS 9.

konklusjon. Vi fant ingen ytterligere objektive indikasjoner på vesentlige verdifall i utvalget for denne testen.

For utlån der nedskrivningsbeløp var individuelt beregnet testet vi et utvalg ved å vurdere realisasjonsverdien som ledelsen hadde lagt til grunn. Realisasjonsverdien blir beregnet ved bruk av eksterne takster eller interne vurderinger. Ved å studere takstene tok vi stilling til relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger og metoden som var benyttet i beregningen. For interne vurderinger intervjuet vi kredittmedarbeidere og ledelsen og utfordret relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger og metoden som var benyttet i beregningen av nedskrivningsbeløpet. Regnskapet viser at avsetningen for individuelle nedskrivninger er redusert og at misligholdte engasjement er redusert sammenlignet med fjoråret.

Resultatet av vår testing av individuelle nedskrivninger viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av nedskrivningsbeløpene.

Der nedskrivningsbeløp var beregnet samlet for grupper av utlån testet vi utformingen av og beregningene i modellen, risikoklassifisering og de data og forutsetninger som ble benyttet for et utvalg grupper. Vårt arbeid inkluderte sammenligninger av de vesentligste forutsetningene i modellen mot vår erfaring om bransjepraksis og vi testet at modellen beregnet nedskrivningsbeløpet matematisk korrekt.

Resultatet av denne testingen viste at forutsetninger benyttet ved beregningen av nedskrivningsbeløpene var rimelige.

Vi forsikret oss om at tilleggsopplysningene om verdsettelse av lån og garantier på en hensiktsmessig måte beskriver risikoene i porteføljen og at informasjonen i notene er i henhold til krav for avleggelse av regnskapet.

Banken har gjennom 2017 i samarbeid med Eikagruppen jobbet med modellverk og tilpasninger til det nye regelverket IFRS 9. Arbeidet, som vil bli ferdigstilt i 2018, har foreløpig ledet til en konklusjon om at det ikke forventes vesentlige effekter knyttet til overgangen til IFRS 9. Vi har gjennomført vurderinger av informasjonen som gis implementeringen. Konklusjonen er at ledelsens vurdering virker rimelige.

### *IT-systemer som støtter finansiell rapportering*

Vi har fokusert på dette området fordi bankens finansielle rapporteringssystemer og virksomhet er avhengig av komplekse IT-systemer. Det er en risiko for at automatiserte prosesser og tilhørende IT-avhengige manuelle kontroller ikke er utformet hensiktsmessig eller fungerer effektivt, noe som kan medføre usikkerhet knyttet til den løpende driften av IT-systemene og risiko for feil.

Banken benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale IT-systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT- og betalingsformidlingssystemene som er relevante for finansiell rapportering. Vi har gjennomgått tilsendte rapporter og vi har vurdert mulige avvik og tiltak. Vi har også gjennomført testing av tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til vår revisjon.

Våre vurderinger og kontroller viser at vi kan bygge på bankens systemer for IT og betalingsformidling i vår revisjon.

---

### *Øvrig informasjon*

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

---

### *Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet*

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

---

### *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan



oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.



*Uttalelse om øvrige lovmessige krav*

*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

*Konklusjon om registrering og dokumentasjon*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 21. februar 2018

**PricewaterhouseCoopers AS**

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Magne Sem', written in a cursive style.

Magne Sem  
Statsautorisert revisor

# Bankens tillitsvalgte 2017

For perioden fra og med valg 2017 består forstandskapet Skue Sparebank av 24 medlemmer og 13 varamedlemmer.

## Forstandskapet

### Kundevalgte

Kristian Akervold  
Nils Gudbrandsplass  
Hanne Jorde  
Kjetil Larsgard  
Arne Ramberg  
May Britt Halland  
Halvor Klev  
Tove Mortensen

### Kundevalgte - varamedlemmer

Vigdis Røragen  
Jan Olav Trillhus  
Asgeir Stensrud  
Kristian Vidvei  
Gulli Gjengedal

### Offentligvalgte

Knut Jakob Larsen  
Rune Ihle  
Erik Kaupang  
Barbro Håvardrud

### Offentligvalgte - varamedlemmer

Geir O. Garthus  
Jan Henning Waldal

### Egenkapitalbevisiere

Svein Thorsen  
Gerd Oddveig Ryen  
Inger Glesne  
Erling Bjørkheim  
Ola Aarset  
Liv Fossgård Christensen

### Egenkapitalbevisiere - varamedlemmer

Ingrid Borge  
Torstein Seim  
Tollef Mathismoen

### Ansattes representanter

Geir Hovden  
Leif Inge Reime  
Wenche Whiting  
Oline Skriudalen  
Randi Jorde  
Else K. Berg Tafjord

### Ansattes representanter - varamedlemmer

Gro Hagen Hallingstad  
Marita Bakken  
Herleik Bergan

### Leder forstandskapet

Kjetil Larsgard

### Nestleder forstandskapet

Rune Ihle

## Styret

George Fulford - leder  
Marit Sand Deinboll - nestleder  
Kåre Trillhus  
Ulrikke Ytteborg  
Kristian Haraldset  
Maria Moe Grevsgård  
Per Egil Gauteplass  
Kine Hagaeie Tyribakken

## Valgkomite

Knut Jakob Larsen - offentlige  
Tove Mortensen - kunder  
Ola Aarset - egenkapitalbevisiere  
Randi Jorde - ansatte representanter

### Leder valgkomite

Knut Jakob Larsen

### Valgkomite - varamedlemmer

Barbro Håvardrud - offentlige  
Nils Gudbrandsplass - kunder  
Liv Fossgård Christensen - egenkapitalbevisiere  
Leif Inge Reime - ansatte representanter

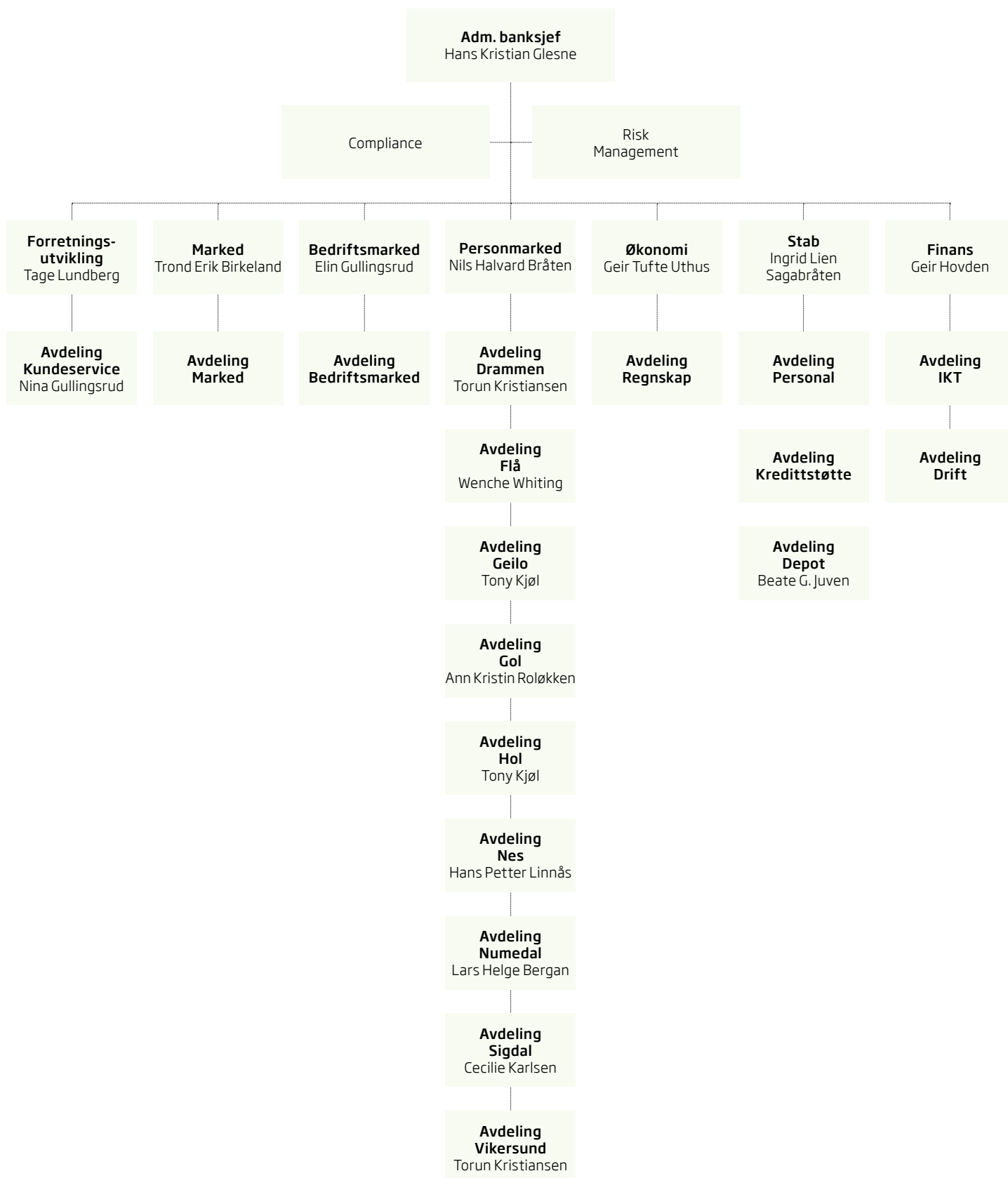




*Fra Skuelekene.*

# Bankens organisasjon

Pr 31.12.2017





*Snowboarder Maria Mylius fra Geilo fikk Opp og Frem ungdomsstipend i 2017. Hun har konkurrert i Norgescupen siden hun var 12 år. De siste årene har hun vunnet Norgescup og NM medaljer.*